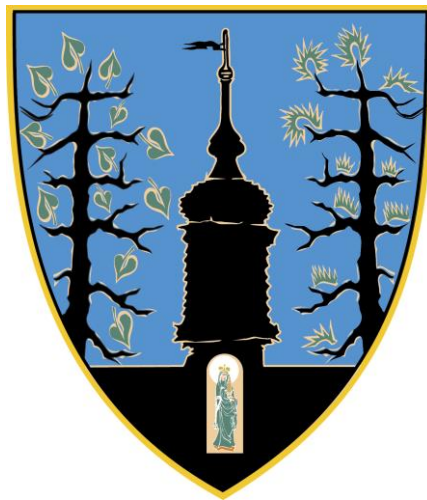

Załącznik do Uchwały Nr X.58.2015
Rady Gminy Komprachcice
z dnia 25 listopada 2015r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOMPRACHCICE NA OKRES 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025

**WYKONAWCA ZLECENIA:
MAŁGORZATA POLIS, TOP a-z
KĘDZIERZYN-KOŹLE**

Komprachcice, październik 2015 r.

	3
CZĘŚĆ I: Raport o stanie gminy	4
Wstęp	
ROZDZIAŁ I: RELACJE ZEWNĘTRZNE	6
I.I.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	6
I.I.2 POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE	8
I.I.3 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	11
ROZDZIAŁ II: ŁAD PRZESTRZENNY	11
ROZDZIAŁ III: UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE GMINY	12
ROZDZIAŁ IV: ŚRODOWISKO	18
I.IV.1 WODY POWIERZCHNIOWE	18
I.IV.2 UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH	18
I.IV. 3 KLIMAT	19
I.IV.4 KRAJOBRAZ	19
I.IV.5 FORMY OCHRONY PRZYRODY	20
ROZDZIAŁ V: USŁUGI PUBLICZNE	20
I.V.1 OŚWIATA	21
I.V.2 POMOC SPOŁECZNA	26
I.V.3 USŁUGI KOMUNALNE	31
I.V.4 BEZPIECZEŃSTWO	31
I.V.5 USŁUGI MEDYCZNE I OPIEKUŃCZE	33
I.V.6 OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	33
ROZDZIAŁ VI. DEMOGRAFIA	39
ROZDZIAŁ VII. RYNEK PRACY	44
ROZDZIAŁ VIII. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	46
ROZDZIAŁ IX: AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	49
ROZDZIAŁ X: FINANSE GMINY	51
I.X.1 DOCHODY BUDŻETOWE	51
I.X.2 DOCHODY BIEŻĄCE	54
I.X.3 DOCHODY MAJĄTKOWE	59
I.X.4 WYDATKI BUDŻETOWE	59
CZĘŚĆ II: ANALIZA SWOT	80
CZĘŚĆ III: WIZJA I CELE ROZWOJOWE GMINY KOMPRACHCICE	87
III.I ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	88
III.I.1 DEPOPULACJA	88
III.I.2 ZMIANA STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ	88
III.I.3 NISKA INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARCZA I BRAK NOWYCH MIEJSC PRACY	89
III.I.4 PRZESTRZEŃ WYMAGAJĄCA PRZEKSZTAŁCENI	90
III.II WIZJA I CELE ROZWOJOWE	92
CEL STRATEGICZNY 1:	92
STWORZENIE WARUNKÓW DO ZWIĘKSZENIA LICZBY MIESZKAŃCÓW GMINY	
KOMPRACHCICE	
CEL STRATEGICZNY 2:	101
ROZWÓJ INNOWACYJNEJ I KONKURENCYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	
CZĘŚĆ IV: MONITORING I EWALUACJA	109
IV. I MONITOROWANIE	111
IV. II EWALUACJA	114
CZĘŚĆ V:	112
ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I ROZWOJOWYM	

CZĘŚĆ I: RAPORT O STANIE GMINY

WSTĘP

Obowiązująca Strategia Rozwoju Gminy Komprachcice obejmowała lata 2002-2015. Jeszcze na jej mocy były realizowane przedsięwzięcia, które trwały do roku 2014 – pierwszego z sześciu lat nowego programowania w Unii Europejskiej. Poprzednia strategia została opracowana w roku 2001 i zaktualizowana w 2007 r. w odpowiedzi na zmieniające się zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy. W trakcie jej obowiązywania Polska brała udział w procesie przedakcesyjnym, weszła do Unii Europejskiej, zaczął obowiązywać układ z Schengen, coraz więcej europejskich rynków pracy stawało się dostępnych dla obywateli Polski, wdrożono nowe przepisy dotyczące ochrony środowiska, sześciolatkowo rozpoczynają edukację w szkole, Europa odczuła skutki globalnego kryzysu. Zmiany, jakie zaszły w państwie wpłynęły również na rozwój Gminy Komprachcice.

W pracy nad opracowaniem niniejszego dokumentu zastosowaliśmy metodykę analizy zebranych danych (pierwotnych oraz wtórnych) oraz informacji niezbędnych do opracowania raportu o stanie Gminy Komprachcice. Sięgnęliśmy po informacje Głównego Urzędu Statystycznego, wyniki raportów i analiz regionalnych, opracowań programowych Gminy, sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zebrane dane zostały poddane analizie SWOT, która – w połączeniu z raportem o stanie gminy – stała się podstawą do zidentyfikowania obszarów problemowych oraz opracowania części strategicznej, czyli wskazania rozwiązań, które powinny w pozytywny sposób wpłynąć na ograniczenie tych problemów. Rozwiązania zaproponowane w niniejszym dokumencie zostały zaplanowane do roku 2020, ze wskazaniem kierunków rozwojowych do roku 2025. Lata te – w większości spójne z budżetem unijnym – dają możliwość skupienia własnych i zewnętrznych środków programowych na konkretnych działaniach i pozwalają na rzetelne opracowanie ewaluacji strategii.

W tym czasie realizatorzy strategii, wszystkie podmioty zaangażowane w zaproponowane działania powinny wykorzystać potencjał funduszy unijnych. Zaznaczamy jednak, że niniejszy dokument powstał w chwili, gdy większość unijnych programów operacyjnych ma co prawda wersje ostateczne, ale wciąż nie ma odnoszących się do nich rozporządzeń. Dokument dzieli się na pięć głównych działów: część raportową (1), analizę SWOT (2), część strategiczną (3), monitoring i ewaluację (4) oraz część poświęconą zgodności przyjętych celów z dokumentami regionalnymi.

Istotnym zapisem w dokumencie jest określenie wizji rozwoju gminy, która powinna w równym stopniu odnosić się do aspektów: gospodarczych, społecznych, technicznych i kulturowych. Zbliżenie się do wizji, czyli idealnego celu - długofalowej koncepcji rozwoju, która nie ogranicza się do dat wyznaczonych kadencyjnością - jest możliwe dzięki osiągnięciu celów strategicznych, a te z kolei z realizacją celów operacyjnych, czyli konkretnych działań. Realizacja działań zaproponowanych w strategii wymaga udziału wielu podmiotów – nie jest to dokument, który stanowi program działań tylko samorządu lokalnego. Uczestnicy życia społecznego, to prócz administracji publicznej (w tym jednostki organizacyjne gminy) organizacje społeczne, przedsiębiorcy, a także każdy z mieszkańców. Część z działań jest wprost przypisana do innych niż samorząd realizatorów strategii - np. otwarte konkursy ofert są adresowane tylko i wyłącznie do podmiotów wyznaczonych Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a remonty obiektów sakralnych – do parafii, jeśli są one własnością Kościoła.

Metodykę prac wyznaczało sześć etapów:

1. Studiowanie literatury, raportów, opracowań, katalogów, aktów prawnych, w celu sporządzenia raportu o stanie Gminy Komprachcice.
2. Przeprowadzenie badań terenowych i ankietowych.
3. Przeprowadzenie otwartych warsztatów adresowanych do lokalnej społeczności.
4. Opracowanie analizy SWOT w odniesieniu do pozyskanych danych.
5. Określenie obszarów problemowych.
6. Opracowanie części analitycznej dokumentu i poddanie wersji konsultacjom społecznym na stronie www.komprachcice.pl.

Prace nad opracowaniem analizy zasobów były zgodne z zasadami:

- wielopodmiotowości, tj. współzależność procesów zarządzania od decyzji i działań wielu podmiotów na terenie gminy i w otoczeniu: dzięki uczestnictwu w badaniach szerokiej reprezentacji społecznej oraz w warsztatach – przedstawiciele samorządu, organizacji społecznych, placówek oświatowych, instytucji kultury, ośrodka pomocy społecznej.
- otwartości i jawności – przez upublicznienie opracowania na stronie internetowej w celu poddania zapisów dokumentu konsultacjom.

Analizę warunkują:

- diagnozowanie kluczowych problemów - aktualnych i przewidywanych przyszłych,
- działania ukierunkowane na konsekwentną realizację wyznaczonych celów.

Zaproponowane rozwiązania – które są odpowiedzią tylko na wskazane obszary problemowe - zostały dostosowane do możliwości finansowych budżetu Gminy Komprachcice (rozdział poświęcony gminnym finansom został opracowany w formie umożliwiającej odniesienie do danych w trakcie obowiązywania niniejszej strategii), potencjału społecznego oraz doświadczenia jednostek organizacyjnych. Nie wskazywaliśmy zadań, które nie mają wpływu na ograniczenie występujących na obszarze gminy problemów, a które wynikają z bieżącej pracy administracji samorządowej.

ROZDZIAŁ I: RELACJE ZEWNĘTRZNE

I.1.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gmina Komprachcice leży w centralnej części województwa opolskiego, w bezpośredniej bliskości miasta wojewódzkiego - Opola. Gmina sąsiaduje z Opolem oraz gminami: Dąbrowa (gmina wiejska), Tułowice (gmina wiejska) i Prószków (gmina miejsko-wiejska).

Mapa nr 1. Gmina Komprachcice na tle województwa opolskiego. Opracowanie graficzne własne.

Gmina Komprachcice administracyjnie należy do województwa opolskiego oraz powiatu opolskiego ziemskiego. Z sąsiednimi gminami Komprachcice jest związana nie tylko administracyjną przynależnością do powiatu, czy obszaru objętego wspólną Lokalną Strategią Rozwoju (opracowaną i wdrażaną w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich), ale także wspólnymi potrzebami oraz projektami związanymi z inwestycjami komunalnymi, w tym w przedsięwzięciu najważniejszym: budowie sieci kanalizacyjnej.

Mapa nr 2. Gmina Komprachcice na tle gmin Powiatu Opolskiego Ziemskiego. Opracowanie własne.

Na terenie gminy z podmiotami publicznymi, społecznymi i gospodarczymi są inicjowane i realizowane również projekty, które nie odnoszą się wprost do obszaru powiatu, ale uczestniczenie w nich przynosi naturalne przenikanie się pomysłów, usług, innowacji. Położenie administracyjne gminy określa także jej przynależność do określonych struktur. Gmina Komprachcice należy do Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska; Związku Gmin Prokado; Związku Gmin Śląska Opolskiego, Euroregionu Pradziad oraz Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Borów Niemodlińskich”.

Obszar gminy Komprachcice – zajmujący 5591 ha - administracyjnie podzielony jest na 9 sołectw: Komprachcice (890,37 ha), Chmielowice (336,84 ha), Polska Nowa Wieś (1314,92 ha), Wawelno (693,72 ha), Ochodze (1151,29 ha), Domecko (734,20 ha), Osiny (124,98 ha), Żerkowice (196,74 ha), Dziekaństwo (127,50). Na obszarze gminy znajduje się jeden przysiółek – Pucnik (położenie miejscowości – mapa nr 3, str. 9).

Oddziaływanie ośrodków sąsiednich i/lub partnerskich ma również znaczenie w przypadku korzystania z ich doświadczeń, umiejętności wprowadzania nowych rozwiązań, produktów, ofert oraz

wymiany dobrych praktyk, realizacji wspólnych projektów, czy angażowania wszystkich podmiotów życia społecznego do osiągania wspólnych celów. Takie możliwości daje np. partnerskie miasto z Czech. Współpraca z Mesto Albrechtice to szansa na wykorzystanie doświadczeń tej gminy w promocji odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne) oraz projektów związanych z tworzeniem „zielonych miejsc pracy” (produkcja torfu). O budowanie właściwych relacji i wymiany między poszczególnymi grupami społecznymi dba powołana w tym celu organizacja Gminne Stowarzyszenie Partnerskie „PARTNER”.

I.1.2 POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE

Przez teren gminy prowadzą trasy komunikacyjne: drogowe oraz kolejowe, które wyznaczają mobilność mieszkańców.

I.1.2.1 KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe:

- nr 132 Bytom - Wrocław
- nr 287 Opole – Komprachcice – Szydłów - Nysa

Linia nr 132: Bytom – Pyskowice – Strzelce Opolskie – Opole Groszowice – Opole Główne – Opole Zachodnie – Brzeg – Wrocław Główny jest zarządzana przez PKP PLK S.A. Tworzy główną oś transportową na Opolszczyźnie, jednak przez obszar gminy Komprachcice przebiega jedynie na odcinku 1 km, poza terenami zabudowanymi i ma charakter tranzytowy. Nie ma znaczenia strategicznego dla rozwoju obszaru.

Linia 287 ma charakter lokalny i zatrzymuje się na przystankach w miejscowościach: Chmielowice oraz Komprachcice. Zarządcą drogi kolejowej nr 287 jest PKP PLK S.A.; jest to linia drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana, o prędkości konstrukcyjnej do 100 km/h. Stanowi dogodnie połączenie ze stolicą województw oraz miastami: Nysa i Kluczbork, co pozwala na kreowanie zatrudnienia również poza granicami gminy¹. Przewoźnikiem na tej trasie są Przewozy Regionalne Sp. z o.o. – Oddział Opolski. Na dzień opracowywania części diagnostycznej liczba kursów dobowo (w obu kierunkach) wynosi 15, w tym dwa połączenie z Głuchołazami (powiat nyski) – miastem przygranicznym.

I.1.2.2 KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Na terenie gminy usługi z zakresu autobusowej komunikacji publicznej realizują podmioty zewnętrzne: PKS Opole (komunikacja międzymiastowa) oraz - dzięki porozumieniu podpisanemu przez Gminę Komprachcice z MZK Sp. z o.o. w Opolu – spółka realizująca przewozy na zlecenie Miasta Opola, która organizuje także publiczny transport zbiorowy na terenie gminy w ramach strefy drugiej – linie pozamiejskie: 8, 16 i 80.

Linia 8 Wawelno Pętla - Opole (Grotowice Pętla): Wawelno (2 przystanki), Polska Nowa Wieś (4 przystanki), Komprachcice (3 przystanki), Ochodze (5 przystanki); Osiny (1 przystanki), Chmielowice (3 przystanki), Dziekaństwo (1 przystanki), Domecko (2 przystanki)

Linia 16 Wawelno Pętla - Opole (pl. Kopernika): Wawelno (2 przystanki); Żerkowice (2 przystanki)

Linia 80 Pucnik Pętla - Opole (ul. Nysy Łużyckiej): przysiółek Pucnik (1 przystanki), Domecko (2 przystanki), Dziekaństwo (1 przystanki) Chmielowice (1 przystanki) - w Opolu trasa kończy się na Nysy Łużyckiej (Rondo).

Godziny odjazdów i przyjazdów autobusów z miejscowości Wawelno (tj. linie 8 i 16) mieszczą się w granicach godz. ok. 5:00 do ok. 23:00 w dni robocze realizując 11 kursów (linia nr 8) i 12 (linii nr 16); w godz. ok. 5:00 do ok. 21:00 w soboty realizując 6 kursów (linia nr 8) oraz od ok. 6:00 do ok. 21:00 w niedziele i święta realizując 5 kursów (linia nr 8). Linia nr 16 nie kursuje w soboty, niedziele i święta. Kursy są ograniczane podczas wakacji. Z przysiółka Pucnik – w dni robocze autobus kursuje w godz. od ok. 6:00 do ok. 19:00, a w soboty i w niedziele oraz święta autobus nie kursuje. Częstotliwość komunikacji publicznej – w porównaniu z obszarami spoza aglomeracji opolskiej – jest duża, jednak według mieszkańców za mała w stosunku do potrzeb. Zwłaszcza kursy linii 80 – jedynie

¹ Informacje o liniach kolejowych pochodzą ze strony www.kolej2022.pl

4 w ciągu dni roboczych – nie zapewniają zdaniem mieszkańców sołectwa Domecko i Dziekaństwo połączenia komunikacyjnego z innymi miejscowościami gminy i miastem.

Połączenia komunikacji miejskiej nie są odpowiednie do potrzeb mieszkańców, pozwalają jednak na możliwość podjęcia pracy w Opolu i w jego okolicach (z wykorzystaniem miasta jako centrum przesiadkowego) oraz na korzystanie z oferty edukacyjnej miejskich szkół ponadgimnazjalnych i uczelni.

I.1.2.3 KOMUNIKACJA DROGOWA

Dostęp do autostrady A4 wchodzącej w skład paneuropejskiego korytarza transportowego C E30 umożliwiają węzły autostradowe w Prądach i Dąbrowce. Autostrada A4 przebiega stromą przez gminę od strony południowo zachodniej – najdłuższa autostrada w Polsce łącząca wschód z zachodem, przez południową Polskę. Od węzłów autostradowych miejscowości gminy dzielą niewielkie odległości. Od węzła „Prądy” (od strony zachodniej gminy) miejscowość Komprachcice dzieli 13 km, a od węzła Dąbrowka (od strony południowej) – 16 km. Położenie gminy między dwiema dużymi aglomeracjami – górnośląską i dolnośląską – i dogodność połączeń drogowych (A4) pozwala znacząco rozszerzyć rynek pracy dla mieszkańców gminy, tworzyć potencjał sprzedaży własnych produktów i usług (dostawa i podwykonawstwo) poza granicami województwa opolskiego, a także pozyskiwać konsumentów usług świadczonych przez lokalne firmy, czy też turystów.

Mapa nr 3. Mapa położenia sołectw oraz głównych dróg położonych na obszarze gminy Komprachcice. Opracowanie własne.

Dogodność położenia na obszarze ważnych szlaków komunikacyjnych wzmacnia fakt przebiegania przez gminę dróg wojewódzkich:

Drogi wojewódzkie:

Nr 429 – łącząca dr. 435 Wawelno - Komprachcice - Prószków oraz drogę krajową 45

Nr 435 – łączącą Opole - Prądy oraz drogę krajową 46

Sieć dróg lokalnych tworzą drogi powiatowe oraz gminne:

Drogi powiatowe:

1717 O Komprachcice-Jaczowice

1720 O Dąbrowa - Wawelno

1754 O Chmielowice - Prószków

1755 O Osiny - Dziekaństwo

1756 O Chróścina - Polska Nowa Wieś

1763 O - Opole - Komprachcice

1766 O Chmielowice - Opole

Wzdłuż części drogi 1763 wybudowana jest droga rowerowa łącząca Chmielowice z Opolem, położona w obrębie miasta. Na terenie gminy nie ma dróg rowerowych.

I.1.2.4 KOMUNIKACJA POWIETRZNA

Na terenie gminy, w miejscowości Polska Nowa Wieś mieści się lotnisko niepubliczne (z trzema trawiastymi drogami startowymi). Na terenie lotniska działa Aeroklub Opolski. Najbliższe lotniska obsługujące ruch publiczny znajdują się w Katowicach (Port Lotniczy Katowice Pyrzowice), we Wrocławiu (Port Lotniczy Wrocław Starachowice) oraz w Krakowie (Port Lotniczy Kraków Balice). Połączenia z tymi lotniskami dla posiadaczy indywidualnych środków transportu są dogodne dzięki bliskości autostrady A4. Rekomendowane połączenia środkami transportu publicznego (komunikacja mieszana: połączenia kolejowe oraz autobusowe) wynoszą ok. 3 godzin.

Sieć dróg na terenie gminy zapewnia dojazd do wszystkich miejscowości. Gmina w tym obszarze posiada przede wszystkim atuty, wynikające z jej położenia w bezpośredniej bliskości miasta wojewódzkiego, dzięki czemu mieszkańcy gminy mogą korzystać ze środków transportu publicznego, również miejskiego. Biegąca przez obszar trasa kolejowa umożliwia tanie i szybkie przemieszczenia się między dwoma dużymi miastami. Liczba kursów komunikacji publicznej jest zróżnicowana i zdaniem autorów niniejszego dokumentu odpowiada na potrzeby, jednak zdaniem samych mieszkańców – uczestników spotkań wciąż niezadawalająca. Odpowiedni układ komunikacyjny i dostępność autostrady A4 pozwala na szybkie dotarcie na i z trzech lotnisk. Lokalna linia kolejowa rozszerza rynek pracy oraz rynek edukacyjny dla mieszkańców gminy. Większość dróg głównych jest wyremontowana, standard poruszania się nimi odpowiada potrzebom społeczności. Mimo ewidentnych możliwości uprawiania turystyki rowerowej oraz powszechnego wykorzystywania roweru jako środka komunikacji do przemieszczania się po terenie własnej miejscowości oraz gminy nie zostały wybudowane drogi rowerowe, nie ma również dwufunkcyjnych ciągów pieszych (wyodrębnione: chodnik dla pieszych oraz trasa dla rowerów i wózków).

Komprachcice - stolica gminy – położona jest w odległości (podajemy odległości drogowe):

- od Opola (stolica województwa i powiatu) – 11 km

- od Dąbrowy (stolica sąsiedniej gminy) – 5 km

- od Prószkowa (stolica sąsiedniej gminy) – 10 km

- od Tułowic (stolica sąsiedniej gminy) – 16 km

- od Krapkowic (stolica powiatu krapkowickiego, a zarazem duży ośrodek usługowo-handlowy i gospodarczy) – 28 km

- od Nysy (stolica powiatu nyskiego, a zarazem duży ośrodek administracyjny, edukacyjny i gospodarczy) – 45 km

- od Niemodlina (miasto będące zapleczem usługowo-handlowym; siedziba biura LGD Partnerstwo Borów Niemodlińskich) – 16 km

- od Głuchołaz (popularne przejście graniczne z Czechami) – 60 km

- od Warszawy (stolica kraju) – 322 km

- od Katowic – 114 km (ośrodek akademicki, rynek pracy, lotnisko)

- od Wrocławia – 90 km (ośrodek akademicki, rynek pracy, lotnisko)

- od Krakowa – 190 km (ośrodek akademicki, rynek pracy, lotnisko)

- od Mesto Albrechtice (miasto partnerskie w Czechach) – 64 km
- Hasbergen (miasto partnerskie w Niemczech) – 810 km
- od Pragi (stolica Czech) – 294 km
- od Wiednia (stolica Austrii) – 450km
- od Berlina (stolica Niemiec) – 420 km

I.1.3 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Geograficznie obszar ten należy do Równiny Niemodlińskiej wchodzącej w skład makroregionu Niziny Śląskiej. Wysokości bezwzględne terenu wahają się od 154 m n.p.m do 197 m n.p.m. W ukształtowaniu terenu dominuje falista wysoczyzna plejstoceniowa z kulminacjami – odnotowujemy je w okolicach Ochódz i Wawelna (powyżej 195 m n.p.m.). Obniżenia tego pofałdowanego terenu zauważalne są w okolicach Ochodzanki, Bródka i cieku płynącego przez Polską Nową Wieś i Komprachcice. Od północy wysoczyzna przechodzi w pradolinę Odry, w której zasięgu najniższej położone północne i wschodnie fragmenty gminy. Doliny Prószkówki, Bródka i ich dopływów odznaczają się niewielką szerokością (50 - 300m).²

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Najważniejszym czynnikiem rozwojowym gminy Komprachcice jest jej położenie administracyjne i drogowe. Bezpośrednia bliskość miasta Opola wpływa zarówno na rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy, jak i na dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej i rynku pracy miasta. Dogodna sieć dróg oraz bardzo dobre – zwłaszcza w porównaniu do pozostałych gmin powiatu opolskiego ziemskiego – połączenia komunikacji publicznej (w tym linia kolejowa) wpływają na wysoką ocenę dostępności komunikacyjnej obszaru. Bliskość autostrady A4 ułatwia połączenie tego terenu z Wrocławiem, Katowicami i Krakowem oraz granicami kraju.

ROZDZIAŁ II: ŁAD PRZESTRZENNY

Główną funkcją gminy Komprachcice jest funkcja mieszkalna. Bliskość miasta, dobre połączenia drogowe, bardzo dobre – w odniesieniu do innych gmin podopolskich – połączenia komunikacji publicznej, w tym kolejowej wpływa na zwiększenie zainteresowania tymi terenami przez potencjalnych inwestorów indywidualnych, którzy zamierzają tutaj budować swoje domy. Zwarte kompleksy leśne stanowią jedynie południowo-zachodnią część gminy. Obszary zabudowane wszystkich sołectw tylko w części tworzą zwarte i czytelne struktury przestrzenne - rozwój budownictwa jednorodzinnego doprowadził do zatarcia granic między miejscowościami. We współczesnej zabudowie dominuje zabudowa mieszkaniowa, mocno zróżnicowana, która nie nawiązuje do cech tradycyjnych i regionalnych w zakresie proporcji brył budynków, otworów okiennych, formy dachów i orientacji budynku względem drogi oraz linii zabudowy.

Ład przestrzenny to ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Pojęcie to związane jest przede wszystkim z uwarunkowaniami planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym odnoszącymi się do wymienionych wcześniej relacji. Gospodarka przestrzenna to również jedna ze składowych usług publicznych. Kształtowanie przestrzenne na obszarze gminy Komprachcice odbywa się przez opracowywanie aktów o charakterze ogólnym - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Komprachcice; aktów prawa miejscowego - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), wydawania aktów o charakterze indywidualnym (decyzji), ustalanie planów i programów branżowych (jak Program Ochrony Środowiska, Gminny Plan Gospodarki Odpadami) oraz działania edukacyjne, adresowane do społeczności lokalnej. Studium oraz MPZP w sposób jednoznaczny określają warunki

² Źródło: *Wersja ujednolicona Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komprachcice; Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVI/93/12 Rady Gminy Komprachcice z dnia 18.10. 2012 r.*

zabudowy, dostępności komunikacyjnej, rozwoju wyodrębnionych obszarów (np. mieszkaniowych, inwestycyjnych, usługowych, rekreacyjnych itp.). Obecnie obowiązują na terenie gminy MPZP dla miejscowości: Chmielowice i Żerkowice, Komprachcice, Osiny, Wawelno oraz Polska Nowa Wieś.

Odpowiednio i zgodnie z prawem kształtowany ład przestrzenny wpływa na poprawę jakości życia społeczeństwa, rozwój społeczno-gospodarczy, chroni i racjonalnie kształtuje środowisko przyrodnicze. Gmina Komprachcice ze względu na swoje położenie w bezpośredniej bliskości miasta uczestniczy w procesie jego suburbanizacji, a rozlewanie się zabudowy (ang. urban sprawl) i towarzyszące temu istotne zmiany w krajobrazie, doprowadziły do zacierania się granic między Opolem a krajobrazem wiejskim sołectw: Chmielowice, Żerkowice, Osiny, Komprachcice. Następuje ograniczenie działalności rolniczej, a co za tym idzie: wyłączenie gruntów z produkcji rolnej i wprowadzenie na tereny rolne funkcji nie związanych z rolnictwem. Charakterystycznym dla gminy Komprachcice (oraz innych podopolskich gmin) procesem jest tzw. obudowa dróg zabudową mieszkaniową i usługową. Wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę jednorodziną wymusza na samorządzie gminy uruchamianie procesu budowy nowych dróg dojazdowych do powstających zespołów zabudowy.

Działania związane z rozwojem budownictwa jednorodzinnego wpływają niekorzystnie na krajobraz kulturowy i naturalny gminy.

Funkcjonalność przestrzenna jest kreowana ponadto przez oczekiwania lokalnych społeczności, związane przede wszystkim z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej. Sołectwa mają możliwość kształtowania – w granicach prawa – obszarów dzięki wykorzystaniu funduszu sołectkiego. Podejmowane działania dotyczą zazwyczaj tworzenia i rozwoju miejsc integracji (place zabaw, altany, wiaty, świetlice wraz z otoczeniem).

Na terenie gminy nie zostały wyodrębnione (prócz zapisów w studium i w MPZP) obszary rozwoju gospodarczego. Na terenie gminy nie ma terenów inwestycyjnych o powierzchni większej niż 10 ha.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Obszar gminy zatracza powoli swój wiejski charakter i nabierając charakteru podmiejskiego jest włączany w proces suburbanizacji/peri-urbanizacji³, czyli procesowi rozwoju tkanki podmiejskiej poza ścisłym centrum miasta, w tym przypadku Opola. Ze względu na rozwój funkcji mieszkalnej, dostępności komunikacyjnej (w tym, drogowej), obszar gminy stał się atrakcyjny dla mieszkańców miasta, którzy decydują się na wybudowanie swoich domów właśnie tutaj. Powstają osiedla o charakterze podmiejskim, z siatką dróg dostosowaną do potrzeb nowych mieszkańców. Ze względu na obudowywanie dróg domami zanikają granice między miejscowościami i obszar gminy przypomina jedną, wielką miejscowość. Zabudowa wsi jest coraz mniej charakterystyczna i nie wpływa na zwiększenie potencjału wyróżniającego miejscowości zarówno w relacjach między sołectwami, jak i w odniesieniu do wsi gmin sąsiednich.

ROZDZIAŁ III: UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE GMINY

Ład przestrzenny obszaru, kształtowany od powstania pierwszych osad związany jest historią tego terenu. Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy pochodzą z okresu wpływów rzymskich (odnotowany punkt osadniczy ludności kultury przeworskiej na terenie Ochódz oraz stanowiska

³ *Suburbanizacja - migracja ludności na peryferia miast przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznej odległości i możliwości szybkiego przemieszczania się z miejsca zamieszkania do pracy, zlokalizowanej przeważnie w centrum miasta. Peri-urbanizacja - lokalizacja obiektów gospodarczych i mieszkaniowych w przestrzeni pośredniej między wsią i miastem. Podstawowa różnica: suburbanizacja związana jest z wykorzystaniem transportu publicznego, a peri-urbanizacja -indywidualnego Źródło: Raport UNFPA pn.: „Sytuacja Ludności Świata 2007. Uwolnienie potencjału, płynącego z rozwoju obszarów miejskich”, 2007*

hutnicze w Ochodzach i Domecku). Liczniejsze są ślady osadnictwa z okresu średniowiecza - stanowiska dokumentujące grodzisko datowane na XIII – XV wiek na terenie Domecka. Pod względem zachowanych zabytków z tamtego okresu gmina Komprachcice nie należy do obszarów o znaczącej ich liczbie. Najstarsze zachowane fragmenty wsi pochodzą z przełomu XIX i XX wieku.

W celu ochrony zabytków tworzy się rejestry i ewidencje zabytków. Rejestr zabytków powstaje na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dla obiektów z terenu danego województwa. Wpis do rejestru zabytków jest działaniem administracyjnym prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek strony – właściciela obiektu, lub z urzędu – bez wniosku strony ani też zadeklarowanej jego zgody. Ewidencja zabytków, to zbiór opracowań stanowiący wykaz nieruchomości o cechach zabytku, obejmujący zarówno nieruchomości wpisane do rejestru zabytków, jak i te nie objęte bezpośrednią ochroną prawną, ale posiadające wartości zabytkowe i tym samym uwzględniane w spisie zabytków prowadzonym w formie krajowej ewidencji (wykazu) zabytków prowadzonej m.in. w formie gminnej ewidencji zabytków prowadzonej przez wójta gminy.⁴

Zabytki gminy Komprachcice wpisane do rejestru zabytków Opolskiego Konserwatora Zabytków⁵:

Obiekty: park podworski, ul. Nyska (ul. Ogrodowa w Chmielowcach), XIX, 1 poł. XX w., nr wpisu do rej. 294/94 z 08.12.1994r.; dwór w Domecku, 1800r. poł. XIX w., nr wpisu do rej. 2006/74 z 24.04.1974r.; park w Domecku – nr wpisu do rej. 73/83 z 01.08.1983r.; mogiła zbiorowa ofiar II wojny światowej (ul. Cmentarna w Komprachcicach) – nr wpisu do rej. 174/88 z 20.06.1988r.; kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z wnętrzem w Ochodzach, 1702, 1940 nr wpisu do rej. 108/54 z 05.06.1954r.

Stanowiska archeologiczne: grodzisko nr rej A- 346/72.; grodzisko średniowieczne nr A-58/2007.

Zabytki ruchome: ołtarz - tryptyk z kościoła ewangelickiego w Osinach pod nr rejestru KS.B.t.III-261/12.

Najcenniejszym obiektem zabytkowym położonym na terenie gminy jest drewniany kościół św. Marcina w Ochodzach. Drewniany kościół zbudowano w 1702 roku w Komprachcicach z inicjatywy ówczesnego proboszcza księdza Tomasza Kallyty. Po wybudowaniu kościoła murowanego, drewnianą świątynię rozebrano i przeniesiono do Ochódz (1941). Rok później utworzono tam samodzielną parafię i ta data – rok 1942 jest oficjalną datą ustanowienia kościoła w Ochodzach. Dzisiaj kościół św. Marcina należy do najważniejszych zabytków sakralnych w regionie, a prowadzone przez obecnego proboszcza ks. Erwina Kuzaja remonty, częściowo finansowane przez gminę, przywróciły i wyeksponowały urodę obiektu i otoczenia. Wewnątrz znajduje się wiele cennych ruchomości i malowideł: na belce tęczowej znajduje się późnogotycki krucyfiks z XVI w. z manierystycznymi rzeźbami świętych Piotra i Pawła z XVII w. Główny ołtarz barokowy powstał na początku XVIII wieku. W części środkowej umieszczono rzeźbę patrona kościoła - św. Marcina, a po bokach świętych Grzegorza i Mikołaja. W bocznych bramkach znajdują się rzeźby świętego Floriana oraz Jana Nepomucena. Zabytkami są także ambona i chrzcielnica z XVIII w. oraz barokowa szafka na oleje, znajdująca się w zakrystii.

Park dworski w Domecku ma charakter założenia swobodnego z połowy XIX i początku XX w. Ma powierzchnię 3,2 ha, wody zajmują – 0,2 ha. Park składa się z dwóch części: 1 - założona w 1883 r. ma powierzchnię o kształcie kwadratu i jest oddzielona od części drugiej ciekim wodnym (założenie klasyczne, z wyodrębnioną dużą częścią trawnika, kępami krzewów i niewielkim wzniesieniem); 2 - za ciekim wodnym, charakteryzuje się rzędownym nasadzeniem dębów, najstarsze drzewa liczą 120 lat. Obecnie park – będący ponownie własnością gminy od roku 2013 - jest bardzo zaniedbany, założenia zostały zdominowane przez samosiejki, gromadzone są tam w postaci „dzikiego wysypiska” odpady.

⁴ Źródło: Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, *Rządowe Centrum Legislacji*; rcl.gov.pl

⁵ Źródło: Rejestr Zabytków Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wybrane zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków (wymienione zostały te, które ze względu na swój stan, dostępność i atrakcyjność turystyczną stanowią potencjał rozwojowy gminy)⁶:

Komprachcice: Kościół p. w. św. Franciszka – 1936r.; plebania oraz budynek przedszkola i szkoły

Chmielowice: Kapliczka w centrum wsi – przełom XIX/XX w.; Park dworski; ul. Nyska - Ogrodowa, z XIX w., z poł. XX w. W chmielowickim kościele (budowla współczesna) jest kopia figurki św. Anny Samotrzeciej - rzeźba przedstawia świętą, wysuwającą w swoich ramionach na pierwszy plan dwoje dzieci - Jezusa i Maryję (stąd jej przydomek „Samotrzecia”). W okresie wojennym kopia wystawiana była w annogórskim sanktuarium, chroniąc w ten sposób oryginał, ukryty początkowo w Chmielowicach, w klasztorze Sióstr Służebniczek (aktualne przedszkole), a później w Kłodzku.

Domecko: kapliczki: ul. Opolska 50, 1842 r.; ul. Zamkowa – 1878 r. dzwonnica - ul. Opolska 12, 1802 r. ; aleja i park dworski – koniec XIX w.

Dziekaństwo: kapliczka murowana przy domu, ul. Opolska 35 – 1868 r.

Ochodze: Kościół parafialny p.w. Św. Marcina, drewniany – 1702 r.; kapliczka drewniana, ul. Średnia – 1878 r.

Osiny: Kościół ewangelicki, ul. Opolska – XX w.; kapliczka Matki Boskiej - poł. XIX w.

Polska Nowa Wieś: kapliczki: św. Rocha, murowana ul. Siedliskowa, 1857 r.; cmentarna, murowano-drewniana, 1914 r.

Pucnik: kaplica dzwonnica, ul. Jaśkowska 8 – przeł. XIX/XX w.

Wawelno: Kościół p. w. Serca Jezusa – 1934 r.; kapliczka - dzwonnica, ul. Opolska – 1930 r.; budynek szkoły

Stanowiska archeologiczne na obszarze gminy wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

Chmielowice – 2 stanowiska

Domecko – 13 stanowisk

Komprachcice – 12 stanowisk

Ochodze – 8 stanowisk

Polska Nowa Wieś – 2 stanowiska

Wawelno – 8 stanowisk

Historia sołectw gminy Komprachcice

Chmielowice⁷

Nazwa „Chmielowice” wywodzi się od polskiego słowa „chmiel”, w języku niemieckim „von chmiel = hopfen”, oznaczając „Chmielową wieś” - „Hopfendorf”. W późniejszym czasie forma ta została zgermanizowana na nazwę „Chmiellowitz”. Na jedenaście lat (1934 – 1945) Rzesza Niemiecka zastąpiła pierwotną nazwę na jej niemieckie tłumaczenie „Hopfental”. Po wojnie przywrócono poprzednią nazwę. W Chmielowicach mieści się dwór, który od 1861 do 1929 roku należał do rodziny von Donat. W tym czasie, dzięki wnioskowi Xaverego-Richarda została wybudowana szkoła powszechna i remiza Ochotniczej Straży Pożarnej. Po II wojnie światowej opuszczony dwór przekształcono w I oddział szkoły podstawowej, w której klasy liczyły ok. 50 uczniów. W latach siedemdziesiątych XX wieku posiadłość przebudowano, pozbawiając w ten sposób zabytkowych elementów. W sierpniu 1963 roku szkołę zamieniono na Państwowy Dom Dziecka, który w 2008 roku liczył ok. 30 wychowanków. W 2005 roku dwór przeszedł kolejną przebudowę dachu, ogrodzenia, a w 2009 roku posadzono nowy drzewostan. W 1980 roku jednym z ważniejszych wydarzeń integrującym mieszkańców wsi było ustanowienie w Chmielowicach, Żerkowicach i Dziekaństwie samodzielnej parafii pw. św. Anny Samotrzeciej, co zrodziło wśród mieszkańców nadzieje na budowę kościoła w Chmielowicach. Plany obiektu przygotował w 1985 roku architekt z Opola - Wilhelm Kik, by w następnym roku (po zimie) prace ruszyły na dobre. Stalową konstrukcję zaprojektował Inżynier

⁶ Źródło: *Wersja ujednolicona Studium Uwarunkowań i kierunków, op. cit.*

⁷ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Chmielowice na lata 2009-2020, Załącznik do Uchwały Nr XX/167/09, Rady Gminy Komprachcice z dnia 31 marca 2009 r.*

Konstruktor Helmuta Wyzgała z Chmielowic, a osadzony na szczycie kościoła duży krzyż wykonany został przez miejscowego kowala – Konrada Lellka, współpracującego z synem i Leopoldem Wiechułą. Poświęcenia ukończonej budowli - Kościoła pw. św. Anny Samotrzeciej - dokonał w 1990 roku Ksiądz Biskup Jan Bagiński. W świątyni umieszczona została kopia figury św. Anny, której oryginał znajduje się w klasztorze na Górze Świętej Anny.

Dziekaństwo⁸

Obecna nazwa miejscowości zaczęła pojawiać się w XIX wieku, wcześniej występowała w formach Dikkanowitz lub Dziekanowice. Najwcześniejsze zapiski o wsi pochodzą z 1531 roku. Jej nazwa świadczy o tym, że należała do dziekana katedry opolskiej, który posiadał w tej miejscowości swój młyn. W 1810 roku sytuacja zmieniła się, gdy w Królestwie Prus zaczęto przejmować majątki od władzy kościelnej. Kilku gospodarzy rolnych wykupiło wówczas ziemię i podzieliło między siebie.

W 1921 roku, podczas plebiscytu górnośląskiego, za Polską opowiedziało się 51 mieszkańców (za Niemcami 52 głosy), co pokazało wielce „propolską” postawę na tle pozostałych miejscowości z dzisiejszej gminy Komprachcice. Zgodnie ze spisem powszechnym przeprowadzonym w latach dwudziestych XX wieku wszyscy mieszkańcy byli katolikami. Podczas II wojny światowej miejscowość zmieniła nazwę na „Dechantsdorf”.

Komprachcice⁹

Pierwsze zapiski, w których pojawia się wieś przypadają ok. 1300 roku. W dokumentach z XIV wieku podawana łacińska nazwa „Villa Gumperti” oznacza „Wieś Gumperta” i może pochodzić od imienia rycerza, założyciela wsi Gumperta (Komprachta). W późniejszym czasie w wersji niemieckiej nazwa funkcjonowała jako „Gomprachtitz”, a w polskiej jako „Gumprechticze”. Od 1534 roku zmienia się od „Comprachtitz” po „Komprachtschutz” (1736 rok) . W 1913 roku oficjalnie przyjęto nazwę „Comprachtschütz”. Władze hitlerowskie wprowadziły w 1936 roku dosłowne tłumaczenie pierwszej nazwy „Villa Gumperti” zamieniając ją na niemiecką „Gumpertsdorf”.

W XIV wieku odnotowano zapiski o istnieniu drewnianego kościoła w Komprachcicach, w którym pełnili służbę księża z kolegiaty Św. Krzyża w Opolu. Ze względu na zły stan świątyni, w 1702 roku wybudowano nowy, także drewniany kościół pw. Św. Marcina. Gdy – w związku ze zwiększaniem się liczby ludności, a tym samym liczby wiernych - wzniesiono kolejny, murowany kościół pw. Św. Franciszka z Asyżu, drewniany przeniesiono do Ochódz w 1941 roku, tworząc nową parafię. W okresie międzywojennym wieś rozstała drużyna palantowa zdobywając tytułu wicemistrza Niemiec. Dzięki popularyzacji sportu, zbudowano w latach 1936 - 1938 boisko sportowe. 7 lutego 1945 roku na miejscowym cmentarzu żandarmeria niemiecka zamordowała jedenastu polskich przymusowych robotników, posądzonych o magazynowanie żywności. Zabici zostali pochowani na tymże cmentarzu. W tym samym roku do Komprachcic wkroczyła Armia Czerwona. W 1960 roku we wsi mieszkało 2442 osoby (więcej niż przed II wojną światową). 80% mieszkańców trudniło się działalnością pozarolniczą. W Komprachcicach od okresu międzywojennego istnieje jednostka wojskowa, do której prowadzi tor kolejowy. Obecnie dawne niemieckie koszary użytkowane są przez 91 batalion logistyczny 10 Opolskiej Brygady Logistycznej.

Domecko¹⁰

Nazwa miejscowości zmieniała się wielokrotnie. W 1466 roku wieś widniała w dokumentach jako „Domeczko”, w 1532 roku jako „Dometzky”. W latach 1736 do 1784 miejscowość zapisywano jako: Dometzke, Dometzko, Dometzgo, Domezko. W 1896 roku, śląski pisarz, Konstanty Damrot

⁸ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Dziekaństwo na lata 2008-2015, Załącznik do Uchwały Nr XIV/101/08 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 maja 2008*

⁹ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Komprachcice na lata 2008-2015, Załącznik do Uchwały Nr XIV/102/08 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 maja 2008*

¹⁰ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Domecko na lata 2008-2015, Załącznik do Uchwały Nr XIV/99/08 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 maja 2008*

wymienia polską nazwę „Domeczko” i niemiecką „Dometzko”. Natomiast słownik geograficzny Królestwa Polskiego opublikowany w latach 1880 – 1906 przytacza polską nazwę „Domecko” oraz niemiecką „Dometzko”. W maju 1936 roku miejscowość zmienia formę z „Dometzko” na „Althaus”, a 12 listopada 1946 roku zostaje nadana polska nazwa „Domecko”. Niemiecki językoznawca, Heinricha Adamy, podaje, iż nazwa wsi pochodzi od staropolskiego imienia założyciela i właściciela – Domasława („sławiącego swój dom”). Pierwsze zapiski świadczące, iż Domecko funkcjonowało już jako mała miejscowość, pochodzą z ok. 1300 roku. Wieś „Domeczko” miała wówczas uiszczać dziesięcinę w wysokości kilku skojców biskupowi wrocławskiemu. W 1723 roku w Domecku istniała kuźnia, a ok. 1800 roku wybudowano dwór w stylu klasycystycznym, który istnieje do dzisiaj. Gdy po 1801 roku w Prusach wprowadzono ustawy szkolne, we wsi utworzono pierwszą szkołę rządową, do której w 1861 roku zapisanych było 224 uczniów. Aktualnie w budynku znajduje się świetlica środowiskowa, biblioteka oraz siedziba DFK Domecko (klub mniejszości niemieckiej). Dobudowano również nowy, trzy-piętrowy budynek i dużą halę sportową. Podczas plebiscytu oddano 688 głosów (z 700 uprawnionych osób), w tym 687 ważnych. Za Niemcami głosowało 467 osób, a za Polską 220 osób. W 1961 roku, po czterech latach prac, wybudowano z inicjatywy chrząszczyckiego proboszcza kościół filialny Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny. W 1980 roku Domecko, które wcześniej należało do parafii w Chrząszczycach w Gminie Prószków, założyło własną parafię. Obecnie parafia posiada rekonstrukcje tradycyjnych strojów, które zakładane są podczas uroczystości. Ochotnicza Straż Pożarna została założona w Domecku w 1925 roku. Nową, największą w gminie, remizę wybudowano 1985 roku. Od 1995 roku jednostka należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W 1865 roku wieś zamieszkiwało 247 osób. W 1910 roku ludność wzrosła do 966 mieszkańców w 157 domach. Pod koniec lat dwudziestych XX wieku zanotowano w Domecku 1132 katolików i 13 ewangelików. Po II wojnie światowej wieś zamieszkiwało od 1300 do 1400 osób.

Ochodze¹¹

Nazwa wsi najprawdopodobniej pochodzi od polskiego słowa „chęć” - „ochoty”. Zgodnie z badaniami niemieckiego językoznawcy, Heinricha Adamy, najstarszą stosowaną nazwą jest „Ochoc”, którą wyjaśnia jako „miejscowość ochoty, uctowania”. Nazwa wsi może również wywodzić się od śląskich słów „ochodza” lub „ochoza”, określających „miejsce, które należy obejść” lub „osadę, której granice ustalano przez wspólny obchód z sąsiadami”. W 1295 roku można znaleźć pierwszą wzmiankę o wsi Ochodze, która przekazywała dziesięciny kościołowi w Chrząszczycach. W 1536 roku bracia Buchta nabyli miejscowość i pobliskie Domecko. W 1845 roku w Ochodzach liczba ludności wynosiła 372 osoby, a w 1910 roku – 638 osób. Pod koniec lat dwudziestych zanotowano 761 katolików i 8 ewangelików. Gdy w 1936 roku zmieniano polskie miejscowości, cała wieś przyjęła nazwę pobliskiej leśniczówki „Frühau”, w której mieścił się pomocniczy urząd leśny nadleśnictwa Prószków. W 1942 roku we wsi utworzono samodzielną parafię, jej siedzibą stał się przeniesiony tutaj z Komprachcic, wybudowany w 1702 roku, drewniany kościół pw. św. Marcina.

Osiny¹²

Wieś Osiny odnotowuje już czternastowieczna księga uposażeń biskupów pod nazwą Ossini. Niektóre jednak źródła podają, że wieś powstała dopiero w XVIII wieku, jako kolonia, w której osiedliło się kilku dragonów, jeszcze inni twierdzą, że powstała dopiero po wojnie trzydziestoletniej. W latach dwudziestych XX wieku ewangelicy z Osin byli największą zwartą grupą na terenie obecnej gminy Komprachcice, stanowili 30% mieszkańców wsi. Wtedy wzniesiono tu kościół ewangelicki im. Gustawa Adolfa. Niemiecka nazwa wsi brzmiała Rothaus. Krótco po wojnie, kiedy Osiny znalazły się w granicach Polski, używano spolszczonej nazwy – Rotuz. W dokumentach z 1819 roku właścicielem wsi wymienia się barona Hochberga. W połowie XIX wieku Osiny zamieszkiwało 71 osób w 12 domach. Do 1900 roku liczba mieszkańców wzrosła do 189 osób. W 1921 roku podczas plebiscytu

¹¹ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Ochodze na lata 2008-2015, Załącznik do Uchwały Nr XIV/98/08 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 maja 2008*

¹² Źródło: *parafiakomprachcice.eu oraz historia.24on.pl*

zagłosowało za Niemcami 170 osób, a za Polską 25 mieszkańców. Na pobliskim cmentarzu znajdują się zarówno groby ewangelików i katolików.

Polska Nowa Wieś¹³

Historia Polskiej Nowej Wsi sięga roku 1241 roku. W roku 1295 książę opolski Bolesław I ufundował kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny i uposażył wieś z zamiarem włączenia jej do dóbr kolegiaty opolskiej. Po trzynastu latach książę Bolesław nadał wsi prawa magdeburskie oraz zwolnił jej mieszkańców na 9 lat z czynszu. Ustanowione zostało również dziedziczne sołectwo. W roku 1389 biskup wrocławski Waclaw ustanowił w Niemodlinie kolegiatę niemodlińską, a na jej uposażenie wyznaczono między innymi dochody Nowej Wsi. W dokumencie tym Nowa Wieś nazywana jest Hannusdorf (w późniejszych dokumentach Handsdorf). W czasie Wojny Trzydziestoletniej wieś została w zasadzie spustoszona, a mieszkańcy ukrywali się w pobliskich lasach. W 1666 roku wybudowano tutaj drewniany kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. W roku 1680 została utworzona wspólna parafia dla Polskiej Nowej Wsi oraz Komprachcic. Jej proboszczem został dwujęzyczny proboszcz ks. Tomasz Kaleta. W roku 1742 nastąpiła zmiana nazwy wsi z Neudorff na Polonisch Neudorff. W 1749 r. ks. A. Michalski buduje w Polskiej Nowej Wsi tzw. „małą plebanię”, w której w roku 1766 została otwarta szkoła. W 1814 roku sporą część wsi zniszczył pożar. W latach czterdziestych XIX wieku została wybudowana kopalnia węgla kamiennego „Heinrich Amalie”. W 1849 roku wybuchła we wsi epidemia tyfusu, a w roku 1855 w okolicy rozwinęła się epidemia cholery, jednak mieszkańcy wsi nie zostali nią dotknięci. W dowód wdzięczności wybudowali kapliczkę św. Rocha. W roku 1872 został zbudowany młyn wiatrakowy, a w roku 1894 młyn parowy, który zamknięto kilka lat po II wojnie światowej. W roku 1926 ustanowiono samodzielną parafię w Polskiej Nowej Wsi, a jej proboszczem został ks. Augustyn Mrugała. W roku 1935 zostało tu wybudowane lotnisko – formalnie sportowe, ale w rzeczywistości wojskowe – z którego 1 września 1939 roku wyruszyły niemieckie bombowce. Wojska Armii Czerwonej wkroczyły do wsi w marcu 1945 roku, w tym samym roku nazwa wsi została zmieniona na Polska Nowa Wieś. Wybudowany na początku lat pięćdziesiątych XX wieku kościół został poświęcony w 1953 roku. Stary drewniany kościółek został przeniesiony do miejscowości Szczepanek - Pozostawiono jednak z poprzedniej świątyni barokowy obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, barokową chrzcielnicę, rzeźbę Chrystusa Zmartwychwstałego oraz barokowy feretron.

Wawelno¹⁴

Nazwa wsi Wawelno (kiedyś Wąwelno) wywodzi się od dawnego słowa „wąwel” oznaczającego suche miejsce w mokrym bagnistym otoczeniu. Warto odnotować, że od tego samego słowa wywodzi swą nazwę krakowski Wawel. Wieś po raz pierwszy wzmiankowana była w księdze uposażenia biskupów wrocławskich, około 1300 r., a w 1328r. była własnością klasztoru w Czarnowąsach. W 1336 r. wymieniani są jako zasadzcy wsi Bowalno (spotykane są także formy „Wadelno” i „Wamwalno”) Stefan i Nikoska. W połowie XIXw. istniała we wsi szkoła z jednym nauczycielem, działał tu młyn wodny, pracowało pięciu rzemieślników. Wieś zamieszkiwało wówczas 483 mieszkańców. W roku 1861 we wsi istniała kopalnia węgla brunatnego, której roczne wydobycie sięgało pięciu tysięcy ton. W roku 1936 nazwę wsi zmieniono na Walldorf. Przez wieki Wawelno należało do parafii Dąbrowa Niemodlińska, dopiero w 1939 ustanowiono tu samodzielną parafię pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, która obejmuje także Prądy, Siedliska i Sosnówkę. Kościół wybudowano nieco wcześniej, w roku 1934, sadowiąc go na fundamentach starej szkoły.

¹³ Źródło: dialektologia.uw.edu.pl

¹⁴ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Wawelno na lata 2008-2015, Załącznik do Uchwały Nr XIV/100/08 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 maja 2008*

Żerkowice¹⁵

Pierwsze dokumenty wspominające o Żerkowicach pochodzą z 1274 roku. Nazwa miejscowości związana jest z imieniem - Żyrek, prawdopodobnego założyciela wsi, stąd też nierzadko występowała ona pod nazwą „Żyrkowice”, by dopiero po II wojnie światowej zmieniono ją na „Żerkowice”. W drugiej połowie XVIII wieku we wsi zanotowano sześciu kmieci, trzech komorników i jednego młynarza dziedzicznie wolnego. W tamtym okresie istniał również młyn, posiadający jeden kamień obsługiwany przez dziedzicznie wolnego kmiecia, który obciążony był podatkiem „dwóch wiadrunków zboża”. W 1783 roku liczba mieszkańców miejscowości wynosiła 38 osób, na początku XIX wieku wzrosła do 205, a na początku XX wieku zamieszkiwało wieś 360 ludzi (ten poziom utrzymał się przez cały okres międzywojenny). Pod koniec lat dwudziestych teren zamieszkiwało 352 Katolików i tylko 3 Ewangelików. Interesującym faktem jest, iż w 1830 roku we wsi mieszkało 114 kobiet i 91 mężczyzn, 204 Katolików i jeden Ewangelik. W 1861 roku Żerkowice najprawdopodobniej przeszły w ręce Richarda von Donata. Zgodnie ze spisem z 1890 roku, na 206 mieszkańców język polski deklarowały 203 osoby, a w 1900 roku na 231 mieszkańców – 225 osób. W marcu 1921 roku podczas plebiscytu za Niemcami zagłosowało 123 osoby, a za Polską 65. Gdy w 1928 roku w Chmielowicach powstała Ochotnicza Straż Pożarna, pierwszym ogniomistrzem został Lorenc Kochanek z Żerkowic. Niedługo później wieś stworzyła swoją jednostkę OSP, która w 1934 roku liczyła 20 członków. W sierpniu 1936 roku dotąd stosowana nazwa „Zirkowitz” została zastąpiona na „Erlental”.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Obszar gminy Komprachcice nie należy do szczególnie interesujących pod względem atrakcyjności historycznej (zwłaszcza wyrażonej w istnieniu obiektów ważnych dla dziedzictwa historycznego i kulturowego). Pewien potencjał tworzą kapliczki, krzyże przydrożne oraz historie miejscowości, które mogą stać się podstawą do tworzenia wsi wizerunkowych czy też tematycznych.

ROZDZIAŁ IV. ŚRODOWISKO

I.IV.1 WODY POWIERZCHNIOWE

Przez gminę Komprachcice przepływają następujące ciek: Prószkówka (Prószkowski Potok), Dożyna i Olszynka (po granicach gminy), Ochodzanka, Bródek oraz kilka większych naturalnych cieków bezimiennych, m.in. dopływ Prószkówki płynący przez Komprachcice i dopływ Bródka wzdłuż północnej granicy gminy. Z wymienionych cieków tylko Prószkówka posiada źródła poza granicami gminy Komprachcice. Prószkówka, Dożyna i Olszynka uchodzą do Odry, pozostałe cieką należą do zlewni Prószkówki. Ciek przy zachodniej granicy gruntów wsi Wawelno należy do zlewni Ścinawy Niemodlińskiej. Większość akwenów to pozostałości po wyrobiskach – mają charakter sztuczny i nie są poddawane ocenie jakości wody. W wyniku spiętrzenia wód ciek Bródek powstał w Komprachcicach zbiornik małej retencji, użytkowany na potrzeby koła PZW¹⁶.

I.IV.2 UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH¹⁷

W rejonie Komprachcic występują trzy piętra wód podziemnych: czwartorzędowe, trzeciorzędowe, kredowe. Piętro czwartorzędowe – występuje niemal na całym obszarze gminy i nie jest chronione przed zanieczyszczeniami z powierzchni terenów przez warstwę utworów nieprzepuszczalnych. Jakość wody z wierconych ujęć nie jest odpowiedniej jakości, występuje w nich nadmiar związków żelaza i manganu. Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest dość dobrze izolowane od stropu przez warstwę ilastą o zmiennej grubości. Piętro kredowe – występuje w szczelinowych piaskowcach cenomanu. W jedynej studni, ujmującej ten poziom wodonośny, warstwę wodonośną

¹⁵ Źródło: *Plan Odnowy Miejscowości Żerkowice na lata 2010-2017, Załącznik do Uchwały Nr XXIV/190/09 Rady Gminy Komprachcice z dnia 29 października 2009*

¹⁶ Źródło: *„Program ochrony środowiska dla Gminy Komprachcice na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013-2016”, Komprachcice, wrzesień 2009 r.*

¹⁷ Źródło: *Stan środowiska w Województwie Opolskim w roku 2012, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Opole 2013*

nawiercono w przelocie 225,0 – 236,5 m.ppt, stabilizuje się na głębokości 21,0 m. Poziom kredowy jest bardzo wydajny (77m³/godz.), ale woda pod względem chemicznym nie nadaje się do picia i celów gospodarczych – jest bardzo twarda, zawiera duże ilości siarczanów i chlorków.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu granic obszarów głównych zbiorników wód podziemnych GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie) i GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie), GZWP 333 (Opole – Zawadzkie) wymagających wysokiej ochrony zasobów wodnych.

I.IV.3 KLIMAT¹⁸

Gmina Komprachcice położona jest w regionie należącym do jednych z cieplejszych w Polsce. Warunki klimatyczne charakteryzujące obszar gminy Komprachcice są następujące: temperatura powietrza (średnia roczna): 8,5 °C; zima: - 2°C (łagodna); lato: 18,3 °C (ciepłe).

Układ warunków termicznych jest bardzo korzystny dla wegetacji roślin:

- opady atmosferyczne (średnie roczne): 650 – 700 mm
- okres letni: około 250 mm
- okres zimowo - wiosenny: około 120 mm
- wilgotność powietrza (amplitudy wilgotności w ciągu roku dochodzą do 15 %)
- maksimum (listopad i grudzień) – 88%
- minimum: maj – 75% i czerwiec – 73%
- kierunek wiatru (średni roczny): W – 21%, S – 19% i NW – 13,5% (wiatry z ww. kierunków stanowią 55% sumy rocznej. Niewielkie wartości ciszy (7,7%) świadczą o dużym stopniu nawietrzenia, co jest korzystne z punktu widzenia higieny atmosfery)
- zachmurzenie (średnie roczne): maksimum: listopad i grudzień po 7,2 w skali 10-stopniowej, minimum: w lecie i wczesną jesienią (czerwiec – 6,1, wrzesień – 5,4).

Na terenie gminy można wyróżnić dwa typy klimatu lokalnego: strefa wysoczyzny plejstoceńskiej – najkorzystniejsza z punktu widzenia bioklimatycznego (tereny położone poza strefą inwersji termiczno – wilgotnościowej); strefa dna dolin – odznacza się podwyższoną wilgotnością powietrza i jego okresową stagnacją (przedłużony okres zalegania mgieł i przymrozków przygruntowych wiosną i jesienią).

I.IV.4 KRAJOBRAZ

Tereny zielone

Lasy zajmują ponad 19% powierzchni gminy i tworzą zwarty kompleks w południowo – zachodniej jej części. Lasy te stanowią połączenie boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego świeżego - większość tego obszaru podlega Nadleśnictwu w Prószkowie, pozostały obszar leśny podlega Nadleśnictwu Opole¹⁹. Na pozostały system zieleni składają się: zieleń łąkowa oraz torfowiska w dolinach oraz źródliskach Prószkowskiego Potoku, Ochodzanki i Bródka, a także ich doły i wokół akwenów, zieleń przydrożna, zieleń izolacyjna, park w Domecku, park w Chmielowicach, rabaty i nasadzenia na terenach zabudowanych. Zieleń poza obszarem lasów nie ma charakteru atutów środowiskowych – np. parki wymagają rewitalizacji, a pozostałe publiczne tereny zielone uporządkowania.²⁰

Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	1097,18
lesistość w %	%	19,1
W tym:		
grunty leśne publiczne ogółem Skarbu Państwa	ha	1014,79
grunty leśne prywatne	ha	82,39

Tabela nr 1: Powierzchnia gruntów leśnych, źródło: GUS, opracowanie własne

¹⁸ Źródło: Wersja ujednolicona Studium Uwarunkowań i kierunków, op. cit.

¹⁹ Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

²⁰ Źródło: Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Prószków, Brzeg 2014

I.IV.5 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Lasy zajmują powierzchnię 1 097,18 ha, co stanowi ponad 19% powierzchni gminy Komprachcice. Są to - tworzące kompleks w południowo-zachodniej części gminy - Bory Niemodlińskie. To siedlisko boru mieszanego chronione jest przez ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”, część tej formacji leży także na terenie gminy Komprachcice. Bory Niemodlińskie to największy kompleks leśny w zachodniej części górnej Odry zajmujący w sumie 480 km². Są to bardzo cenne przyrodniczo lasy, będące pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Bory stanowią oś ochrony przyrody – lasy zajmują blisko 60% Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich. Jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla bioróżnorodności tego obszaru jest występowanie na coraz większych obszarach (ponad 70% lasów) sosnowych monokultur. Efektem tych działań jest zubożenie bioróżnorodności obszaru i powtarzające się występowania szkodników. Na obszarze zidentyfikowanych zostało 18 gatunków roślin chronionych prawnie, w tym 7 ściśle chronionych. Bory to również ważny ekosystem fauny: zewidencjonowano tutaj 181 gatunków kręgowców chronionych. Ze względu na warunki środowiskowe szczególnie, zróżnicowana gatunkowo jest awifauna. Dotąd na terenie Borów Niemodlińskich zewidencjonowano 150 gatunków lęgowych, co stanowi około 34 % całej ornitofauny krajowej²¹.

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie – jako zasoby przyrody objęte ochroną gatunkową podlegają ochronie zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody oraz aktami wykonawczymi. Na obszarze gminy występują następujące rodzaje siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie: zalewane muliste brzegi rzek, które występują na krótkich odcinkach w dolinie Prószkówki; nizinne rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – niewielkie powierzchnie w Prószkowie; mokre łąki użytkowane ekstensywnie - niewielkie powierzchnie w okolicach Domecka i Chmielowic; szuwary wielkoturzycowe – niewielkie powierzchnie w nieczynnych gliniankach na zachód od Chmielowic; grąd środkowoeuropejski – niewielkie powierzchnie w okolicach Polskiej Nowej Wsi; łąg jesionowo – olszowy – niewielkie powierzchnie w miejscach zabagnionych w dolinie Prószkówki; olsy i łązowiska – niewielkie powierzchnie miejscami wzdłuż brzegów Prószkówki i jego dopływów.²²

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Atutem gminy Komprachcice jest jej częściowe położenie na Obszarze Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich i tym samym należenie do grupy gmin atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, mimo niewielkiej lesistości całego obszaru. Pozostałe tereny zielone na obszarze gminy (np. park w Domecku) wymagają interwencji – obecnie nie stanowią zasobów rozwojowych.

ROZDZIAŁ V: USŁUGI PUBLICZNE

Usługi publiczne obejmują dobra publiczne, w odniesieniu do których niemożliwe jest wykluczenie kogokolwiek z korzystania z nich. Są to dobra, od których oczekujemy określonej jakości – niezależnie od liczby osób z nich korzystających (każdy nowy konsument nie narusza uprawnień pozostałych). Obszar usług publicznych obejmuje szeroki zakres aktywności jednostki samorządu terytorialnego, przybierający różnorodne formy organizacyjne. Usługi świadczone przez administrację publiczną obywatelom bezpośrednio (w ramach sektora publicznego) lub poprzez finansowanie podmiotów prywatnych zapewniających daną usługę. Termin ten wiąże się z pojęciem, wyrażanej w demokratycznych wyborach zgody społecznej, która przewiduje, że pewne usługi przysługują wszystkim bez względu na dochód²³.

Do usług publicznych zaliczamy m.in. następujące sektory: oświatę, bezpieczeństwo publiczne, zaopatrzenie w elektroenergetykę, gazownictwo, ciepłownictwo, służbę zdrowia, budownictwo socjalne, telekomunikację, planowanie przestrzenne (opisane w rozdziale II, str. 11),

²¹ Źródło: *Ochrona przyrody na Śląsku Opolskim*, E. Kuźniewski, PIN - IŚ, Opole 1996

²² Źródło: *Wersja ujednolicona Studium Uwarunkowań i kierunków*, op. cit.

²³ Źródło: *Usługi publiczne. Organizacja i zarządzanie*. Redakcja naukowa: B. Kozuch, A. Kozuch. Kraków 2011

gospodarkę odpadami oraz utrzymanie porządku i czystości, zaopatrzenie w wodę i kanalizację, pomoc i opiekę społeczną.

I.V.1 OŚWIATA

W gminie Komprachcice funkcjonują przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazjum. Dla pięciu szkół podstawowych organem prowadzącym jest Gmina Komprachcice, dla Publicznej Stowarzyszeniowej Szkoły Podstawowej w Ochodzach organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Ochodze. Jednostki, dla których organem prowadzącym jest Gmina Komprachcice: Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Komprachcicach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowicach, Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Polskiej Nowej Wsi, Publiczna Szkoła Podstawowa w Domecku, Publiczna Szkoła Podstawowa w Wawelnie; w Publicznej Szkole Podstawowej w Domecku i w Publicznej Szkole Podstawowej w Wawelnie funkcjonują oddziały przedszkolne. Publiczne Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Komprachcicach oraz cztery samodzielne placówki przedszkolne (Przedszkole Publiczne w Komprachcicach, Przedszkole Publiczne w Chmielowicach, Przedszkole Publiczne w Ochodzach oraz Przedszkole Publiczne w Polskiej Nowej Wsi). Przy Przedszkolu Publicznym w Polskiej Nowej Wsi powstaje (na dzień opracowywania strategii) żłobek. Będzie to pierwszy żłobek na terenie gminy. Na jej obszarze działa również Publiczna Stowarzyszeniowa Szkoła Podstawowa w Ochodzach. Szkoły często nie dysponują odpowiednią do obowiązujących standardów infrastrukturą, obiekt szkolny w Chmielowicach wymaga pilnej modernizacji, inwestycji wymaga również obiekt w Komprachcicach. W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych liczba dzieci kształtowała się w latach 2007-2014 następująco:

Placówki	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Średnia
PP KOMPRACHCICE	65	66	64	64	70	70	72	74	68,13
PP PNW	30	30	35	37	39	49	51	43	39,25
PP CHMIELOWICE	47	41	47	48	48	48	46	48	46,63
PSP WAWELNO (oddział przedszkolny)	20	23	18	17	25	24	25	25	22,13
PSP DOMECKO (oddział przedszkolny)	30	28	25	28	26	27	26	25	26,88
PP OCHODZE	23	27	26	25	25	25	25	25	25,13
Suma	215	215	215	219	233	243	245	240	

Tabela nr 2. Liczba przedszkolaków w gminnych przedszkolach w latach 2007-2014. Źródło: dane jednostek gminnych, opracowanie własne

W przyjętym okresie referencyjnym liczba miejsc ogółem w przedszkolach samodzielnych kształtowała się następująco: 2007: 182, 2008: 182; 2009: 178; 2010: 178; 2011: 185; 2012: 185; 2013: 185; 2014: 185, 2015: 196. Dodatkowymi 50 miejscami dysponowały oddziały przedszkolne. Ze względu na dużą rotację dzieci w ciągu roku szkolnego, zapisy do przedszkola prowadzi się przez cały rok, w celu utrzymania stanu liczbowego w oddziale. Statystyka w tabeli nr 2 pokazuje sumę ogółu dzieci, które uczęszczały w danym roku do placówki.

W publicznych przedszkolach (PP) liczba miejsc kształtuje się następująco: Komprachcice – 75 (3 oddziały); Polska Nowa Wieś – 50 (2 oddziały); Chmielowice – 48 (2 oddziały); Ochodze – 25 (1 oddział). Oddziały przedszkolne dysponują liczbą miejsc: 25 – Domecko; 25 – Wawelno. Przewidywana liczba miejsc w przedszkolach na terenie całej gminy: 248. Obecnie grupa pięcioletków (rocznik 2010) wynosi dla całej gminy: 92; czterolatków (rocznik 2011): 78; trzylatków (rocznik 2012): 85; dwulatków (rocznik 2013): 85; oraz urodzonych w roku 2014: 83.

Na dzień sporządzania niniejszego dokumentu liczba miejsc w gminnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych była odpowiednia w stosunku do potrzeb, chociaż z danych uzyskanych w wywiadzie terenowym jeszcze w 2012 roku liczba oczekujących na liście rezerwowej wynosiła 60. Zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy i struktura demograficzna, a także dostępność miejskiej oferty przedszkoli publicznych i prywatnych oraz stopniowe obejmowanie edukacją szkolną sześciolatków wpłynęły na obecną sytuację. Liczba uczniów w latach 2007-2014 kształtowała się w poszczególnych placówkach następująco:

Placówki	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	Średnia*
PG KOMPRACHCICE	256	248	231	232	224	215	219	232	232,12
PSP KOMPRACHCICE	172	178	199	203	208	205	188	189	192,75
PSP PNW	70	71	66	63	59	52	57	71	63,62
PSP CHMIELOWICE	80	88	84	85	85	77	80	79	82,25
PSP WAWELNO	48	46	47	46	46	44	44	51	46,50
PSP DOMECKO	57	51	52	47	56	59	57	54	54,12
PSSP OCHODZE	47	47	43	45	46	41	50	58	47,12
Suma	730	729	722	721	724	693	695	734	

Tabela nr 3, Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjum, działających na terenie gminy Komprachcice; źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

*Średnią wyliczono na podstawie danych uzyskanych z lat 2007/2008 -2014/2015.

Spośród szkół podstawowych najliczniejszą placówką jest szkoła działająca na terenie stolicy gminy; najmniej liczną szkoła z Wawelna. Jakość nauczania i opieki w placówkach funkcjonujących na terenie gminy jest oceniana dobrze (o wyrażenie opinii poprosiliśmy w anonimowych ankietach rodziców/opiekunów byłych, obecnych i potencjalnych uczniów), z czego najwyższe poczucie bezpieczeństwa, jakość nauczania i oferta spędzania czasu pozalekcyjnego, a także wyniki, jakie szkoły uzyskują podczas sprawdzianów (szkoły podstawowe) i egzaminu (gimnazjum).

Placówki	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	ŚREDNIA
PSP KOMPRACHCICE	31,52	26,84	22,09	23,27	25,21	19,72	23,4	24	24,50
PSP PNW	27,64	26,9	20,08	21,29	26,07	28	31	22	25,37
PSP CHMIELOWICE	26,2	27,6	20,5	24,56	25,67	22	28,9	24,8	25,03
PSP WAWELNO	25,1	26,9	21,8	23,3	22,6	20,7	30,2	24,5	24,39
PSP DOMECKO	30,1	31,4	22,2	30,3	17	25,8	31,4	25,6	26,72
PSSP OCHODZE	26,50	26,89	23,86	25,86	26,50	24,10	31,00	26,4	26,39
ŚREDNIA	27,84	27,75	21,75	24,76	23,84	23,38	29,32	24,55	

Tabela nr 4, Średnie wyników sprawdzianów uzyskiwanych przez uczniów szkół podstawowych w latach 2007-2014, źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

Najwyższą średnią na przestrzeni lat 2007-2014 uzyskuje PSP Domecko – 26,72, przy osiągnięciu wyniku najwyższego w latach 2008/2009 i 2013/2014 oraz najniższego w roku szkolnym 2011/2012. Ten wynik był zresztą najniższą średnią wśród wszystkich wyników w latach referencyjnych przez wszystkie szkoły podstawowe. Największy spadek w roku 2014 w odniesieniu do roku 2007 w wynikach sprawdzianu szóstoklasisty na koniec szóstej klasy odnotowuje placówka w Komprachcicach: różnica wynosi 7,52 pkt. Następnie: PSP PNW – 5,64; PSP Domecko – 4,5, PSP Chmielowice – 1,4; PSP Wawelno – 0,6. Jednak bez szczegółowej analizy wszystkich czynników jakie miały wpływ na wynik sprawdzianu (liczba uczniów w klasie, liczba dzieci z orzeczeniami i opiniami z poradni psychologiczno – pedagogicznej, liczba dzieci wybitnie uzdolnionych) trudno jest odnieść się do powyższych danych. Takie badanie mogłoby stać się podstawą do oceny jakości pracy placówki.

Dane te można odnieść do sprawozdań przygotowywanych dla województwa opolskiego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną (przyjmujemy dane dla uczniów bez dysfunkcji). I tak w roku 2007 średnia dla województwa wyniosła: 26,6 (szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP Komprachcice, PSP PNW, PSP Domecko); w 2008 – 25,6 (wszystkie szkoły z terenu gminy uzyskały wyższy bądź równy wynik); w 2009 – 22,5 (żadna szkoła z terenu gminy nie uzyskała wyższego bądź równego wyniku); w 2010 – 24,5 (szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP Chmielowice, PSP Domecko); w 2011 – 25,1 (szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP Komprachcice, PSP PNW, PSP Chmielowice); w 2012 – 22,2 (szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP PNW, PSP Domecko); w 2013 – 23,5

(szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP Wawelno, PSP Chmielowice, PSP PNW, PSP Domecko); w 2014 – 24,8 (szkoły z terenu gminy, które uzyskały wyższy bądź równy wynik: PSP Chmielowice, PSP Domecko. Poniższa tabela pokazuje średnie wyniki osiągnięte w placówkach na terenie gminy w odniesieniu do województwa.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina	27,84	27,75	21,75	24,76	23,84	23,38	29,32	24,55
Woj. opolskie	26,7	25,6	22,5	24,5	25,1	22,2	23,5	25,2

Tabela nr 5, Porównanie średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów szkół podstawowych w latach 2007-2014 w odniesieniu do całej gminy w porównaniu ze średnimi wynikami dla województwa opolskiego uzyskiwanymi w tym samym okresie referencyjnym, źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

Wyniki ze sprawdzianu za lata 2007-2014 kształtują się na poziomie zbliżonym do województwa z lekkimi odchyleniami na plus lub minus w poszczególnych latach – najlepsze wyniki zanotowano w latach 2007, 2008 i 2013. Uczestnicy spotkań związanych z opracowaniem strategii zwracali uwagę na fakt, że wyniki na obszarze gminy mogą się różnić w zależności od poniższych czynników:

- liczby uczniów w klasach, co ma z kolei wpływ na jakość nauczania, ponieważ łatwiej pracuje się uczniem w klasach mniej, niż bardziej licznych oraz na fakt, że w klasie kilkusobowej na wynik średniej może wpłynąć ocena tylko jednego ucznia

- zdolności i łatwości w nabywaniu wiedzy i umiejętności przypisywanych poszczególnym rocznikom

Z pewnością są to uwagi słuszne, jednak należy jednak brać pod uwagę fakt, że rodzice decydując o wyborze szkoły biorą pod uwagę nie tylko jej położenie (bliskość, co wpływa na koszt dowiezienia ucznia do szkoły oraz na poczucie bezpieczeństwa w znanej uczniowi grupie), ale także: standard placówki oraz jakość kształcenia oceniana przede wszystkim uzyskiwaną przez placówkę średnią. Z pewnością bardziej obiektywną miarą poziomu wiedzy uczniów danej szkoły jest los jej absolwentów – badania takie nie są jednak prowadzone przez gminne placówki.

Ocena wyników egzaminu gimnazjalnego nastręcza trudność w opisanu trendu ze względu na częste zmiany formuły egzaminu na przestrzeni analizowanych lat, uniemożliwia realne i wiarygodne znalezienie stałego punktu odniesienia. W latach 2007 i 2008 uczniowie gimnazjum pisali sprawdzian, który obejmował tylko dwie części - część humanistyczną oraz część matematyczno-przyrodniczą. W tych latach wyniki uczniów, poza częścią matematyczno-przyrodniczą w roku 2007, były nieznacznie niższe od średniej województwa, co przedstawia tabela nr 6. W latach 2009 – 2011 nastąpiła zmiana formuły egzaminu, do wcześniejszych części został dodany język obcy. Na terenie gminy uczniowie wybrali język angielski. Wyniki były w zdecydowanej większości wyższe od średniej wojewódzkiej.

Kolejne zmiany nastąpiły w latach 2012-2014 polegały na wprowadzeniu podstawy i rozszerzenia przy języku obcym. Na terenie gminy uczniowie pisali egzamin z języka angielskiego oraz języka niemieckiego. W obu przypadkach wyniki były znacznie wyższe od wyników wojewódzkich, zwłaszcza w odniesieniu do wyników egzaminów językowych oraz z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie. W latach tych najgorsze wyniki osiągnięte były przez uczniów z części matematycznej (odnotowuje się regularny spadek wyników). Od roku 2012 umiejętności uczniów były oceniane w skali procentowej, a nie w punktach.

Uzyskane punkty (lata 2007-2008):

EGZAMIN	OBSZAR	2007	2008
Część humanistyczna	GMINA	29,4	28,84
Część humanistyczna	WOJEWÓDZTWO	30,61	29,90
Część matematyczno-przyrodnicza	GMINA	24,94	26,25
Część matematyczno-przyrodnicza	WOJEWÓDZTWO	24,84	26,26

Tabela nr 6, Porównanie średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów gimnazjum w latach 2007-2008 w odniesieniu do całej gminy w porównaniu ze średnimi wynikami dla województwa opolskiego uzyskiwanymi w tym samym okresie referencyjnym, źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

Uzyskane punkty (lata 2009-2011):

EGZAMIN	OBSZAR	2009	2010	2011
Część humanistyczna	GMINA	31,86	31,41	22,64
Część humanistyczna	WOJEWÓDZTWO	31,16	30,20	24,60
Część matematyczno-przyrodnicza	GMINA	25,64	24,16	23,28
Część matematyczno-przyrodnicza	WOJEWÓDZTWO	25,45	23,54	22,92
Język obcy – angielski	GMINA	30,4	32,80	29,6
Język obcy - angielski	WOJEWÓDZTWO	30,71	30,40	28,34

Tabela nr 7, Porównanie średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów gimnazjum w latach 2009-2011 w odniesieniu do całej gminy w porównaniu ze średnimi wynikami dla województwa opolskiego uzyskiwanymi w tym samym okresie referencyjnym, źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

Wyniki wyrażone w procentach (dot. lat 2012-2014):

EGZAMIN	OBSZAR	2012	2013	2014
Część humanistyczna				
Język polski	GMINA	61,86	60,55	67,8
Język polski	WOJEWÓDZTWO	63,00	59,5	65,8
Historia i wiedza o społeczeństwie	GMINA	65,58	57,15	57,9
Historia i wiedza o społeczeństwie	WOJEWÓDZTWO	60,00	56,3	57,8
Matematyczno-przyrodnicza				
Matematyka	GMINA	47,25	42,66	38,7
Matematyka	WOJEWÓDZTWO	47,00	47,3	45,8
Przedmioty przyrodnicze	GMINA	47,27	56,53	51,2
Przedmioty przyrodnicze	WOJEWÓDZTWO	49,00	58,1	51,1
Język obcy - angielski				
Podstawowy	GMINA	74,96	72,3	75,7
Podstawowy	WOJEWÓDZTWO	63,00	64,1	68,1
Rozszerzony	GMINA	54,37	52,46	52,1
Rozszerzony	WOJEWÓDZTWO	46,00	47,3	47,3
Język obcy - niemiecki				
Podstawowy	GMINA	75,67	71,67	73,5
Podstawowy	WOJEWÓDZTWO	57,00	69,4	65,5
Rozszerzony	GMINA	62,77	73,69	70,4
Rozszerzony	WOJEWÓDZTWO	33,00	58,2	59,7

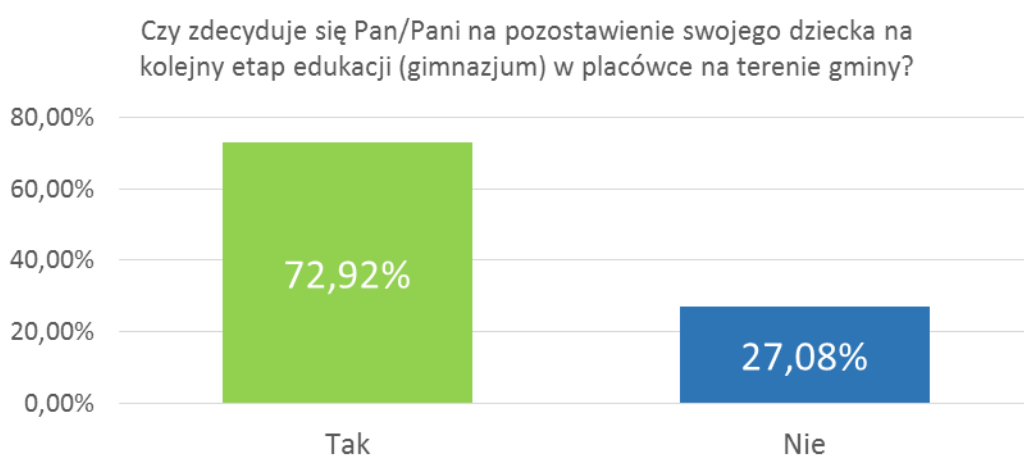
Tabela nr 8, Porównanie średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów gimnazjum w latach 2012-2014 w odniesieniu do całej gminy w porównaniu ze średnimi wynikami dla województwa opolskiego uzyskiwanymi w tym samym okresie referencyjnym, źródło: dane jednostek oraz Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych, opracowanie własne

Na szczególną uwagę zasługują wyniki osiągnięte przez uczniów ostatniej klasy komprachcickiego gimnazjum w egzaminach z języka obcego. Zarówno przy wyborze języka angielskiego i niemieckiego, jak też poziomu: podstawowy i rozszerzony różnica w odniesieniu do średniej wojewódzkiej jest znaczna: w roku 2012 gimnazjaliści PG Komprachcice uzyskali niemal 63% z egzaminu języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, podczas, gdy średnia wojewódzka wyniosła 33%. Kadre Publicznego Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Komprachcicach stanowią m.in. native speakerzy (nauczyciele, dla których język angielski lub niemiecki jest językiem ojczystym).

W roku szkolnym 2014/2015 nastąpiły zmiany w przeprowadzaniu egzaminu gimnazjalnego, które uniemożliwiają przeprowadzenia analizy w odniesieniu do danych historycznych. Wyniki sprawdzianu od roku szkolnego 2014/2015 będą mogły być porównywane w odniesieniu do danych przyszłych, np. w roku 2020/2021.

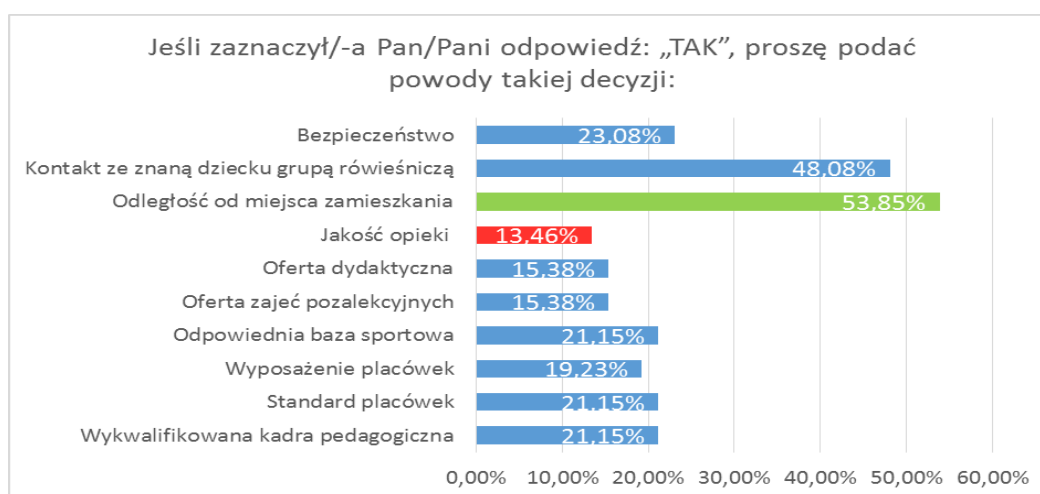
W trakcie prac nad strategią zostały przeprowadzone badania, m.in. badanie satysfakcji rodziców w odniesieniu do placówek oświatowych, do których uczęszczało, uczęszcza, bądź będzie uczęszczać ich dziecko (dzieci). Celem była ocena przez mieszkańców – szczególnie rodziców uczniów przyszłych, obecnych i byłych - jakości nauczania w gminnych placówkach. W ankiecie uczestniczyło 89 osób. Respondenci uznali w większości (81%), że placówka, do której uczęszcza dziecko jest dla ucznia przyjazna. Na pytanie, czy szkoła/przedszkole przekazuje właściwe i oczekiwane przez rodziców wypełniających ankietę wartości - 71,18% odpowiedziało - TAK, 17,30% - NIE ZAWSZE; a 11,52% - uznało, że placówka takich wartości nie przekazuje. Znakomita większość respondentów uznała, że placówki, do których uczęszcza ich dziecko jest bezpieczna. Zaskakujące były wyniki dotyczące innowacyjnych metod i wysokich technologii. Mimo wdrażanych w placówkach od lat metod i nowoczesnych narzędzi (pracownie komputerowe, multimedia) rodzice nie odnotowują tych zmian jako zaawansowanych technologicznie, bądź o nich nie wiedzą, skupiając się jedynie na wynikach, a nie stosowanych w placówkach metodach i standardach kształcenia.

W odpowiedzi, jakie są powody pozostawienia dziecka na kolejny etap edukacji w szkole, padły odpowiedzi:

Wykres: 1, Odpowiedzi respondentów badania opinii na pytanie związane z pozostawieniem dziecka na kolejny etap edukacji na terenie gminy; źródło: wyniki badań ankietowych, opracowanie własne

Powody, dla których rodzice zdecydowaliby się na pozostawienie dziecka w szkole na terenie gminnym w kolejnym etapie edukacji (ze względu na system kształcenia na terenie gminy Komprachcice jest to pytanie przede wszystkim do rodziców przyszłych gimnazjalistów) przedstawia poniższy wykres:

Wykres: 2, Odpowiedzi respondentów badania opinii na pytanie związane z przyczyną pozostawienia dziecka na kolejny etap edukacji na terenie gminy; źródło: wyniki badań ankietowych, opracowanie własne

Obiekty, w których mieszczą się placówki oświatowe są systematycznie remontowane, jednak zwłaszcza szkoły podstawowe w Chmielowicach i Komprachcicach, a także budynki w Domecku, Wawelnie, Ochodzach i w Polskiej Nowej Wsi wymagają modernizacji i dostosowania do współczesnych standardów. Również brak pełnowymiarowych sal gimnastycznych w placówkach wpływa na obniżenie oceny infrastruktury oświatowej.

I.V.2 POMOC SPOŁECZNA

Zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej prowadzi na terenie gminy Komprachcice Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działania GOPS jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ze swojej pracy GOPS przygotowuje roczne sprawozdania, które stały się podstawą do sporządzenia tabel porównawczych poniższych danych w latach 2006-2014.

Rok	Liczba osób objętych pomocą ośrodka	Liczba mieszkańców gminy	Procent osób objętych pomocą ośrodka w stosunku do liczby mieszkańców
2007	604	11283	5,35%
2008	563	11331	4,97%
2009	513	11384	4,51%
2010	726	10920	6,65%
2011	623	11015	5,66%
2012	961	11102	8,66%
2013	564	11092	5,08%
2014	563	11093	5,08%

Tabela nr 9, Relacje wyrażone w % między liczbą osób objętych pomocą ośrodka w stosunku do liczby mieszkańców gminy; źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach, Główny Urząd Statystyczny, opracowanie własne

Odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną od lat kształtuje się na podobnym poziomie, z wyłączeniem roku 2012, w którym odnotowano zwiększoną liczbę mieszkańców gminy Komprachcice objętą pomocą. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie dysponuje przyczynami takiego – jednokrotnego – wzrostu tego wskaźnika. W odniesieniu do danych wojewódzkich, sytuacja w gminie Komprachcice jest minimalnie gorsza – dla roku 2013 i 2014 wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną do liczby mieszkańców wynosił 5,08%. Dla powiatu opolskiego ziemskiego liczby te kształtowały się odpowiednio: 3,5%, 3,3%²⁴. Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W wielu rodzinach, objętych

²⁴ Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej województwa opolskiego w 2014 r., Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu Obserwatorium Polityki Społecznej, Opole 2015

pomocą socjalną lub nadzorem kuratora, występują liczne problemy w opiece nad dziećmi, a mianowicie: zaniedbywanie nauki, nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, złe warunki socjalno – bytowe, uzależnienie od alkoholu rodziców.

Rok	Przyczyny przyznania pomocy							
	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Alkoholizm	Inne uzależnienia	Długotrwała choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Potrzeba ochrony macierzyństwa
2007	101 rodzin	73 rodziny	50 rodzin	16 rodzin	0	59 rodzin	61 rodzin	18 rodzin
2008	101 rodzin	72 rodziny	44 rodziny	14 rodzin	0	61 rodzin	53 rodziny	20 rodzin
2009	105 rodzin	90 rodzin	38 rodzin	15 rodzin	0	55 rodzin	63 rodziny	18 rodzin
2010	107 rodzin	85 rodzin	43 rodziny	16 rodzin	0	63 rodziny	60 rodzin	24 rodziny
2011	118 rodzin	77 rodzin	56 rodzin	18 rodzin	2 rodziny	71 rodzin	67 rodzin	18 rodzin
2012	127 rodzin	92 rodziny	48 rodzin	16 rodzin	1 rodzina	62 rodziny	65 rodzin	10 rodzin
2013	126 rodzin	80 rodzin	52 rodziny	14 rodzin	1 rodzina	63 rodziny	64 rodziny	11 rodzin
2014	125 rodzin	110 rodzin	47 rodzin	16 rodzin	0	48 rodzin	44 rodziny	9 rodzin

Tabela nr 10, Przyczyny przyznania pomocy społecznej w odniesieniu do liczby rodzin objętych taką pomocą, źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach, Główny Urząd Statystyczny, opracowanie własne

Rodziny objęte pomocą społeczną korzystają z tej formy wsparcia najczęściej więcej niż z jednej wskazanej w tabeli wyżej przyczyny. Należy też zaznaczyć, że konsekwencją np. bezrobocia, czy niepełnosprawności jest najczęściej ubóstwo. To skutki szeroko traktowanych problemów ekonomicznych. Mimo odnotowania takich sytuacji, gmina Komprachcice nie należy do gmin zagrożonych wysokim ubóstwem (takie zidentyfikowano w 41 gminach województwa opolskiego, w tym w pięciu gminach powiatu opolskiego ziemskiego: Niemodlin, Tułowice, Łubniany, Popielów, Murów). Gmina została zakwalifikowana do grupy obszarów, w których stopień ubóstwa został oceniony jako umiarkowany (Komprachcice znalazły się w grupie 20 innych gmin, w tym trzech innych gmin powiatu opolskiego ziemskiego: Dąbrowa, Tarnów Opolski oraz Ozimek). Odnotować należy, że stopień niskiego ubóstwa został zidentyfikowany w ośmiu gminach województwa (w tym w Opolu oraz w dwóch gminach powiatu opolskiego ziemskiego: Dobrzeń Wielki i Chrzęstowice), a bardzo niskie odnotowano jedynie w dwóch gminach: Prószków i Turawa (wchodzących również w skład powiatu opolskiego ziemskiego)²⁵.

W roku 2014 r. wskaźnik deprivacji lokalnej (liczby osób w rodzinach świadczeniobiorców na 1000 mieszkańców) w województwie wyniósł 62,39 i wahał się od najniższego (26,3) w Opolu, do najwyższego (228,1) w Kamienniku. Gmina Komprachcice mieści się w przedziale tego wskaźnika 26,26 – 42,26 i należy do grupy gmin o bardzo niskiej, a zatem i korzystnej jego wartości²⁶.

²⁵ Źródło: *Ocena zasobów pomocy społecznej...Ibidem*

²⁶ Źródło: *Ocena zasobów pomocy społecznej...Ibidem*

Rok	Liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Liczba prowadzonych „Niebieskich Kart”	Liczba osób skierowanych na leczenie od uzależnień	Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej w ramach zadań zleconych oraz własnych	Liczba osób objętych dożywianiem w ramach pomocy państwa w tym zakresie	Liczba akcji własnych organizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba placówek wsparcia dziennego (miejsce)	Liczba osób korzystających z opieki pozaszkolnej	Liczba osób objętych pracami publicznymi lub interwencyjnymi	Ogólny koszt udzielonych świadczeń		
										środki budżetu państwa	środki własne gminy	Suma
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2007	336	7	1	279	191	3	3	109	-	1.321.298,00	552.670,00	1.873.968,00
2008	414	13	2	261	173	3	3	115	73	1.243.253,00	713.462,00	1.956.715,00
2009	353	8	3	221	229	2	3	111	69	1.176.509,00	834.013,00	2.010.522,00
2010	354	12	2	224	191	2	3	101	15	1.251.672,00	985.574,00	2.237.246,00
2011	332	13	3	240	184	2	1	35	-	1.242.625,00	1.150.892,00	2.393.517,00
2012	323	14	5	284	99	4	1	33	10	1.816.046,00	839.490,00	2.655.536,00
2013	435	16	4	246	215	4	1	35	36	2.300.337,00	942.154,00	3.242.491,00
2014	403	26	5	259	295	5	1	37	13	2.074.246,00	941.218,00	3.015.464,00

Tabela nr 11, Koszty udzielonych świadczeń na przestrzeni lat 2007-2014 w podziale na kategorie wsparcia oraz źródła wsparcia. źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach, Główny Urząd Statystyczny, opracowanie własne

W 2013 r. drastycznie wzrosła liczba świadczeniobiorców – klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (kolumna 2) ze względu na ogłoszenie w tym roku upadłości przedsiębiorstwa Tabor Szynowy Opole i ci z mieszkańców gminy – pracowników tej spółki – którzy stracili pracę zostali objęci pomocą społeczną. W 2014 r. wzrosła liczba założonych Niebieskich Kart (kolumna 3) – jest to skutek wieloletniej kampanii Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Komprachcicach. Prowadzone systematycznie działania informacyjne przyniosły skutek: wzrosła świadomość ludzi, którzy zaczęli zgłaszać odpowiednim organom przypadki przemocy w rodzinie. Wszystkie koszty wynikające ze wskazanych przez klientów GOPS w Komprachcicach potrzeb są zaspokajane.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest nie tylko dysponentem środków finansowych. W swoich zadaniach ujmuje współpracę z instytucjami i organizacjami: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, Poradnią Psychologiczną - Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Urzędem Skarbowym, Powiatowym Urzędem Pracy, szkołami i przedszkolami i innymi instytucjami działającymi w sferze socjalnej.

Z informacji pozyskanych z GOPS wynika, że podopieczni ośrodka wykazują coraz częściej postawę bierną, brak aktywności, lęk przed podjęciem pracy, niskie poczucie wartości i bezradność. Cechy te są szczególnie zauważalne u osób długotrwale bezrobotnych. Długotrwale bezrobocie jest też często źródłem zachowań dewiacyjnych, skierowanych zarówno na rodzinę jak i lokalne środowisko, prowadzących często do patologii społecznych.

I.V.3 USŁUGI KOMUNALNE

Gmina Komprachcice jest zaopatrywana w wodę przez rurociąg grupowy, który zasila pięć gmin należących do Związku Gmin Prokado (Prószków, Komprachcice, Dąbrowa, część gminy Krapkowice, część gminy Lewin Brzeski). Na terenie gminy Komprachcice znajdują się dwie pompownie sieciowe (Polska Nowa Wieś oraz Komprachcice). Wodociąg jest systematycznie rozbudowywany. Gmina Komprachcice nie posiada ustanowionych ujęć wody, korzysta ze studni wierconych na terenie gminy Prószków. Za eksploatację wodociągu na terenie gminy Komprachcice odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach.

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w gaz ziemny wysokometanowy odbywa się przez gazociąg Zdzeszowice – Wrocław (DN 350 PN 4,0 MPa). Od 2007 roku trwa budowa sieci gazowniczej (rozpoczęta w sołectwie Chmielowice). Obecnie do sieci podłączonych jest blisko 300 przyłączy – rozwój sieci trwa. Dostępność energii elektrycznej gwarantują: dwutorowa linia energetyczna 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole; jednotorowa linia energetyczna 220 kV relacji Groszowice – Ząbkowice Śląskie; linia średniego i niskiego napięcia – 15 kV i 0,4 kV ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV. Operatorem sieci przesyłowej i jej właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA (PSE SA). Właścicielem sieci i urządzeń elektroenergetycznych na terenie gminy Komprachcice jest Tauron Dystrybucja Oddział Opole S.A. Odbiorcy energii elektrycznej Gminy Komprachcice obsługiwani są przez jednostkę terenową: Tauron Dystrybucja Oddział Opole S.A. Gospodarka odpadami jest administrowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach. Przeprowadzona w ramach projektu wspólnego gmin budowa sieci kanalizacyjnej objęła obszar całej gminy. Na dzień 30 czerwca 2015 r. długość sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 65 km; liczba przyłączy ogółem – 1975 szt. (co stanowi 70%) – liczba mieszkańców podłączona do sieci kanalizacyjnej wynosi 7274 osoby. Za rok 2014 mieszkańcy gminy wyprodukowali 168341 m³ ścieków komunalnych, co przekłada się na wartość dobową: 461,21 m³. Wielkość odpadów zmieszanych ogółem za rok 2014 wynosi 2370,02 ton, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 0,195 t. Ilość posesji wyposażonych w pojemniki na odpady – 2822. Liczba zgłoszonych w ramach złożonych w ramach aktualizacji danych deklaracji osób – producentów odpadów wynosi 8659. W odniesieniu do oficjalnej liczby mieszkańców różnica wynosi 2434 mieszkańców. Z wywiadu w ZGKiM wynika, że jest to skutek nie składania deklaracji przez osoby pozostające poza granicami gminy. Na terenie gminy Komprachcice Grupa Multiplay położyła już 130 km sieci światłowodowej. Korzystają ze światłowodowych połączeń również placówki oświatowe.

I.V.4 BEZPIECZEŃSTWO

I.V.4.1 POLICJA

O bezpieczeństwo w tym zakresie dbają dwaj dzielnicowi Komisariatu Policji w Niemodlinie. Na terenie gminy Komprachcice nie odnotowuje się poważnych wydarzeń zagrażających bezpieczeństwu życia i zdrowia. Najczęściej odnotowuje się zdarzenia związane z bezpieczeństwem komunikacyjnym.

2006 r.: wypadki drogowe: 5 (rannych: 9), kolizji drogowych: 59

2007 r.: wypadki drogowe: 7 (rannych: 8), kolizji drogowych: 29

2008 r.: wypadki drogowe: 9 (zabitych: 2, rannych: 8), kolizji drogowych: 30

2009 r.: wypadki drogowe: 9 (rannych: 8), kolizji drogowych: 29

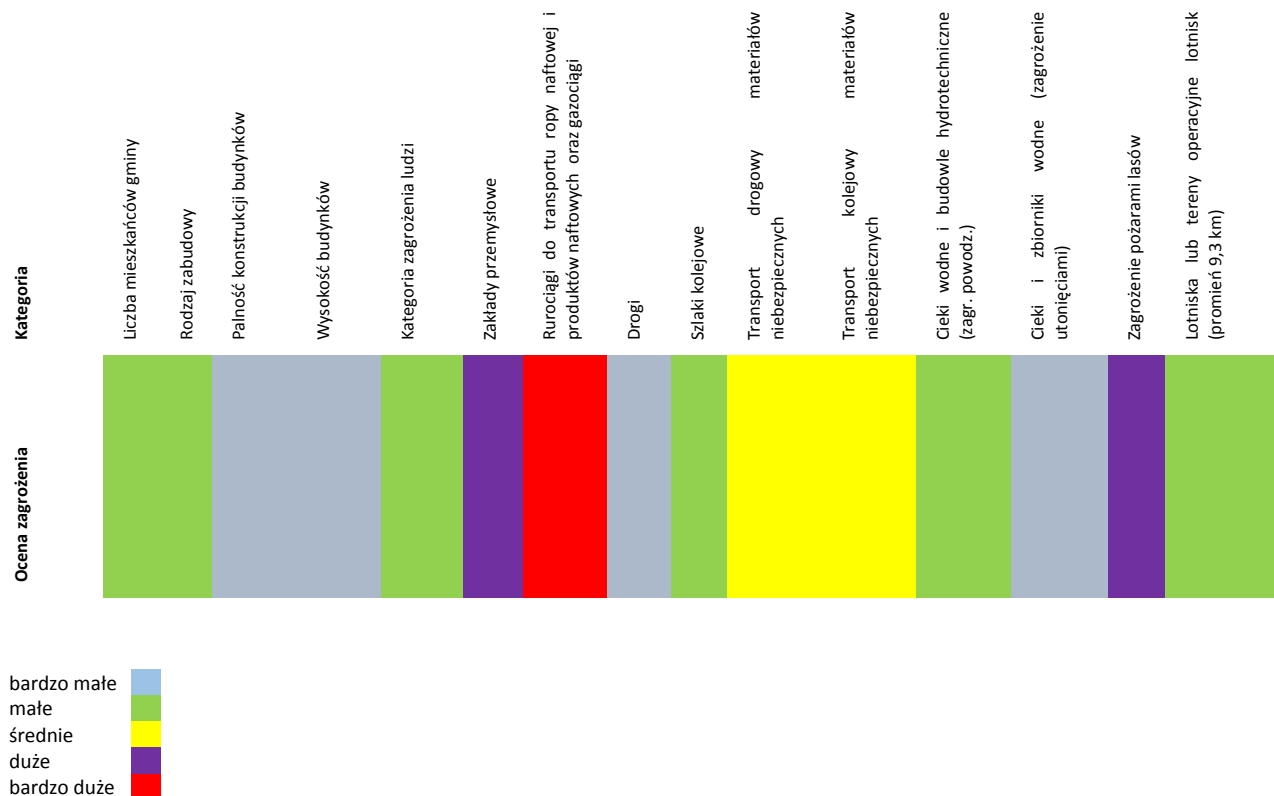
2010 r.: wypadki drogowe: 5 (zabici: 1, rannych: 4), kolizji drogowych: 42

2011 r.: wypadki drogowe: 14 (rannych: 17), kolizji drogowych: 27
 2012 r.: wypadki drogowe: 10 (rannych: 12), kolizji drogowych: 42
 2013 r.: wypadki drogowe: 7 (rannych: 8), kolizji drogowych: 37
 2014 r.: wypadki drogowe: 7 (rannych: 8), kolizji drogowych: 26

Z informacji uzyskanych z Komisarzatu Policji w Niemodlinie wynika, że za szczególnie niebezpieczne pod względem wypadków i kolizji drogowych) są miejscowości: Komprachcice, Chmielowice, Wawelno i Polska Nowa Wieś.

I.V.4.2 STRAŻ POŻARNA

Na terenie gminy Komprachcice działa 7 jednostek ochotniczych straży pożarnych: Domecko, Komprachcice, Wawelno, Żerkowice, Polska Nowa Wieś, Ochodze, Chmielowice w tym trzy jednostki należące do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: Domecko, Komprachcice, Polska Nowa Wieś. Stowarzyszenia z terenu gminy skupiają łącznie 416 strażaków w tym 25 członków honorowych. W ramach organizacji działa 15 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, zarówno chłopięcych jak i dziewczęcych. Baza służąca OSP to 7 strażnic mieszczących 12 boksów garażowych oraz świetlice, które są miejscem spotkań strażaków jak i miejscowej ludności zrzeszającej się w wielu różnych organizacjach. Ochotnicy dysponują 11 samochodami pożarniczymi, 1 z nich to pojazd ciężki, 8 średnich, 2 mieści się w kategorii pojazdy lekkie. Ochodze dysponują samochodem Star 244 – 1987; Komprachcice Star 244 – 2005, Ford Transit 2010; PNW Star 244 1982, Iveco 1993; Wawelno Mercedes Benz 1969; Żerkowice Magirus Deutz 1977; Chmielowice Star 244 1988, Lublin 1998; Domecko Star 244 1985, Steyr 790 1979. Na stanie jednostek znajduje się 20 motopomp pożarniczych do wody czystej, 6 motopomp szlamowych, 2 pompy elektryczne szlamowe, 3 motopompy pływające, OSP posiada również 4 średnie zestawy ratownictwa technicznego - specjalistyczny sprzęt do ratownictwa drogowego. Na wyposażeniu OSP gminy znajduje się również znaczna ilość sprzętu drobniejszego jak: agregaty prądotwórcze, wentylatory oddymiające, pilarki spalinowe, piły do cięcia stali i betonu, armatura wodna oraz umundurowanie koszarowe jak i specjalistyczne. Stopień zagrożenia gminy można ocenić w oparciu o wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Oceniamy go w zależności od kryteriów:

Wykres nr 3, Stopień zagrożenia bezpieczeństwa pożarowego na terenie gminy Komprachcice, źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej; opracowanie własne.

Stopień zagrożenia oszacowany dla gminy Komprachcice przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej wynosi zgodnie ze wskaźnikami podanymi wyżej 5,17. W porównaniu do ośrodków sąsiednich jest to najniższa wartość. W odniesieniu do tych samych kryteriów Opole osiągnęło wskaźnik - 8,43, Dąbrowa - 6,07, Prószków - 5,52, a Tułowice - 5,35.

I.V.5 USŁUGI MEDYCZNE I OPIEKUŃCZE

Na terenie gminy Komprachcice usługi opieki zdrowotnej świadczy Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICOM” S.C. w Komprachcicach. W ośrodku zdrowia mieszczą się poradnie: internistyczna, pediatryczna, ginekologiczna oraz gabinet zabiegowy świadczący zabiegi: EKG, USG, punkt pobierania materiałów do badań laboratoryjnych, spirometria.

Usługi opiekuńcze świadczy Stacja Opieki „Caritas”, zatrudniająca 2 pielęgniarki środowiskowo-rodzinne. Zabiegi prowadzone są także w domu chorego: naświetlania lampą BIOPTRON, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, pomiar poziomu cukru we krwi, iniekcje domięśniowe, podskórne, kroplówki, pobieranie materiału do badań, pielęgnacja odleżyn, odparzeń, opatrunki ran, wymiana cewnika, pielęgnacja stomii, lewatywa, inhalacja, opieka nad przewlekle i obłożnie chorymi (kąpiele, toalety), szerzenie oświaty zdrowotnej. W ramach usług Caritasu działa także Gabinet Rehabilitacyjny, w którym zatrudnione są 2 rehabilitantki świadczące usługi: masaż leczniczy, fizykoterapia, kinezyterapia. W ośrodku zdrowia funkcjonuje Poradnia Stomatologiczna oferująca stomatologia zachowawczą, profilaktykę, diagnostykę. Na terenie gminy Komprachcice są dwie apteki: punkt apteczny w Chmielowicach oraz apteka w Komprachcicach.

I.V.6 OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

I.V.6.1 KULTURA

Jednym ze wskaźników dostatniego życia oraz wskaźnika oceniającego aktywność społeczną, a także jedną z przesłanek wpływającą na decyzję o zamieszkaniu na określonym obszarze jest kultura. Na terenie gminy zadanie te pełni Samorządowy Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Instytucja kultury organizuje zajęcia dla mieszkańców gminy, niezależnie od wieku. Proponowane przez SOK zajęcia to między innymi zajęcia płatne: plastyczne, instrumentalne i wokalne. Zajęcia prowadzone przez firmy i instruktorów zewnętrznych pobierających opłaty: fitness, zespół taneczny Scorpion. Zajęcia nieodpłatne: dla osób starszych oraz warsztaty twórcze dla dzieci (w tym teatr „Akcik”). Swoje przedsięwzięcia SOK realizuje w siedzibie głównej, w Komprachcicach, gdzie oprócz sal zajęciowych znajduje się także sala widowiskowa. SOK prowadzi również zajęcia w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, tj. w ferie zimowe oraz w wakacje. Najbardziej rozpoznawalnym symbolem SOK jest zespół „Attonare”, specjalizujący się w pieśni i piosence religijnej (zdobywca wielu nagród, wydawca autorskich płyt), grupa bluesowa Day Off oraz Gminna Orkiestra Dęta. Od roku 2015 z infrastruktury domu kultury korzystają seniorzy, którzy planują utworzenie formalnego koła. SOK jest inicjatorem i organizatorem wydarzeń o charakterze ponadgminnym oraz ponadregionalnym. Do najpopularniejszych należą: Festiwal Kolęd i Pastorałek „Hej kolęda, kolęda”, Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Anny Jantar „Tak blisko nas”, Przegląd Piosenki Religijnej „Dobrze jest śpiewać naszemu Panu”, Festiwal Piosenki „Jesienne Nutki”, Festiwal „W klimatach bluesa i rocka”.

Gminna Biblioteka Publiczna realizuje swoje zadania związane z promocją i rozwojem czytelnictwa w siedzibie placówki, w Komprachcicach oraz w filii w Domecku. GBP jest inicjatorem konkursów i spotkań autorskich. Instytucja jest także partnerem wydarzeń realizowanych przez placówki oświatowe.

I.V.6.2 SPORT

W gminie Komprachcice następuje od lat systematyczny rozwój publicznej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. Obecnie Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach zarządza obiektami: halą sportową (udostępnianą szkołom oraz organizacjom i grupom sportowym); przy której położony jest nowoczesny kompleks sportowy (z bieżnią, boiskiem do siatkówki plażowej oraz placem zabaw). W hali sportowej mieści się siłownia, w której znajduje się atlas z sześcioma stanowiskami do ćwiczeń wszystkich głównych grup mięśniowych oraz sprzęt sportowy. Korzystanie z siłowni jest bezpłatne, należy wcześniej uzyskać kartę wstępu, wydawaną przez OSiR Komprachcice. Przy hali sportowej wybudowany został parking dla samochodów osobowych oraz autobusów.

Przy ulicy Rolniczej w Polskiej Nowej Wsi obok boiska sportowego (wraz z zapleczem socjalnym) jest umiejscowiony kompleks „Orlik” (dwa boiska wraz z zapleczem socjalnym) oraz otwarte korty tenisowe. Obiekt wyposażony jest w boisko ze sztuczną nawierzchnią trawiastą oraz boisko wielofunkcyjne, na którym można grać w siatkówkę lub tenisa ziemnego, dwie ogrzewane szatnie z prysznicem oraz osobną łazienkę dla osób niepełnosprawnych. Korzystanie z obiektu jest bezpłatne i odbywa się według ustalonego przez OSiR Komprachcice harmonogramu. Przy kompleksie „Orlik” nie ma parkingów. We wszystkich tych obiektach prowadzona jest działalność rekreacyjna i sportowa oraz organizowane imprezy promujące zdrowy i aktywny tryb życia. W sołectwach gminy mieszkańcy i odwiedzający mają do dyspozycji boiska trawiaste, place zabaw i siłownie zewnętrzne. OSiR jest inicjatorem – samodzielnie bądź we współpracy z klubami lub zespołami sportowymi – wydarzeń o charakterze sportowym i rekreacyjnym, adresowanych zarówno do sportowców, jak i amatorów. Do najpopularniejszych należą: amatorska liga futsalu (największa w województwie) oraz Podbiegi Rodzinne i Bieg Niepodległościowy (imprezy dla biegaczy i amatorów nordic walking). W hali sportowej oraz w kompleksie „Orlik” odbywają się regularne rozgrywki sportowe piłkarzy ręcznych, amatorów tenisa ziemnego i badmintonu, mecze piłki nożnej i siatkowej.

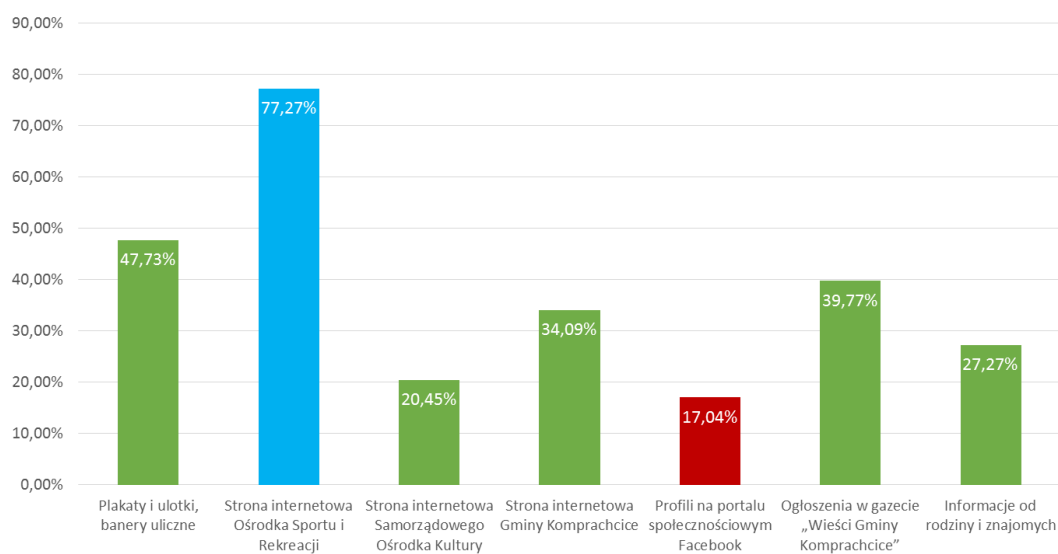
Na terenie gminy Komprachcice działają z powodzeniem (odnosząc sukcesy na arenie wojewódzkiej i krajowej) zespoły: LKS OSiR KOMPRACHCICE (piłka ręczna), LUKS "SUKCES" KOMPRACHCICE (piłka siatkowa), GKS KOMPRACHCICE (piłka nożna), FUTSAL TEAM GKS BERLAND (futsal), UKS VICTORIA DOMECKO (badminton).

I.V.6.3 REKREACJA

Gmina Komprachcice jest często celem wycieczek rowerowych, zwłaszcza dla mieszkańców Opola. Rower to również środek komunikacji dla lokalnej społeczności. Mimo tego, że na obszarze gminy nie ma zbyt wielu atrakcyjnych pod względem turystycznym obiektów stał się on bezpiecznym i mało nasyconym pod względem liczby samochodów terenem. Również wybudowanie drogi łączącej Komprachcice z Szydłowem i tym samym stworzenie urokliwej trasy leśnej oraz dotarcie do jednej z najatrakcyjniejszych pod względem przyrodniczym terenów województwa wpłynęło na wzrost popularności naszego obszaru. Obecnie na terenie gminy nie ma dróg rowerowych, wykorzystywane trasy nie mają odniesienia do wytyczonych koncepcji i ich graficznych odzwierciedleni (np. map papierowych i multimedialnych).

I.V.6.4 OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO W OPINII MIESZKAŃCÓW

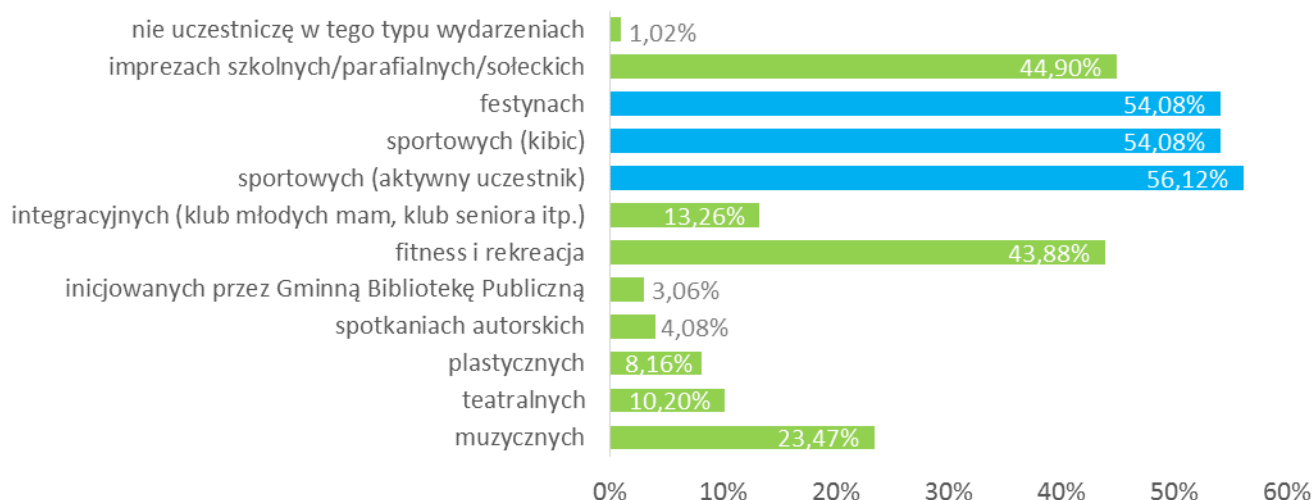
Respondenci zapytani w badaniu ankietowym związanym z oceną oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy Komprachcice w znakomitej większości – 88,78 % do 11,22 % - odpowiedzieli, że wiedzą, w jaki sposób mogą spędzać ten czas. Informacje czerpią na podstawie określonych nośników informacji – przedstawia je poniższy wykres.

Wykres nr 4, Wskazanie przez respondentów źródła informacji o ofercie spędzania wolnego czasu na terenie gminy Komprachcice, opracowanie własne.

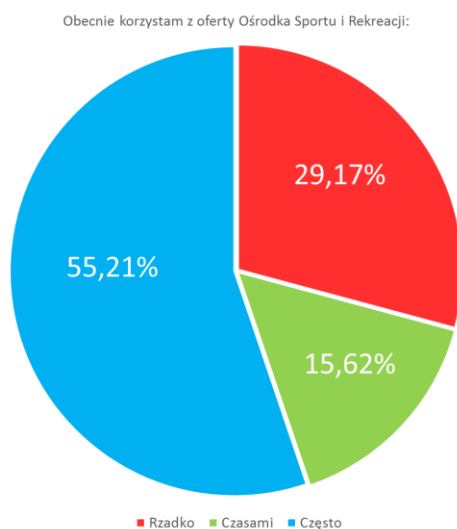
Mieszkańcy gminy mogli również wskazać, w jakiego typu wydarzeniach uczestniczą najczęściej:

Czas wolny spędzam poza domem, uczestnicząc w wydarzeniach:

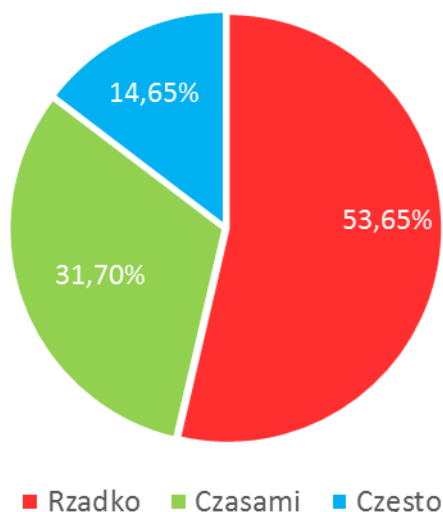
Wykres nr 5, Wskazanie przez respondentów w jakich wydarzeniach uczestniczą najczęściej, opracowanie własne.

Powyższy wykres wskazał na preferencje w sposobie spędzania wolnego czasu przez osoby wyrażające opinię w odniesieniu do już istniejącej oferty. Pytani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Najczęściej wskazywano: udział w festynach oraz imprezach sportowych (wybory te zaznaczyliśmy w wykresie na niebiesko). Dość wysoki wskaźnik uzyskały także imprezy szkolne, parafialne i sołeckie oraz te, które są związane z fitnessem i rekreacją. Takie wybory potwierdzają również odpowiedzi na kolejne pytania. Badani wskazywali na częstotliwość uczestniczenia w wydarzeniach/korzystania z oferty jednej z dwóch wiodących instytucji: Ośrodka Sportu i Rekreacji w Komprachcicach oraz Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach.

Wykres nr 6, Wskazanie przez respondentów częstotliwości korzystania z oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji w Komprachcicach, opracowanie własne.

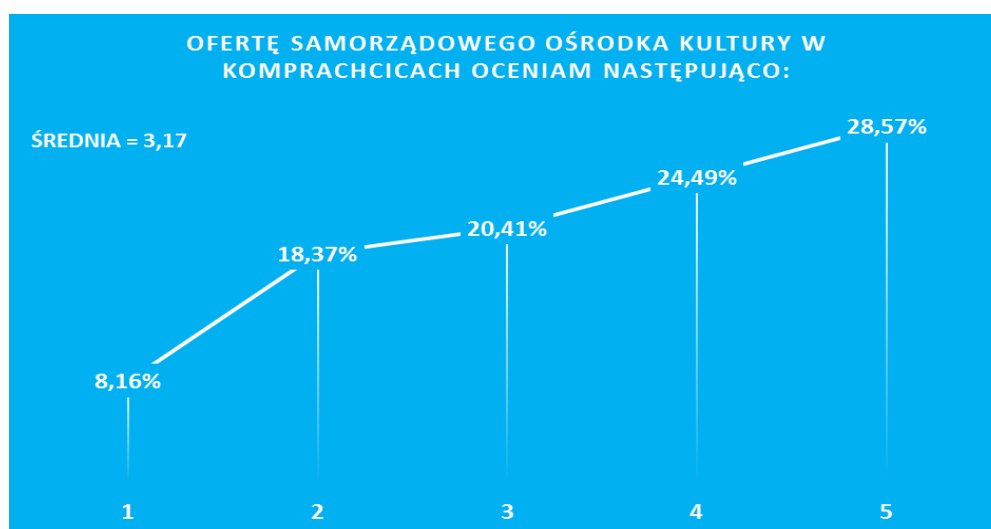
Obecnie korzystam z oferty Samorządowego Ośrodka Kultury:

Wykres nr 7, Wskazanie przez respondentów częstotliwości korzystania z oferty Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach, opracowanie własne.

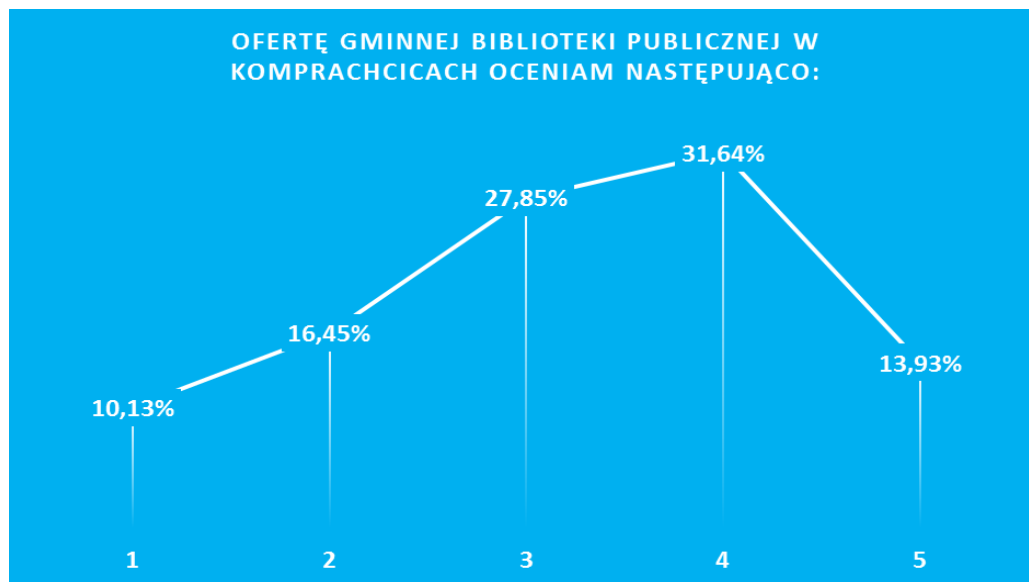
Wyniki dla Samorządowego Ośrodka Kultury nie są zadowalające (szczególnie przy dość bogatej ofercie tej instytucji), tak znaczący odsetek respondentów – 53,65% - wskazuje na nikłe zainteresowanie działaniami ośrodka kultury (zwłaszcza dorosłymi, bowiem ankieta była kierowana do osób dorosłych). Respondenci odpowiedzieli także na pytanie, czy członkowie ich rodzin korzystają z tej oferty. Uzyskaliśmy odpowiedzi: 46,25% na TAK, oraz 53,75 – na NIE. W przypadku tego samego pytania odnoszącego się do Ośrodka Sportu i Rekreacji głosy ułożyły się odpowiednio: 66,70 na TAK oraz 33,30 na NIE. Ze względu na specyfikę oferty Gminnej Biblioteki Publicznej i naturalną jej ograniczenie do działalności czytelniczej nie ocenialiśmy tej jednostki tym zakresie. Uznaliśmy, że ocena ta zostanie wyrażona nie w odniesieniu do innych jednostek (ofertodawców), lecz jedynie w odniesieniu do oferty jako takiej, bez znacznika porównawczego (wykres nr 9, str. 37).

Ci, którzy - jak zakładamy biorą udział w wydarzeniach oferowanych przez SOK i OSiR - ocenili jakość tej propozycji. W ocenie (od 1 do 5, gdzie 5 stanowiło ocenę najwyższą, a 1 – najniższą) Samorządowy Ośrodek Kultury w Komprachcicach uzyskał średnią 3,17, a rozkład głosów w poszczególnych kwantyfikacjach układał się następująco:

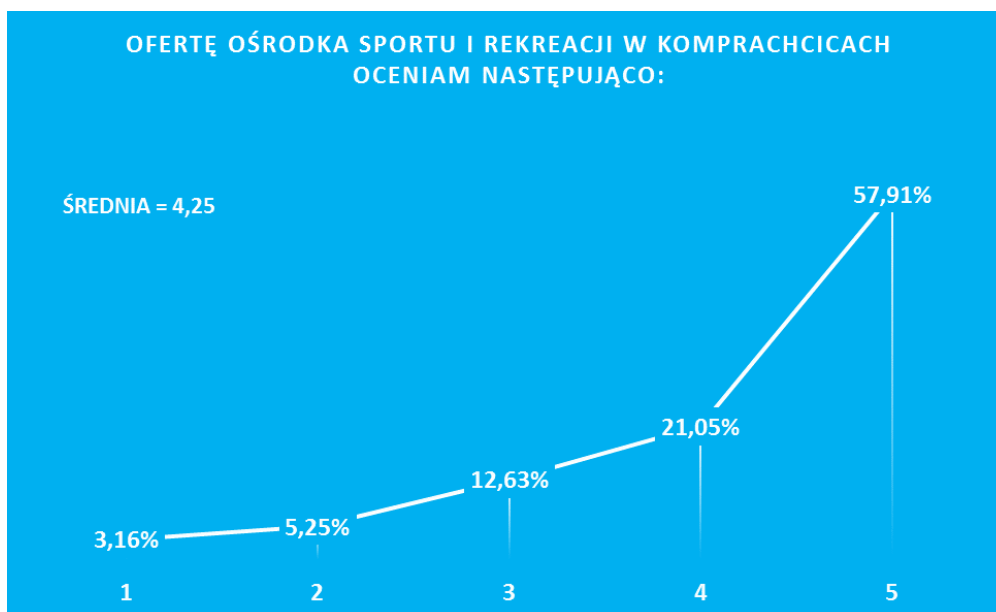
Wykres nr 8, Ocena przez respondentów oferty Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach, opracowanie własne.

Niemal 1/3 respondentów, którzy korzystają z tej formy spędzania wolnego czasu (28,57%) uznała ofertę SOK za bardzo interesującą, a niespełna 10 (8,16%) za bardzo mało interesującą. Połowa pytanym oceniła działania kulturalne inicjowane przez ośrodek kultury jako bardzo dobre i doskonałe (ocena 4 – 24,49%; ocena 5 – 28,57%). Niżej została oceniona oferta Gminnej Biblioteki Publicznej, co przedstawia kolejny wykres.

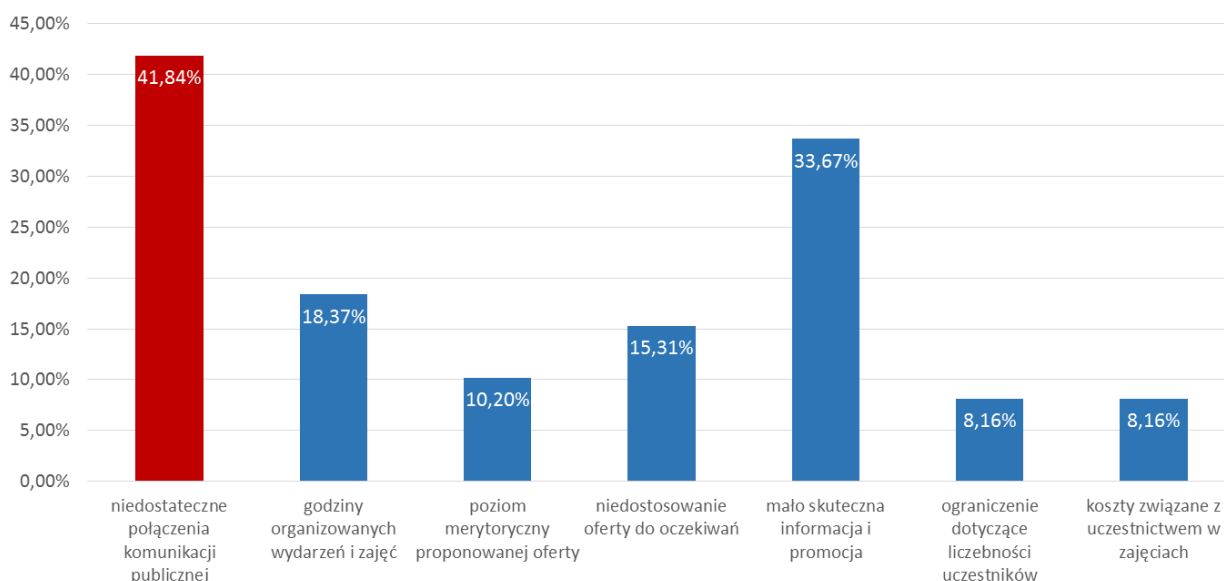
Wykres nr 9, Ocena przez respondentów oferty Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach, opracowanie własne.

Respondenci najczęściej zaznaczali ocenę 3 i 4 (odpowiednio: 27,85% i 31,64%), co pozwala ocenić w sumie ofertę GBP jako średnio interesującą. Jedynie 13,93% uznało ją za bardzo interesującą. Niewielki odsetek – 10,13% - za bardzo mało interesującą. Najwyżej została oceniona oferta spędzania czasu wolnego proponowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach. Mieszkańcy gminy Komprachcice wskazali również, co – ich zdaniem – ogranicza możliwość korzystania z oferty spędzania czasu wolnego.

Wykres nr 10, Ocena przez respondentów oferty Ośrodka Kultury i Sportu w Komprachcicach, opracowanie własne.

Największym problemem w dostępie do oferty dot. spędzania czasu wolnego jest:

Wykres nr 11, Wskazanie problemów w dostępie do oferty dot. spędzania wolnego czasu na terenie gminy Komprachcice, opracowanie własne.

Najczęściej wskazywanym ograniczeniem są niedostateczne połączenia komunikacji publicznej. Co interesujące, że najmniej na dostęp do oferty wpływają koszty związane z uczestnictwem w ofercie. Potwierdziło to jedno z pytań, w którym respondenci zostali zapytani, czy są skłonni płacić za udział w wydarzeniach, które ich interesują – aż 63,27 respondentów odpowiedziało: TAK.

Mieszkańcy biorący udział w ankiecie wskazali również preferowane godziny uczestnictwa w propozycji podmiotów organizujących na terenie gminy czas wolny dla dorosłych. Są to przede wszystkim godziny popołudniowe i wieczorne: 16.00 – 18.00 (wskazane przez 53,61%); 18.00 – 20.00 (wskazane przez 69,39%); 20.00 – 22.00 (wskazane przez 35,71%). Respondenci mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

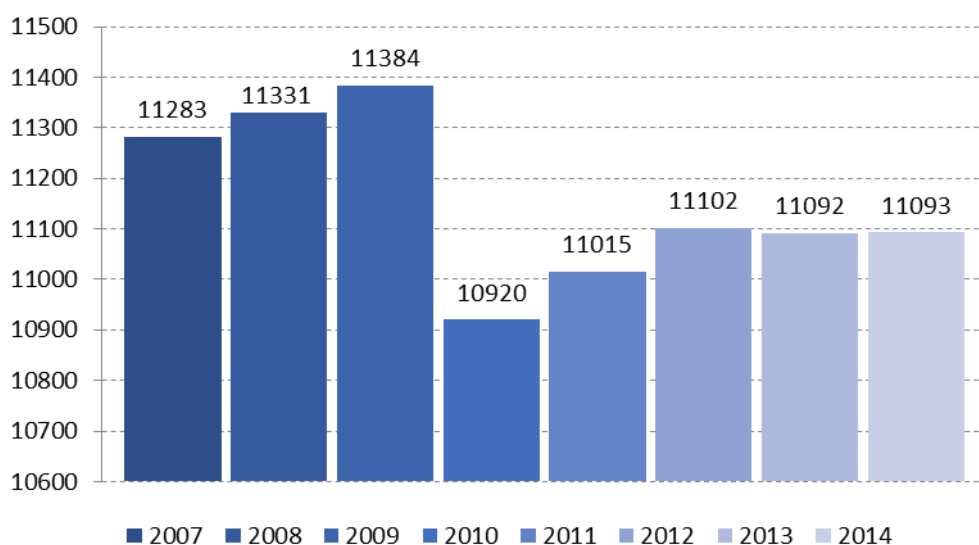
Mocną stroną gminy jest struktura szkół i przedszkoli – z jednej strony zabezpieczająca miejsca edukacji i wychowania wszystkim potencjalnym uczniom i przedszkolakom, a z drugiej umożliwiająca szkołom wypełnianie roli kulturotwórczej w małych miejscowościach i bezpośrednią dostępność do tych placówek. Wprowadzenie do kadry pedagogicznej w gimnazjum native speakerów wpłynęło na uzyskiwanie przez uczniów tej szkoły dużo wyższych niż średnie wojewódzkie wyników w egzaminach językowych. Budowa żłobka w Polskiej Nowej Wsi zabezpieczy potrzeby opieki nad małym dzieckiem. Zasobem rozwojowym – infrastrukturą oraz kadrami – dysponuje Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach, który w ocenie mieszkańców stanowi najważniejszy element oferty spędzania czasu wolnego. Mimo dostępności oferty edukacyjnej Opola uczestniczący w badaniu rodzice deklarują w ponad 70 procentach chęć pozostawienia dziecka w kolejnym etapie edukacji na terenie gminy. Usługi komunalne oraz zdrowia i opieki są w pełni zaspokajane przez istniejące na terenie gminy instytucje. Poczucie bezpieczeństwa publicznego oraz osobistego gwarantują: policja i straż pożarna. Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach zabezpiecza w pełni potrzeby swoich klientów. Bardzo ważnym elementem rozwojowym jest infrastruktura techniczna gminy, zwłaszcza objęcie obszaru siecią wodociągową i kanalizacyjną oraz rozbudowywana sieć światłowodowa.

Słabą stroną usług publicznych jest infrastruktura niektórych obiektów, w których mieszczą się placówki oświatowe. Również standard Samorządowego Ośrodka Kultury wymaga poprawy, zwłaszcza w odniesieniu do oferty festiwalowej, jaką świadczy ta instytucja. Na terenie gminy nie ma miejsca, które mogłoby być wykorzystywane do organizacji artystycznych wydarzeń o charakterze masowym.

Również otoczenie kompleksu sportowego „Orlik” przy ul. Rolniczej nie umożliwia bezpiecznego pod względem komunikacyjnym (dojazd i parkingi) organizowania imprez sportowych. Uczestnicy badań ankietowych wskazali na słabość oferty spędzania czasu wolnego innej, niż ta oferowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach.

ROZDZIAŁ VI: DEMOGRAFIA

Gmina Komprachcice boryka się z takimi samymi problemami demograficznymi, jak całe województwo opolskie i pogłębianie się tej sytuacji może generować kolejne problemy rozwojowe. Wpływają na to konsekwencje procesów, jak obniżony od wielu lat współczynnik dzietności, który jest już dużo niższy od tzw. prostej zastępowalności pokoleń, wzrastająca emigracja ludności za granicę i do większych ośrodków miejskich (zwłaszcza do blisko położonego Opolą) lub metropolitalnych (aglomeracja śląska, czy Wrocław).

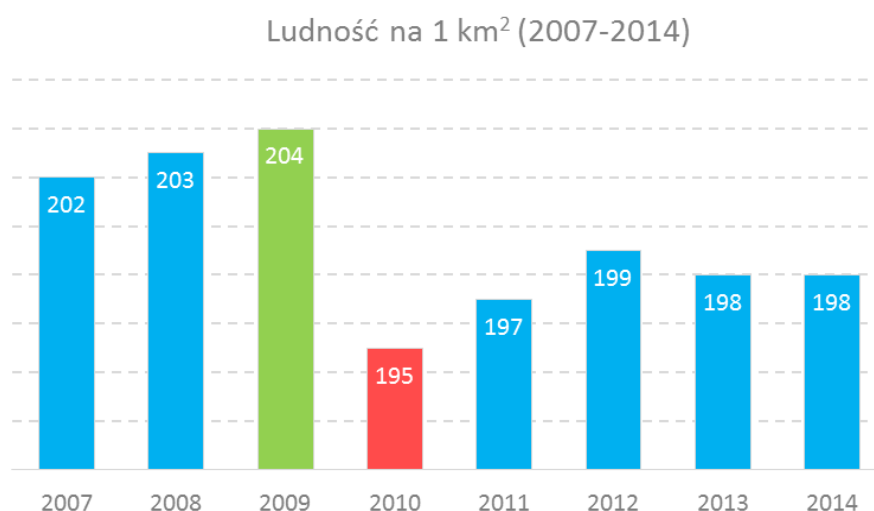
Wykres nr 12, Liczba ludności w gminie Komprachcice w latach 2007-2014; źródło: GUS, opracowanie własne

Analizując dane demograficzne stwierdziliśmy, że w ciągu ośmiu lat oficjalnie (czyli w rozumieniu faktycznego wymeldowania się) bilans ludnościowy gminy Komprachcice wynosi 190 osób (to nieco więcej niż połowa mieszkańców Żerkowic). Jest to zmiana negatywna na poziomie 1,7%. Jak na województwo opolskie jest to bardzo mały wskaźnik. W odniesieniu do największej liczby ludności, jaką miała miejsce w 2009 r. różnica ta wynosi na 31.12.2014 r. – 291 osoby (o ok. 30 osób więcej niż wynosi liczba ludności Dziekaństwa). Liczba ta jest jednak z pewnością zaniżona, ponieważ opiera się na danych rejestrowanych, a ze względu na sytuację w gminie, czy szerzej w kraju, wielu mieszkańców zostało zmuszonych do emigracji, przede wszystkim zarobkowej. Nie wszyscy z tych, którzy podjęli decyzję o wyjeździe decyduje się na wymeldowanie, niektórzy wykonują pracę w tzw. trybie wahadłowym (część roku spędzają za granicą, część na obszarze zameldowania). Ze złożonych deklaracji na odbiór odpadów (śmieci) wynika, że stale przebywających na obszarze gminy mieszkańców jest 8659. Mieszkańcy w liczbie 2434 (różnica między danymi wynikającymi z deklaracji a liczbą osób zameldowanych) stanowią najprawdopodobniej tę grupę, która przebywa stale poza granicami gminy (przede wszystkim: poza granicami kraju).

Na niestabilną sytuację demograficzną wpływają także migracje okresowe (sezonowe - np. wakacyjne) oraz migracje osób starszych w wieku poprodukcyjnym. Wśród konsekwencji społecznych wyludniania się i emigracji są: rozluźnienie więzi rodzinnych, spadek liczby zawieranych małżeństw i urodzeń, starzenie się ludności oraz wpływ najbardziej aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców poza granice gminy. Odnotowany największy spadek w 2010 i był związany z uregulowaniem

trwającej od 2006 r. zwiększonej emigracji na pobyt stały mieszkańców województwa opolskiego do Niemiec.

„Wypłukiwanie” ludności następuje także w związku z podejmowaniem przez osoby w wieku ponadgimnazjalnym ścieżki edukacyjnej poza granicami Gminy Komprachcice. Kierunek wyboru szkół ponadgimnazjalnych to najczęściej Opole (dane pozyskane z wywiadów terenowych), co do studiów - nie ma prowadzonych badań. Wywiady wskazują Opole, Wrocław, Katowice i Warszawę, jako pożądane miejsca uzyskania wykształcenia wyższego (poziom I i II). Oceniając dane statystyczne należy brać także pod uwagę tę liczbę mieszkańców, którzy prowadząc gospodarstwo domowe na terenie gminy Komprachcice i posiadając własne (lub rodzinne) mieszkania w Opolu nie podejmują decyzji o zameldowaniu się na terenie gminy również zafałszowują obraz oficjalnej statystyki.

Wykres nr 13, Gęstość zaludnienia na terenie gminy Komprachcice, w latach 2007-2014, źródło: GUS, opracowanie własne

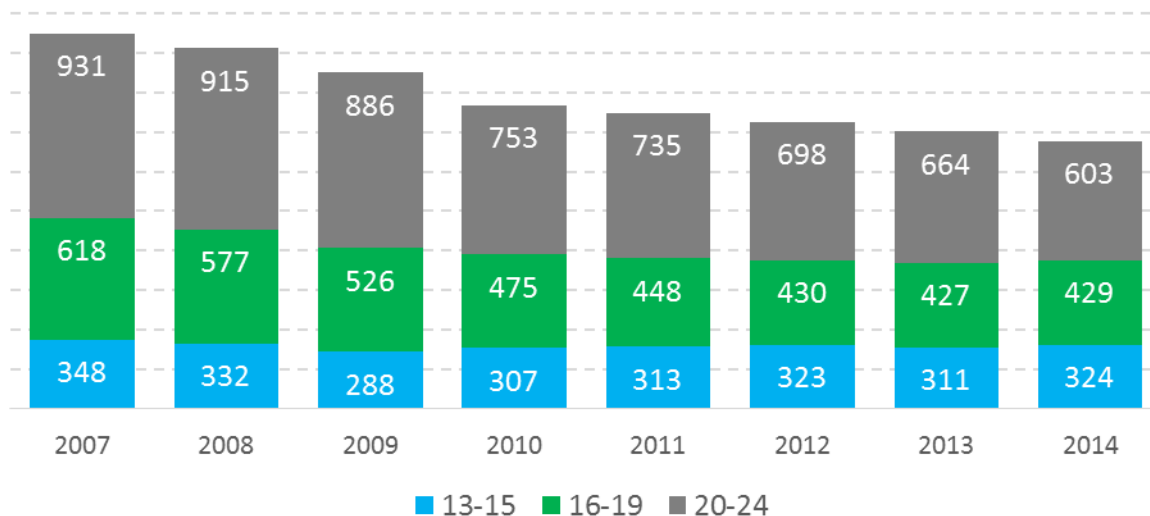
Gmina Komprachcice w porównaniu do gmin powiatu opolskiego ziemskiego ma bardzo wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia (198 osób na km² w roku 2014 przy 84 osobach w tym samym okresie dla całego powiatu). Liczba ta wzrasta jeszcze w odniesieniu do gmin wiejskich, do grupy których należy gmina Komprachcice – 198 osób/km² dla danej o wartości: 78 osób/km².

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ²							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat opolski	85	85	85	84	84	84	84	84
Powiat opolski - gminy miejsko-wiejskie	bd	bd	bd	bd	bd	101	101	100
Powiat opolski - gminy wiejskie	bd	bd	bd	bd	bd	78	78	78

Tabela nr 12, Gęstość zaludnienia na terenie powiatu opolskiego (z wyszczególnieniem gmin wiejskich i miejsko-wiejskich) w latach 2007-2014, źródło: GUS

Struktura demograficzna w udziale poszczególnych grup wiekowych interesuje nas przede wszystkim ze względu na grupy, które mogą wymagać szczególnego wsparcia. Jak ludzie młodzi do 24 roku życia – w Unii Europejskiej grupa wiekowa zagrożona najwyższym bezrobociem, ale też – jednocześnie najbardziej aktywny i skłonny do podejmowania ryzyka gospodarczego sektor.

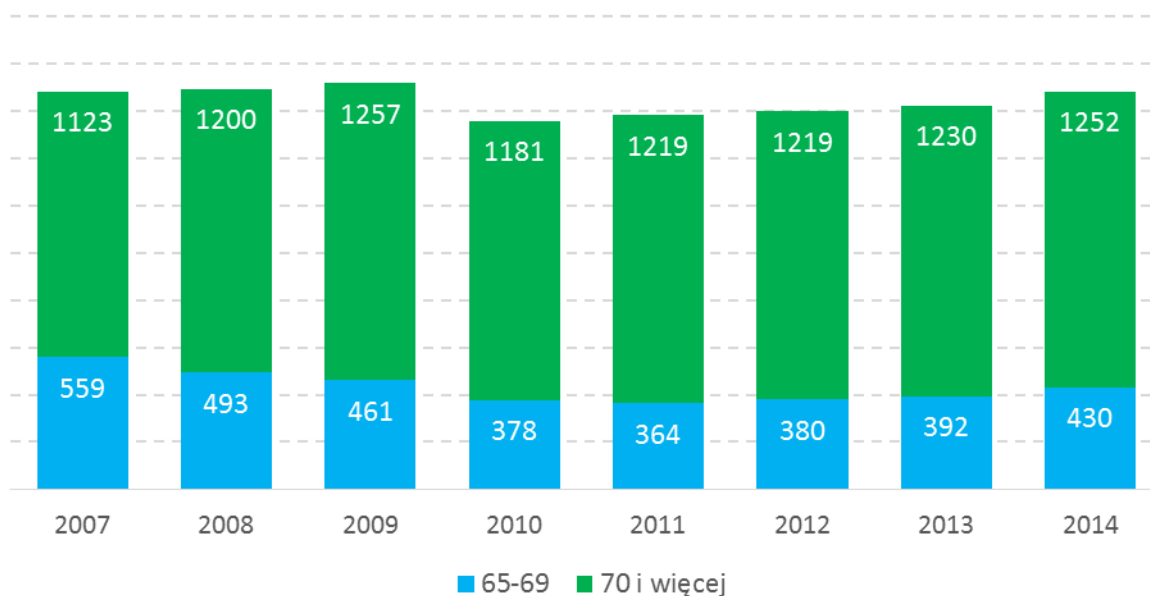
Liczba osób w poszczególnych przedziałach wiekowych (2007 - 2014)

Wykres nr 14, Liczba osób – mieszkańców gminy Komprachcice w wybranych kategoriach wiekowych: 13-15; 16-19; 20-24 źródło: GUS, opracowanie własne

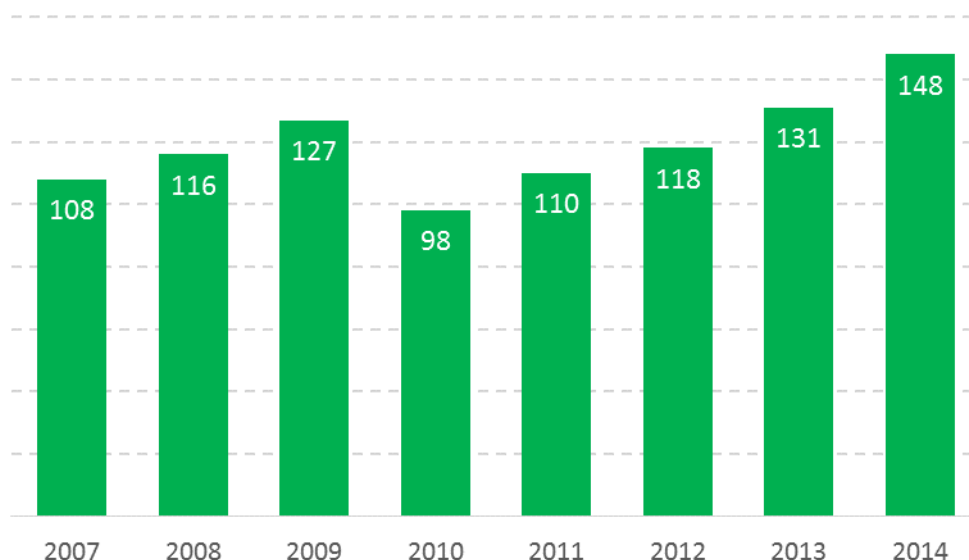
Na przestrzeni ośmiu lat udział w tej grupie wiekowej zmniejszył się znacząco – przy zmniejszeniu w latach 2007-2014 liczby ludności ogółem o 1,7%, zmiany liczby ludności w wieku 20-24 lata wynosi już 34,4%; w przypadku grupy wiekowej 16-19 lat – 30,6. Jedynie trzecia kategoria mieści się w pewnej stałej, a wahanie w latach 2007-2014 wynosi 6,8 %. Tendencję odwrotną zauważamy natomiast w grupie osób starszych.

Liczba osób w poszczególnych przedziałach wiekowych (2007-2014)

Wykres nr 15, Liczba osób – mieszkańców gminy w wybranych przedziałach wiekowych: 65-69; 70 i więcej źródło: GUS, opracowanie własne

Liczba osób powyżej 85 lat (2007-2014)

Wykres nr 16, Liczba osób – mieszkańców gminy w wieku pow. 85 roku życia, źródło: GUS, opracowanie własne

Struktura ludności według biologicznych grup wieku ma istotne znaczenie społeczne. Z jednej strony określa koszty, jakie poszczególne grupy generują, a z drugiej identyfikuje określone problemy i potrzeby, określa m.in. zapotrzebowanie mieszkańców danego obszaru na wybrane usługi. W przypadku wysokiego udziału w liczbie ludności dzieci w wieku do lat 14 działania skupiają się na dostępie do oświaty, działalności instytucji opiekuńczo-wychowawczych i kulturalnych, dostępności terenów sportowych i rekreacyjnych. Przewaga osób starszych w wieku 65 lat i więcej skupia się na ochronie zdrowia, pomocy społecznej i właściwej organizacji przestrzeni publicznej. Co więcej inne potrzeby definiuje grupa 65 plus, jeszcze inne 75 plus i 85 plus.

Poniższa tabela obrazuje dane z zakresu urodzeń żywych:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	63	76	84	73	64	75	85	83
mężczyźni	29	50	48	43	31	42	43	33
kobiety	34	26	36	30	33	33	42	50

Tabela nr 13, Liczba urodzeń żywych w latach 2007-2014, źródło: GUS, opracowanie własne

Od 2012 roku gmina odnotowuje dodatni odsetek urodzeń żywych, w odniesieniu do roku referencyjnego 2007 liczba wzrosła o 20 osób.

Przyrost naturalny								
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	-7	-16	6	-9	-10	-9	2	3
mężczyźni	-6	5	11	1	-9	-7	-5	0
kobiety	-1	-21	-5	-10	-1	-2	7	3

Tabela nr 14, Przyrost naturalny w gminie Komprachcice w latach 2007-2014, źródło: GUS, opracowanie własne

Przyrost naturalny w Gminie Komprachcice od dwóch lat jest na poziomie dodatnim, chociaż niskim. W Polsce współczynnik dzietności wyniósł niespełna 1,3, co oznacza, że na 100 kobiet

w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadało ok. 130 urodzonych dzieci (w miastach – 121, na wsi – 143). Taka sytuacja trwa od lat dziewięćdziesiątych minionego wieku. Wartość optymalna wskaźnika - określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego – to 2,1-2,15 (tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci) nie jest w okresie referencyjnym osiągnięta na obszarze gminy Komprachcice. Tym samym, gmina Komprachcice, mimo dodatniego przyrostu naturalnego od roku 2013 odwzorowuje tendencje obowiązujące dla województwa i całego kraju.

Wzrasta współczynnik obciążenia demograficznego. Prognozy demograficzne wskazują, że kolejnych dekadach wydłużać się będzie średnia długość życia (co zresztą obserwujemy obecnie). Według prognoz GUS w roku 2050 średnia długość życia na świecie wyniesie ponad 74 lata, w regionach najwyżej rozwiniętych będzie to poziom 82 lat, a w najmniej - 65 lat²⁷.

Wskaźnik obciążenia demograficznego								
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	47,2	46,4	46,5	47,9	48,0	49,1	49,8	51,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	112,1	117,0	121,5	107,6	113,0	115,0	116,6	120,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24,9	25,0	25,5	24,8	25,5	26,3	26,8	28,0

Tabela nr 15, Wskaźnik obciążenia demograficznego dla gminy Komprachcice w latach 2007-2014, źródło: GUS, opracowanie własne. Wskaźnik pokazuje relację pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym (dokładnie: liczba osób w wieku emerytalnym na 100 osób pracujących).

Proces migracji zachodzący na terenie gminy Komprachcice odzwierciedla tabela niżej. Jak widać, saldo migracji utrzymuje się na dodatnim, wysokim poziomie. Szczególnie charakterystyczne jest zjawisko przybywania i meldowania się na terenie gminy osób z terenów miejskich.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania (ogółem)	280	195	176	188	225	201	176	197
w tym:								
z miast	214	139	131	135	164	151	124	142
ze wsi	50	39	35	43	51	44	43	46
z zagranicy	16	17	10	10	10	6	9	9
Wymeldowania (ogółem)	212	112	124	147	120	133	149	171
w tym:								
do miast	65	31	48	75	48	55	72	67
na wieś	56	29	28	40	31	32	21	33
za granicę	91	52	48	32	41	46	56	71
Saldo migracji	68	83	52	41	105	68	27	26

Tabela nr 16, Saldo migracji dla gminy Komprachcice w latach 2007-2014, źródło: GUS, opracowanie własne.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Gmina Komprachcice poddaje się trendom obowiązującym w całym województwie – następuje zmniejszenie liczby ludności i wzrasta wskaźnik obciążenia demograficznego. Mimo tego,

²⁷ Prognoza ludności Polski na lata 2008-2035, Główny Urząd Statystyczny, 2015

że przyrost naturalny jest dodatni, to w okresie, który przyjęliśmy za referencyjny, tj. w latach 2007-2014 nie nastąpił wzrost wskaźnika dzietności. Następuje zmiana struktury demograficznej mieszkańców gminy: wzrasta liczba ludności w wieku 60 i więcej lat oraz 85 i więcej lat, przy jednoczesnym spadku populacji w grupie do 24 lat. Gęstość zaludnienia na 1 km² dla gminy Komprachcice jest wysoka i znacząco odbiega od średniej dla innych gmin wiejskich powiatu opolskiego.

ROZDZIAŁ VII: RYNEK PRACY

Rynek pracy charakteryzują z jednej strony poszukujący pracy z ich wykształceniem, kwalifikacjami, doświadczeniem, a z drugiej strony przedsiębiorcy, którzy miejsca pracy tworzą i poszukują pracowników o określonych predyspozycjach. Na podstawie sprawozdań sporządzanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu²⁸ największe trudności w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia mają osoby nie posiadające wykształcenia w ogóle oraz posiadające wykształcenie podstawowe i gimnazjalne. Wśród ofert pracy znikoma liczba proponuje pracę osobom bezrobotnym z tak niskim wykształceniem. Należy też wziąć pod uwagę zwiększoną dostępność do studiów licencjackich i wyższych od 2006 r., kiedy to zostały obniżone wymagania podczas egzaminów maturalnych z 50% do 30%. Większa liczba maturzystów oraz decyzje o podejmowaniu przez nich dalszej edukacji na uczelniach wyższych, a jednocześnie brak miejsc pracy dla absolwentów szkół wyższych, czyli osób o określonych, wysokich kwalifikacjach sprawił, że są oni zainteresowani także pracą poniżej zdobytych kwalifikacji. Utrzymywanie się wysokiej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne (z prawem do zasiłku i bez) to wynik m.in. spadku liczby ludności gminy i zmiany w strukturze ludności (część: *Demografia*), w tym spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym (w tym w wieku aktywności zawodowej) oraz pogorszenie się koniunktury gospodarczej w całym województwie i w kraju. Tę niekorzystną sytuację wzmacnia fakt migracji zarobkowych i utrzymująca się wysoka depopulacja.

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w podziale na gminę Komprachcice oraz powiat opolski ziemski i miasto Opole ogółem. Tabelę sporządzono na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu. Dane sporządzone na 31.03.2015 r.

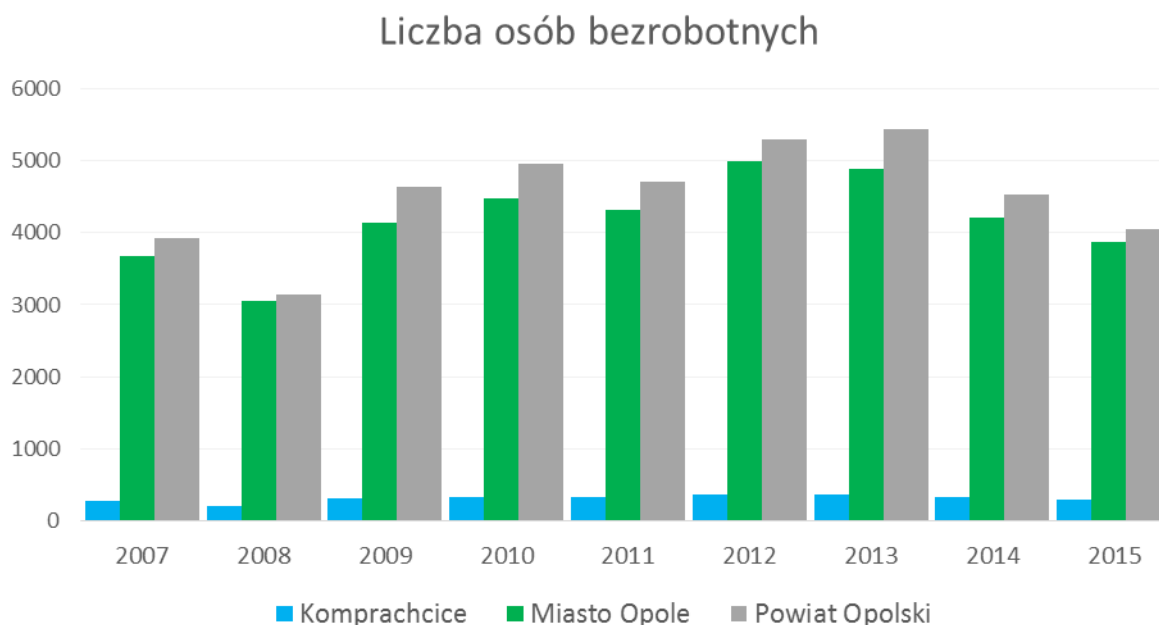
Obszar	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Z prawem do zasiłku		Długotrwale		Pow. 50 r.ż.		Do 25 r.ż.	
			razem	% ogółu bezrobotnych	razem	% ogółu bezrobotnych	razem	% ogółu bezrobotnych	Razem	% ogółu bezrobotnych
Gmina Komprachcice	341	161	50	14,7	183	54	128	38	32	9
Powiat Opolski	4549	617	617	13,6	2497	54,9	1405	30,9	655	14,4
m. Opole	4308	2127	623	14,5	229	51,7	1119	32,9	401	9,3

Tabela nr 17, Liczba i charakterystyka osób bezrobotnych dla gminy Komprachcice, powiatu opolskiego oraz miasta Opola, źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, opracowanie własne

Dla danych wskazanych w tabeli określiliśmy jeszcze wskaźnik liczby osób bezrobotnych w ogóle w odniesieniu do całkowitej liczby mieszkańców. W przypadku gminy Komprachcice wynosi on 3,07%, powiatu opolskiego (ziemskiego) – 3,42%, a miasta: 3,6%.

²⁸ Zestawienia statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu w latach 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014

Na czerwono zaznaczyliśmy dane, które dla obszaru gminy są niekorzystne: liczbę długotrwale bezrobotnych (wskaźnik w odniesieniu do pozostałych danych – 54%) oraz odsetek osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat – 38%. Zarówno w porównaniu do danych z obszaru powiatu (z wyłączeniem miasta), jak i samego Opola jest to wskaźnik znacznie odbiegający od średnich dla tych obszarów. W porównaniu z odsetkiem osób w wieku do 25 roku życia gmina Komprachcice plasuje się w średniej charakterystycznej dla miasta (i na plus odbiega od średniej powiatowej), co może wskazywać na dużą symbiozę społeczną gminy oraz stolicy województwa.

Wykres nr 17, Liczba osób bezrobotnych – porównanie zmiany w odniesieniu do mieszkańców gminy, mieszkańców powiatu oraz mieszkańców miasta Opola, źródło: dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu w latach 2007-2015, opracowanie własne

W grupie osób bez pracy znaczący odsetek to kobiety, duża grupa bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia. Analitycy wskazują, że wzrost bezrobocia w tej ostatniej grupie ma różne przyczyny, do najważniejszych należą: spadek liczby ofert pracy dla osób pow. 50 lat, nie przedłużanie prac na umowach na czas określony czy cywilnoprawnych, niedostateczna promocja tzw. gospodarki senioralnej, kult młodości, niedostosowane do potrzeb rynku, wykształcenie (ten aspekt dotyczy także osób młodych)²⁹.

Osoby do 25 roku życia stanowią jedynie 9% ogółu bezrobotnych. Można odnotować, że trend obowiązujący we współczesnej Europie, gdzie odsetek osób młodych pozostających bez pracy w Unii Europejskiej wynosi blisko 30%, nie dotyczy gminy Komprachcice. Z drugiej strony łatwość w dostępie do krajów Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Współpracy Gospodarczej pozwala na szybką emigrację na obce rynki pracy. Młodzi mieszkańcy gminy Komprachcice mają dzięki koligacjom rodzinnym i kontaktom społecznym łatwy dostęp do niemieckich i holenderskich stanowisk pracy.

W grupie długotrwale bezrobotnych udział kobiet jest znacząco wyższy niż udział mężczyzn. Wynika to przede wszystkim z tradycyjnego postrzegania roli kobiety w życiu społecznym – przede wszystkim jako matki i żony, przypisując jej funkcje opiekuńcze i specyfiki województwa opolskiego, gdzie migracja zarobkowa (najczęściej poza granice kraju) wiąże się z opuszczeniem domu w pierwszej kolejności przez mężczyzn.

²⁹ Rocznik demograficzny 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU

W porównaniu z trendami dla powiatu opolskiego ziemskiego oraz miasta Opola, gmina Komprachcice nie doświadcza nagłych wzrostów liczby bezrobotnych na swoim terenie, a wskaźnik bezrobocia rejestrowanego oscyluje w ok. 8%. Najbardziej niekorzystne trendy związane z bezrobociem dotyczą osób długotrwale bezrobotnych oraz odsetek osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

ROZDZIAŁ VIII: AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

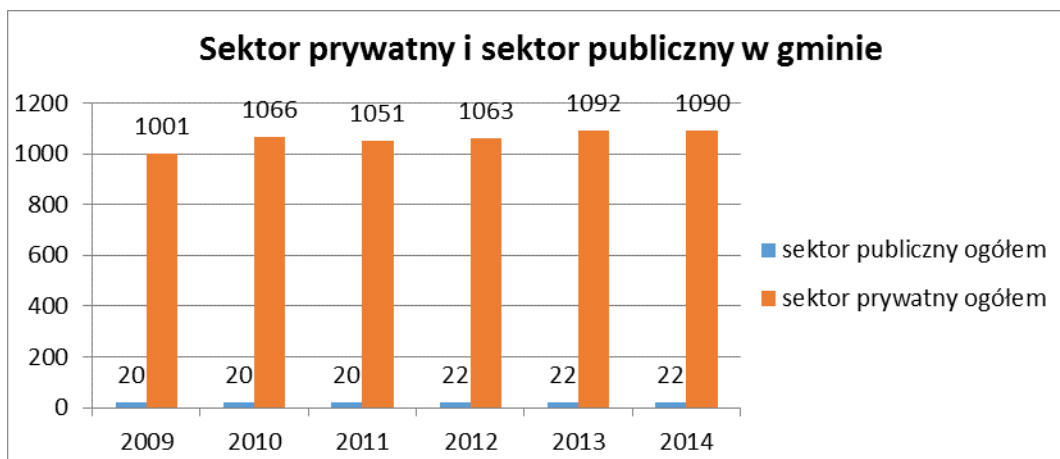
Rolnictwo na terenie gminy Komprachcice zorientowane jest na indywidualne uprawy. W roku 2013 odnotowano około 386 gospodarstw rolnych, o średniej wielkości 5,50 ha (w województwie średnia wynosi 13,1 ha). Zgodnie z rejestrami podatników podatku rolnego czterech rolników jest właścicielami gruntu w grupie od 50,00 do 99,9 ha, a 1 rolnik jest właścicielem powyżej 100 ha gruntu. Na terenie zwykle występuje produkcja mieszana. Spowodowane to jest słabą jakością gleb (IV, V, VI klasa) oraz ciepłym i suchym klimatem (w skali województwa i kraju – jeden z najbardziej suchych i najcieplejszych rejonów. Średnioroczna temperatura wynosi 8,6 °C, a roczna wysokość opadów 650 mm).

Zaletą regionu jest brak ciężkiego przemysłu, co warunkuje dobre warunki ekologiczne dla upraw i hodowli oraz czyste powietrze, ze względu na rozwój gospodarczego sprzyjająca jest również rzeźba terenu – płaskie formy łąk i pól. Gleby występujące na terenie gminy to przede wszystkim wytworzone z iłów, glin i piasków gleby bielcowe słabo gliniaste i gliniaste. Na terenie gminy uprawia się przede wszystkim zboża, które nie wymagają żyznej gleby. Poziom hodowli jest niski. W granicach gminy znajdziemy 6 gospodarstw, które produkują po ok. 300 tuczników rocznie - to największe hodowle na tym terenie. W Polskiej Nowej Wsi oraz Chmielowicach występują niewielkie fermy drobiu.

Gmina Komprachcice jest zapleczem miasta Opola, dlatego też od kilkunastu lat ciągle jest atrakcyjnym miejscem dla młodych osób, często małżeństw, do budowania domów, także ze względu na niższe niż w mieście ceny działek. Nowi mieszkańcy gminy zwykle pracują poza gminą lub prowadzą indywidualną działalność gospodarczą, stanowiąc wykwalifikowaną kadrę pracowniczą. Obszar charakteryzuje się dużą aktywnością gospodarczą mieszkańców.

Podmioty gospodarcze liczone na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w powiecie opolskim utrzymywały się na poziomie: w 2013 r. – 1338,6, w 2014 r. – 1201,09, podczas kiedy w gminie Komprachcice wskaźniki te są wyższe i mówią o liczbie 1504,4 w 2013 r. i 1515 w 2014 r. podmiotów. W gminach sąsiednich w 2014 r. wskaźnik ten wynosił: 1483,7 (gmina Dąbrowa), 1365,9 (gmina Prószków), 1466,2 (gmina Tułowice).³⁰ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców jest regularnie odnotowywany dla gminy Komprachcice od czterech lat. W rozwoju gospodarki największą rolę odgrywa sektor prywatny, którego największą część zajmują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Sektor prywatny wykazuje trend wzrostowy. Ilustrują ten trend i stosunek sektora prywatnego do publicznego poniższe wykresy i tabele.

³⁰ *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, opracowanie własne

Wykres nr 18, Liczba przedsiębiorstw ogółem, w podział na sektor prywatny i publiczny źródło: GUS, opracowanie własne

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007			
	2013	2014	2015
Ogółem	927	950	945
Sekcja a - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	42	41	24
Sekcja c - przetwórstwo przemysłowe	101	100	98
Sekcja e - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1
Sekcja f – budownictwo	169	171	166
Sekcja g - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	246	254	248
Sekcja h - transport i gospodarka magazynowa	58	50	52
Sekcja i - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	21	24	22
Sekcja j - informacja i komunikacja	25	25	30
Sekcja k - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	33	35	35
Sekcja l - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15	13	16
Sekcja m - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	88	95	98
Sekcja n - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23	27	29
Sekcja p - edukacja	10	13	15
Sekcja q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	41	44	49
Sekcja r - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	18	16
Sekcje s, t, u - pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne	36	39	46

Tabela nr 18, Liczba przedsiębiorstw ogółem, w podziale na sekcje PKD (zgodnie we wskazaniem przez przedsiębiorcą przeważającej działalności), źródło: GUS, opracowanie własne

Potencjał i charakterystykę gminy zaobserwować można w podziale działalności gospodarczej na kategorie. W 2014 r. odnotowaliśmy funkcjonowanie 1112 podmiotów gospodarczych, w tym

działalność prowadzoną przez osoby fizyczne - 950³¹. Najdynamiczniej rozwijająca się branża dotyczy usług - handlu hurtowego i detalicznego oraz serwisu pojazdów samochodowych i motocykli - aż 281 podmiotów, z czego:

- 147 zajmuje się handlem detalicznym (z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi)
- 74 zajmuje się handlem hurtowym (wykluczającym pojazdy samochodowe)
- 60 zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz/lub ich naprawą;

181 podmiotów świadczy usługi w zakresie budownictwa, z czego najliczniejsza grupa oferuje roboty budowlane specjalistyczne – 121 podmiotów, a 53 podmioty prowadzą roboty związane ze wznoszeniem budynków. Branża przetwórstwa przemysłowego liczy sobie 114 podmiotów, z których najliczniejsze są związane z:

- produkcją wyrobów z drewna – 19 podmiotów
- produkcją gotowych wyrobów metalowych, z wyłączeniem, maszyn i urządzeń – 17 podmiotów
- naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń – 17 podmiotów
- produkcją odzieży – 15 podmiotów

Transport i gospodarka magazynowa – 52 podmioty. W ciągu trzech ostatnich lat wskaźniki te są bardzo stabilne, niemal na tym samym poziomie. Branża turystyczno-rekreacyjna praktycznie nie istnieje na terenie Komprachcic - 22 podmioty oferują usługi pokrewne: gastronomiczno-noclegowe funkcjonują (są trwale zorientowane przede wszystkim na organizację imprez okolicznościowych).

W ramach prac nad strategią przeprowadziliśmy badania (pogłębiony kwestionariusz) wśród lokalnych przedsiębiorców. Na pytania zdecydowali się odpowiedzieć właściciele 22 firm. Według pozyskanych danych najwięcej firm prywatnych to podmioty jednoosobowe i mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Małe przedsiębiorstwa (do 49 pracowników) stanowiło 2,6%. Firmy zatrudniające do 249 pracowników są tylko 2 i jednocześnie stanowią największe podmioty gospodarcze na tym terenie.

Przedsiębiorcy w niewielkim stopniu korzystają z pomocy instytucji wsparcia biznesu. Odsetek przedsiębiorców korzystający z usług instytucji innych niż urząd gminy, banki komercyjne oraz usługi księgowe stanowi tylko 6,3 %. Z usług instytucji, które wspierają przedsiębiorców największą popularnością cieszy się oferta: banków – 26%, firm księgowo – rozliczeniowych – 22%, urzędów gmin – 19%.

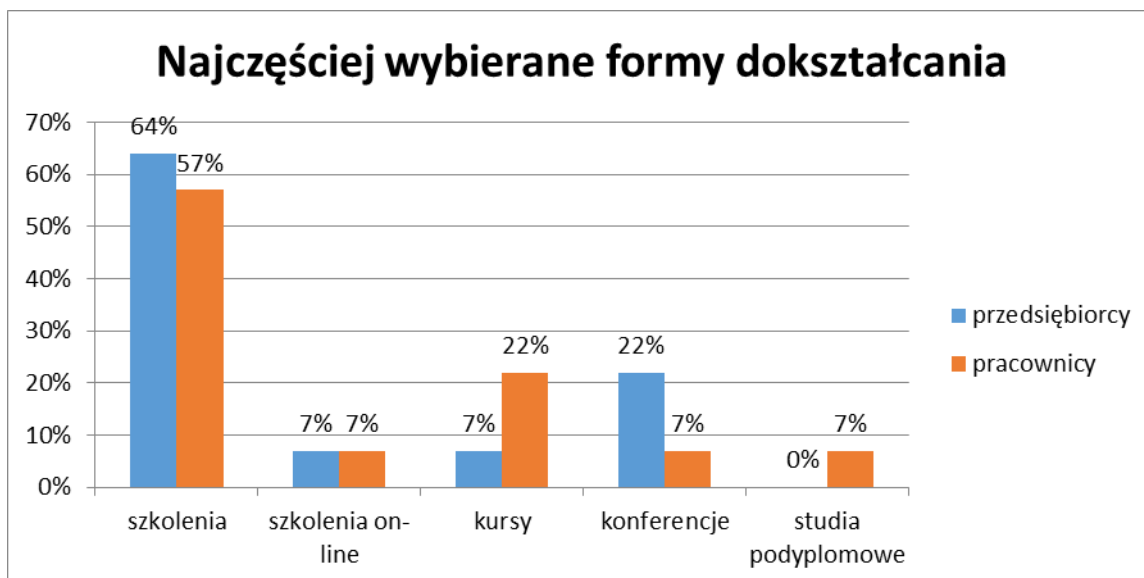
W dalszej kolejności wśród najbardziej popularnych odnotowaliśmy działalność: powiatowych urzędów pracy oraz Opolskiej Izby Gospodarczej – 7%, lokalnych grup działania, punktów konsultacyjno-doradczych oraz organizacji pozarządowych - 5%, funduszy pożyczkowych, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki – 2%. Sami zainteresowani częstokroć wskazują na potrzebę zwiększenia swojej wiedzy o źródłach wsparcia przedsiębiorczości oraz o dostępnej dla nich ofercie. W przedsiębiorstwach działających na terenie gminy właściciele firm oraz ich pracownicy w podobnym stopniu wykazali trend zwiększających ich kompetencje zawodowe:

- 53% właścicieli zadeklarowało, iż w ciągu ostatnich dwóch lat podjęli możliwość doszkalania

- 43 % pracowników skorzystało z możliwości doszkalania w zakresie pracy

Najczęściej wybieranymi formami zwiększania kompetencji było korzystanie ze szkoleń, kursów i konferencji. Wykres niżej pokazuje, w jaki sposób kształtowały się formy doszkalania wybierane przez właścicieli firm dla siebie i swoich pracowników:

³¹ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Wykres nr 19, Najczęściej wskazywane w badaniu kwestionariuszowym formy kształcenia przedsiębiorców i pracowników
 źródło: badania kwestionariuszowe, opracowanie własne

Przedsiębiorcy deklarują chęć podnoszenia kwalifikacji w takich obszarach jak:

1. pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, zwłaszcza ze środków unijnych
2. narzędzia i umiejętności efektywnego marketingu dostępnymi kanałami (on-line, poprzez informację, reklamę)

Właściciele firm deklarowali, że są zainteresowani pozyskiwaniem środków na rozwój, jednak tylko 24% z nich skorzystało ze wsparcia w ramach unijnych programów w latach 2004-2006 oraz 2007-2013. Najczęściej korzystali z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – deklarację taką złożyło 60% przedsiębiorców. Pozyskane środki w głównej mierze przeznaczone były na rozwój związany z rozwinięciem istniejącej oferty lub wprowadzeniem na rynek nowych produktów.

Przedsiębiorcy z gminy Komprachcice zwiększają swoje szanse na rynku poprzez współpracę z innymi przedsiębiorcami/usługodawcami, jednak współpraca ta nie ma charakteru sformalizowanego (spółki, korporacje, klastry). Współpraca ta odbywa się w sposób bardzo elastyczny i dopasowana jest do aktualnego popytu na usługi/produkty przedsiębiorców. Kooperacja odbywa się na zasadzie dopełniania swojej oferty, w zakresie zwiększania własnych usług i produktów, bez ponoszenia dodatkowych kosztów (zwiększenie zatrudnienia, inwestycji na specjalistyczny sprzęt). Tabela nr 18 na str. 47 przedstawia statystykę wybranych wskaźników lokalnej gospodarki.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU

Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy Komprachcice wyraża się przede wszystkim w działalności handlowej i usługowej. W odniesieniu do aktywności gospodarczej gmin ościennych oraz powiatu opolskiego, wskaźniki powstawania nowych przedsiębiorstw na terenie gminy Komprachcice są wyższe. Przedsiębiorcy nie formalizują współpracy, nawet jeśli faktycznie ją między sobą podejmują. Mimo deklarowania chęci korzystania z funduszy unijnych tylko jedna czwarta wybranych do badania kwestionariuszowego właścicieli firm podjęła decyzję o złożeniu wniosku o wsparcie.

ROZDZIAŁ IX: AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Na terenie gminy Komprachcice działają organizacje zarejestrowane oraz nieformalne grupy społeczne. Tę drugą kategorię tworzą przede wszystkim uczestnicy Programu Odnowa Wsi w Województwie Opolskim, który cieszył się dużą popularnością na obszarze gminy w początkach

swojego funkcjonowania. Do programu przystąpiły wszystkie sołectwa gminy (podajemy rok przystąpienia do programu): Komprachcice - 1998; Dziekaństwo - 2002, Wawelno - 2004, Osiny - 2004, Polska Nowa Wieś - 2005, Ochodze - 2007, Domecko - 2007, Chmielowice - 2008, Żerkowice - 2008. Uchwałą nr3859 /2013 Zarządu Województwa Opolskiego z dn. 02 lipca 2013 r. w związku z brakiem zaangażowania sołectwa³² w realizację wykreślone zostały wsie: Komprachcice, Osiny, Polska Nowa Wieś, Żerkowice. Obecnie należy do niego pięć sołectw, z czego Domecko nie spełnia systematycznie wymogu sprawozdawczości. Pozostałe miejscowości wykorzystują przynależność do programu, zwłaszcza Wawelno, które dwukrotnie otrzymało nagrody w ramach konkursu „Piękna Wieś Opolska”. W 2010 r. w kategorii „Najlepszy projekt odnowy wsi” wieś zajęła II miejsce za projekt "Budowa wiaty wolnostojącej w Wawelnie" i otrzymała nagrodę w wysokości 6 000 zł, podobnie jak w roku 2014 za II miejsce projektu „Ocalić od zapomnienia – tradycja przede wszystkim”.

1 kwietnia 1996 roku w Komprachcicach zostało podpisane „Oświadczenie o partnerstwie pomiędzy Gminami Komprachcice i Hasbergen”, a 16 kwietnia 2004 roku w Ostrawie zostało kolejne „Oświadczenie o partnerstwie pomiędzy Gminą Komprachcice a Miastem Albrechtice”. Oba porozumienia mają na celu: wypełnienie i realizowanie zadań zawartych w układzie partnerskim.

Uczestniczenie w tej sieci dało możliwość grupom liderów i przedstawicielom organizacji i grup nieformalnych uczestniczenia w warsztatach usprawniających analizowanie własnych zasobów, ich waloryzowanie oraz opracowywanie projektów. Program uruchomił na obszarze gminy niezwykle potencjał. Aktywność społeczna skutkuje bardzo wymiernymi efektami - poprawia się znacząco estetyka komprachcickich wsi. sołectwa (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne) angażują się w ratowanie zabytków i lokalnej obrzędowości, ustawiane są tablice informacyjne, wzrasta promocja gminy.

Gmina Komprachcice należy do obszaru Lokalnej Grupy Działania – Stowarzyszenie Partnerstwo Borów Niemodlińskich, organizacji wdrażającej oś Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz 2014-2020. Stowarzyszenie to zarządza również programem „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, w ramach którego granty mają szansę otrzymać uprawnione podmioty z terenu gminy Komprachcice.

Wśród organizacji, aktywnych pod względem społecznym, wyrażonym w organizowaniu wydarzeń adresowanych do lokalnej społeczności, czy realizacji autorskich projektów należą: Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wawelno, Rada Sołecka w Osinach, DFK Ochodze, KGW Ochodze, DFK Dziekaństwo-Żerkowice-Chmielowice, Koło Kobiet z Chmielowic, Towarzystwo Przyjaciół Chmielowic, Gminne Stowarzyszenie Partnerskie PARTNER, jednostki OSP, Rada Rodziców przy Publicznej Szkole Podstawowej w Komprachcicach, parafie, zwłaszcza komprachcicka i ochodzka. Dużą aktywnością odznaczają się kluby sportowe oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach, który nie ogranicza się do prowadzenia podstawowej działalności. Na terenie gminy powstała społeczna grupa seniorów, która jest inicjatorem utworzenia Rady Seniorów przy Radzie Gminy Komprachcice.

Mieszkańcy wsi mają możliwość decydowania o wydatkowaniu pieniędzy budżetowych w ramach funduszu sołeckiego.

PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU

Aktywność społeczna wyrażona w działaniach grup nieformalnych i zarejestrowanych organizacji pozarządowych skoncentrowana jest na działaniach czterech głównych organizacji: Gminnego Stowarzyszenia Partnerskiego „PARTNER”, Stowarzyszenia „Forum dla Gminy Komprachcice”, Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Wawelno oraz Towarzystwa Przyjaciół Chmielowic. Ponadto na terenie gminy działają jednostki ochotniczych straży pożarnych, ludowe zrzeszenia sportowe oraz kluby sportowe i grupy odnowy wsi. Społeczność wyraża swoje potrzeby podczas zebrań wiejskich, na których są podejmowane decyzje dotyczące rozdysponowania środków przeznaczonych na fundusz sołecki.

³² Wg wytycznych Programu Odnowa Wsi w Województwie Opolskim brak aktywności oznacza nie złożenie w terminie sprawozdania. Nie znaczy to jednak, że sołectwo nie jest faktycznie aktywne.

ROZDZIAŁ X: FINANSE GMINY

W niniejszej analizie przedstawiono zestawienie dochodów i wydatków w oparciu o następujące dokumenty:

- 1) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2008 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2009 r. Nr 96, poz. 1337),
- 2) Sprawozdanie Rb-NDS za 2008 r,
- 3) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2009 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2010 r. Nr 112, poz. 1215),
- 4) Sprawozdanie Rb-NDS za 2009 r,
- 5) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2010 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2011 r. Nr 1066, poz. 1789),
- 6) Sprawozdanie Rb-NDS za 2010 r,
- 7) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2011 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol.z 2012 r. poz. 1063),
- 8) Sprawozdanie Rb-NDS za 2011 r,
- 9) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2012 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2013 r. poz. 1699),
- 10) Sprawozdanie Rb-NDS za 2012 r,
- 11) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2013 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2014 r. poz. 1541),
- 12) Sprawozdanie Rb-NDS za 2013 r,
- 13) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Komprachcice za 2014 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2015 r. poz. 1710),
- 14) Sprawozdanie Rb-NDS za 2014 r,
- 15) Uchwała Nr III.7.2014 Rady Gminy Komprachcice z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2015 r. (Dz.Urząd.Woj.Opol. z 2014 r. poz. 2844),
- 16) Uchwała Nr V.27.2015 Rady Gminy Komprachcice z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej gminy na lata 2015-2019.

Specyfika tego niezwykle ważnego obszaru, jakim są finanse gminy, polega na tym, że składa się on z dwóch odrębnych części. Pierwsza sfera, gdzie finanse gminy to dochody i wydatki, przychody i rozchody, wybór sposobu finansowania deficytu lub podziału nadwyżki, a także metody sfinansowania długu. Działania w tej sferze bezpośrednio wpływają na stan finansów gminy. Druga sfera to aktywność Gminy w merytorycznych obszarach działania. Zaliczmy tutaj między innymi oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, gospodarkę mieszkaniową, gospodarkę komunalną, wydatki majątkowe związane z inwestycjami i dochody majątkowe. Wszystkie te obszary wpływają na kształt i stan finansów gminy. W celu przedstawienie dokładnego zarysu finansów gminy Komprachcice dokonano w pierwszej kolejności analizę budżetów z lat 2008-2014, a następnie dokonano analizy budżetów w latach 2015-2019, które przedstawione zostały w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy na lata 2015-2019.

I.X.1 DOCHODY BUDŻETOWE

Dochody budżetowe gminy Komprachcice można podzielić na dwie grupy, które reguluje art. 235 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³³, tj. dochody bieżące i dochody majątkowe.

W ramach **dochodów bieżących** podziału można dokonać na kolejne trzy grupy:

- 1) dochody własne (w tym m.in. podatki i opłaty lokalne, dochody z usług, najmu i dzierżawy, dochody pobierane na podstawie odrębnych ustaw, odsetki),
- 2) dotacje (m.in. na zadania zlecone, zadania własne, realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje z udziałem środków europejskich, dotacje z funduszy celowych),
- 3) subwencje (oświatowa i wyrównawcza).

Do **dochodów majątkowych** zalicza się:

- 1) dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;
- 2) dochody ze sprzedaży majątku;
- 3) dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

³³ (Dz.U. z 2013 r. poz.885 ze zm.)

DOCHODY GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2014

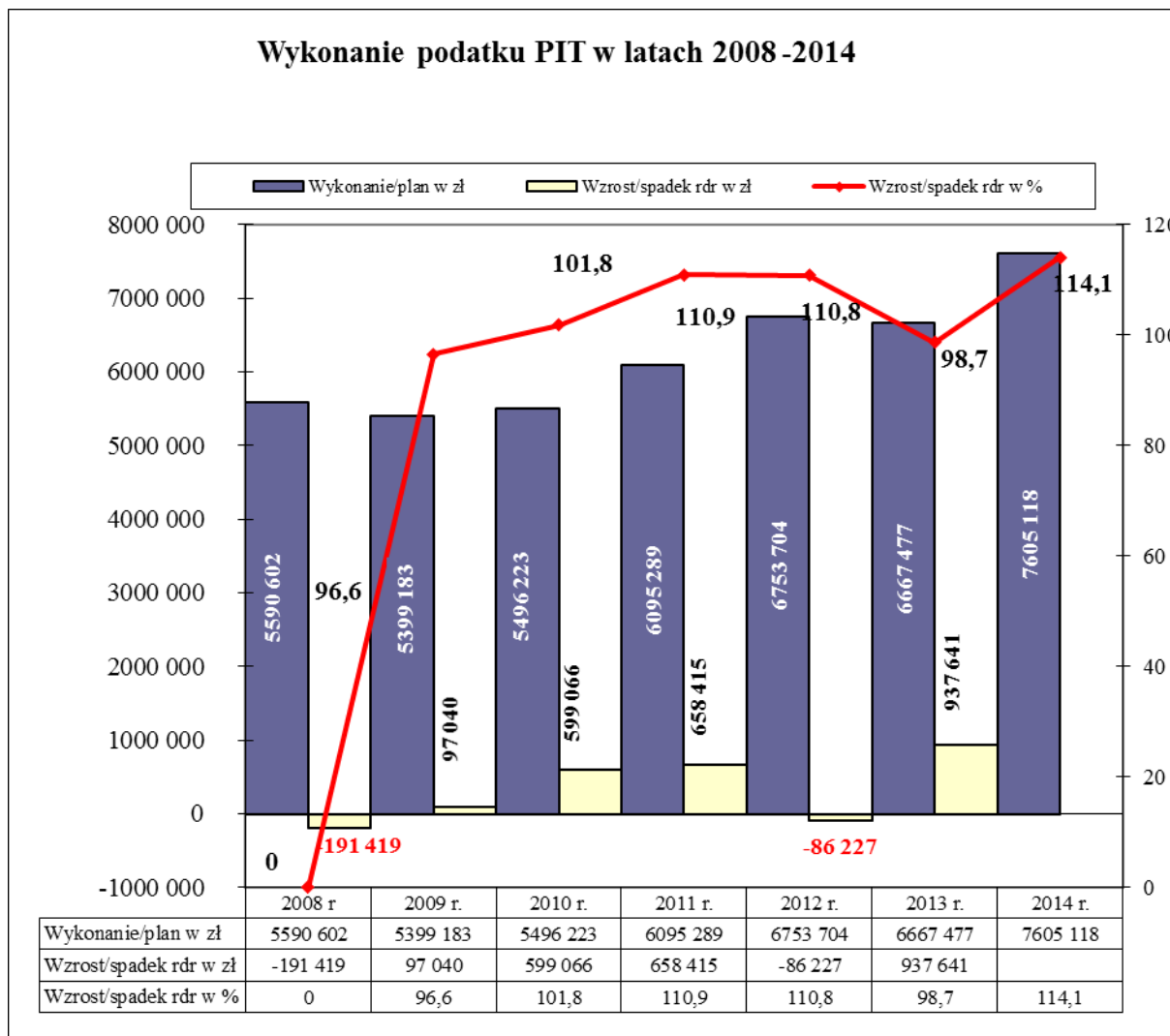
Wyszczególnienie	Wykonanie						
	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
	w zł						
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	21 579 319	24 963 809	24 025 189	24 264 667	25 615 398	24 740 369	25 820 659
Dochody bieżące	20 903 057	23 994 475	22 197 740	23 354 981	25 335 675	24 232 319	25 505 409
Dochody własne	9 799 793	12 539 944	10 197 736	10 989 962	12 458 204	11 812 323	13 067 391
podatek dochodowy od osób fizycznych	5 590 602	5 399 183	5 496 223	6 095 289	6 753 704	6 667 477	7 605 118
podatek dochodowy od osób prawnych	2 419	3 304	7 141	- 4 082	3 058	5 377	19 042
podatek od nieruchomości	2 647 570	2 587 756	2 869 733	2 946 814	3 029 538	3 287 830	3 422 773
podatek rolny	226 915	225 970	168 065	186 973	323 498	355 135	348 341
podatek leśny	14 510	16 138	13 653	15 692	19 075	18 965	17 436
podatek od środków transportowych	103 351	117 250	128 976	140 622	132 295	151 005	141 975
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	28 710	22 180	28 524	30 368	28 466	30 298	26 254
podatek od spadków i darowizn	106 008	160 236	63 542	99 475	69 282	51 757	9 408
podatek od czynności cywilnoprawnych	334 079	275 678	306 635	432 522	279 849	313 381	352 215
wpływy z opłaty skarbowej	26 911	23 512	24 700	23 146	21 531	20 474	20 474
wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	100 982	106 814	118 082	119 039	113 903	134 434	133 350
dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	8 921	11 707	12 662	108 684	69 360	48 140	44 132
wpływy z usług	228 729	228 855	247 170	270 656	312 270	194 643	204 585
wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości	4 195	7 906	8 363	8 395	16 890	19 497	29 608

pozostałe dochody	375 891	3 353 455	704 267	516369	1 285 485	513 910	692 680
Dotacje	2 217 639	2 489 354	2 841 520	2 609 385	2 648 348	2 953 063	2 758 448
na zadania z zakresu adm. rządowej	1 433 075	1 471 594	1 644 934	1 521 469	1 516 369	1 619 047	1 638 976
na zadania własne	604 385	549 509	485 544	496 013	567 229	1 075 272	1 102 342
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	7 507	16 080	26 543	2 632	2 776	2 810	17 130
realizowane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskiej	59 830	341 609	555 565	493 595	541 996	255 934	-
z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących	112 842	110 561	128 933	95 676	19 978	-	-
Subwencja ogólna	8 885 625	8 965 176	9 158 483	9 755 634	10 229 123	9 466 933	9 679 570
część oświatowa	6 612 205	6 590 550	7 497 744	7 934 912	8 631 407	8 202 684	8 408 695
część wyrównawcza	2 273 420	2 374 626	1 660 739	1 660 807	1 579 929	1 264 249	1 217 281
uzupełnienie dochodów gmin	-	-	-	159 915	17 787	-	53 594
Dochody majątkowe	676 262	969 334	1 827 449	909 686	279 723	508 050	315 250
Dotacje celowe na zadania inwestycyjne	11 600	249 448	1 303 767	813 825	252 663	9 324	13 693
otrzymane z budżetu państwa	11 600	249 448	970 767	558 075	23 117	9 324	13 693
otrzymane ze środków europejskich	-	-	-	-	-	-	-
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	-	-	333 000	255 750	229 546	-	-
Środki na inwestycje uzyskane z innych źródeł	-	-	-	-	-	-	-
środki otrzymane z innych źródeł	-	-	-	-	-	-	-
Dochody ze sprzedaży majątku	664 662	719 886	523 682	95 861	27 060	498 726	301 557

Tabela nr 19, Dochody gminy Komprachcice w latach 2008-2014, opracowanie własne

I.X.2 DOCHODY BIEŻĄCE

W latach 2008-2014 największy udział w dochodach bieżących miały dochody własne, których średni udział w tych latach wynosi 48,7%, na drugim miejscu subwencja – 40,1%, na trzecim dotacje – 11,2%. Ważnym z punktu widzenia finansów publicznych są dochody własne gminy, w skład, których wchodzi m.in. podatki i opłaty lokalne, udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych, dochody z najmu i dzierżawy mienia. Największy udział w dochodach bieżących własnych ma podatek dochodowy od osób fizycznych, w latach 2008-2014 średni udział tego podatku w dochodach ogółem wynosi 25,5%, a w dochodach bieżących własnych 54%. W latach 2008-2014 wykonanie dochodów oraz ich wzrost/spadek rok do roku (kwotowy/procentowy) pokazuje wykres poniżej.

Wykres nr 20, Wykonanie podatku PIT, opracowanie własne

Powyższe dane wskazują, że udział w podatku dochodowym od osób fizycznych w Gminie Komprachcice ma tendencję wzrostową, wzrost ten jest wyższy od ustawowego wzrostu udziału tego podatku (art. 4 ust 2, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r.³⁴).

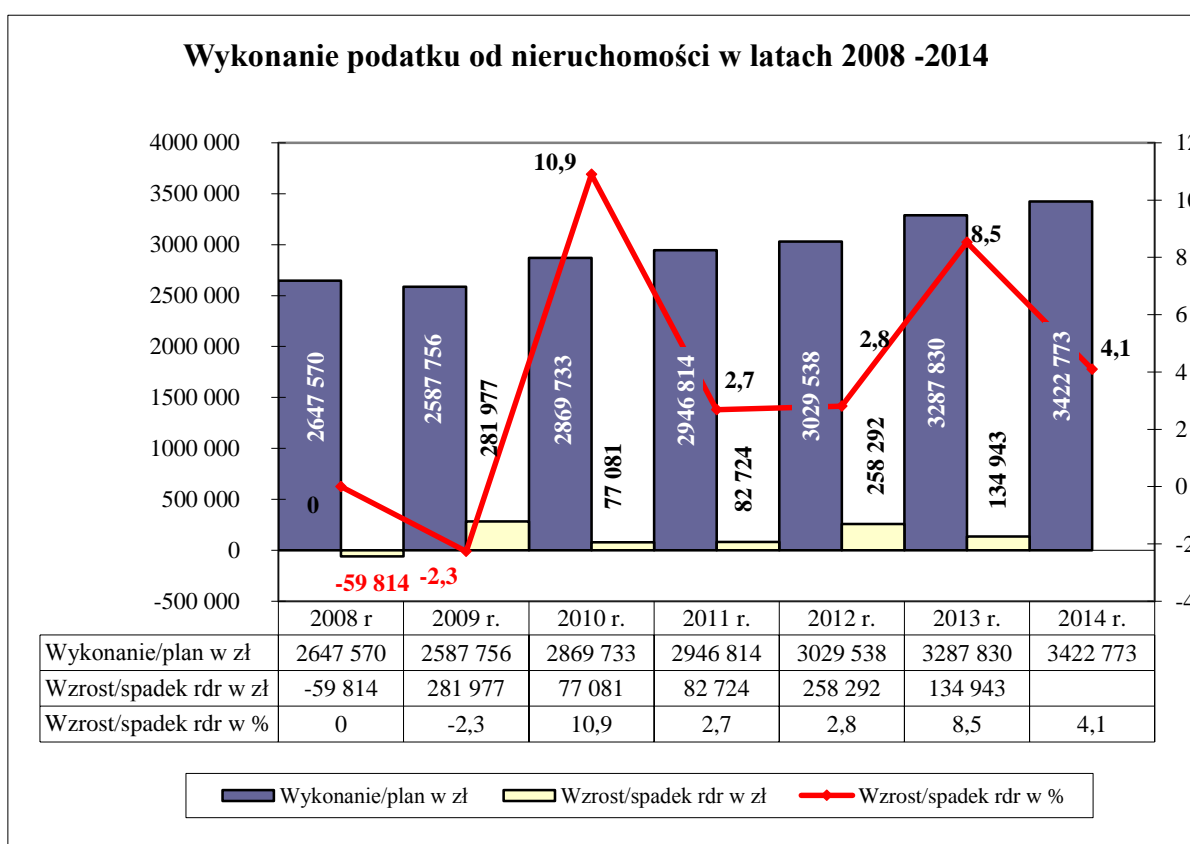
³⁴ (Dz.U. z 2015 r. poz. 413 ze zm.)

UDZIAŁ GMINY W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH W LATACH 2010-2015

Lata	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Kwota udziału w %	36,94	37,12	37,26	37,42	37,53	37,67
Wzrost % rdr	---	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4

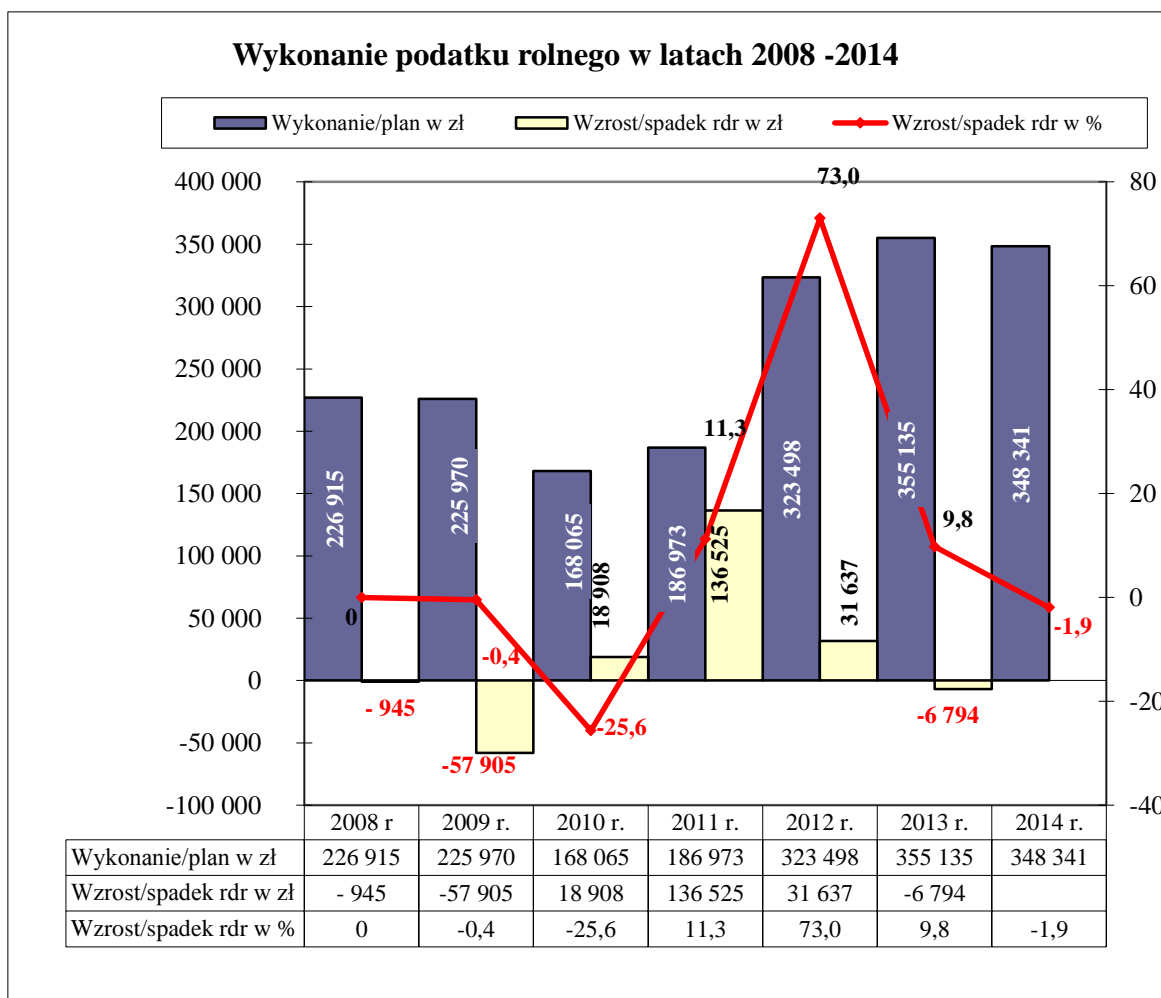
Tabela nr 20, Udział gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych w latach 2010-2015, opracowanie własne

Drugim pod względem wielkości udziału w dochodach własnych jest podatek od nieruchomości, którego w latach 2008-2014 średni udział w dochodach ogółem wynosi 12,2%, a w dochodach bieżących własnych 25,8%. W latach 2008-2014 Rada Gminy Komprachcice ustalając stawki podatku od nieruchomości nie przyjęła wszystkich stawek maksymalnych, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Stanowi to rezerwę na lata następne. W wyżej wskazanym okresie zachowana jest jednak tendencja wzrostowa tego podatku.

Wykres nr 21, Wykonanie podatku od nieruchomości w latach 2008-2014, opracowanie własne

Podatek rolny w Gminie Komprachcice jest trzecim w kolejności podatkiem (ze względu na wielkość), który stanowi ważne źródło dochodów własnych Gminy. Wielkość podatku uzależniona jest od średniej ceny skupu żyta, w latach 2012 i 2013 Rada Gminy Komprachcice podjęła decyzję o obniżeniu tego podatku o odpowiednio 19,1% i 7,7% w stosunku do stawki maksymalnej. Wykonanie podatku rolnego w latach 2008-2014 oraz jego wzrost/spadek rok do roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 22, Wykonanie podatku rolnego w latach 2008-2014, opracowanie własne

Ważną grupą dochodów w dochodach własnych stanowią podatki przekazywane do Gminy poprzez Urzędy Skarbowe. Do podatków tych zalicza się:

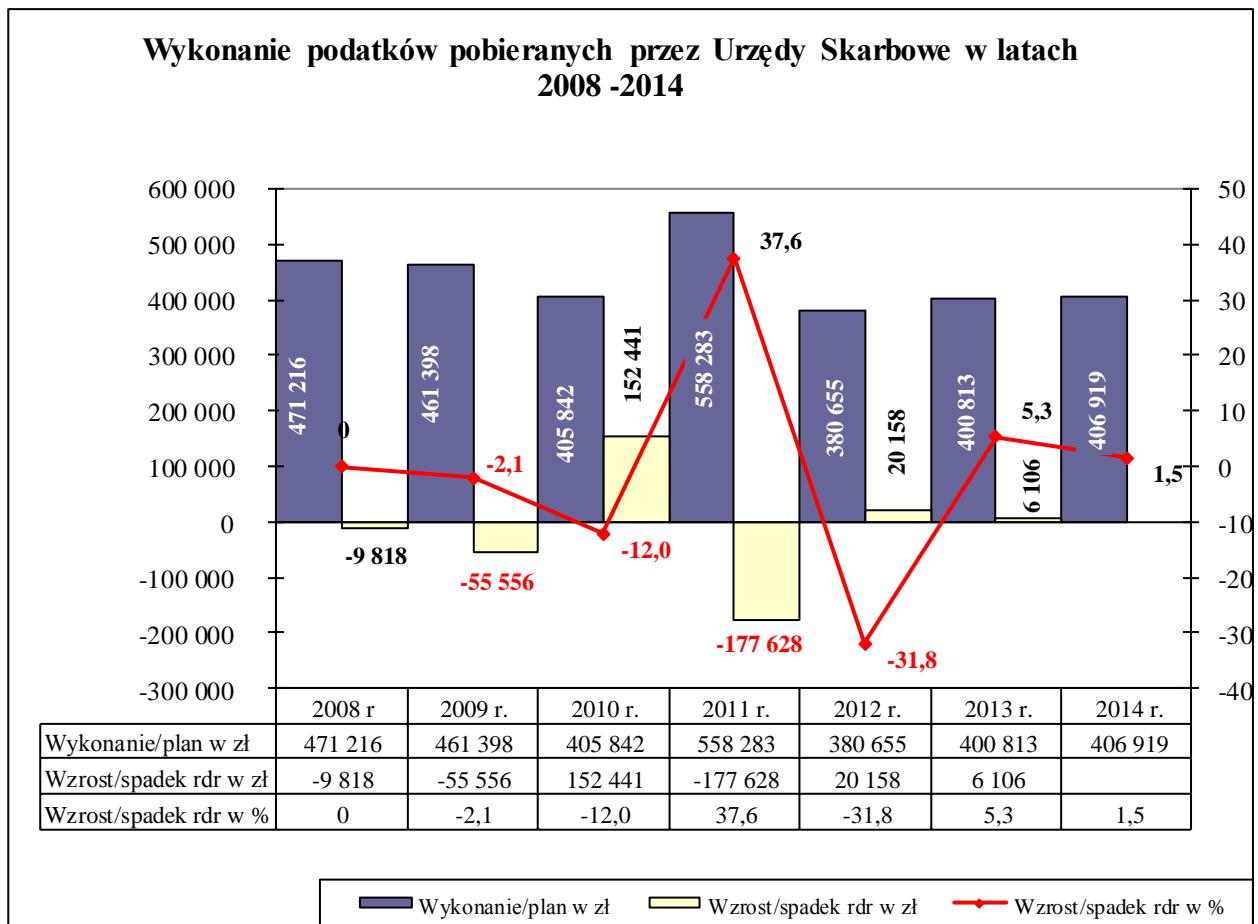
- 1) udział w podatku dochodowym od osób prawnych,
- 2) podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej,
- 3) podatek od spadków i darowizn,
- 4) podatek od czynności cywilnoprawnych.

Jest to grupa dochodów własnych, która zasila budżet samorządowy, jednak wpływ na ich pozyskiwanie jest bardzo ograniczony. W odróżnieniu do podatków lokalnych pobieranych przez urząd, świadczenie to najpierw wpływa do urzędów skarbowych, a potem należności przekazywane są na rachunek budżetu gminy. W latach 2008-2014 średni udział tych podatków w dochodach ogółem wynosi 1,8%, a w dochodach bieżących własnych 3,9%. Dysproporcję w pozyskiwaniu tych dochodów przedstawia tabela niżej.

WYKONANIE DOCHODÓW POBIERANYCH PRZEZ URZĘDY SKARBOWE W LATACH 2008-2014

Rodzaj podatku	Wykonanie w zł						
	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
podatek dochodowy od osób prawnych	2 419	3 304	7 141	-4 082	3 058	5 377	19 042
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	28 710	22 180	28 524	30 368	28 466	30 298	26 254
podatek od spadków i darowizn	106 008	160 236	63 542	99 475	69 282	51 757	9 408
podatek od czynności cywilnoprawnych	334 079	275 678	306 635	432 522	279 849	313 381	352 215
Razem	471 216	461 398	405 842	558 283	380 655	400 813	406 919

Tabela nr 21, wykonanie dochodów pobieranych przez urzędy skarbowe w latach 2008-2014, opracowanie własne

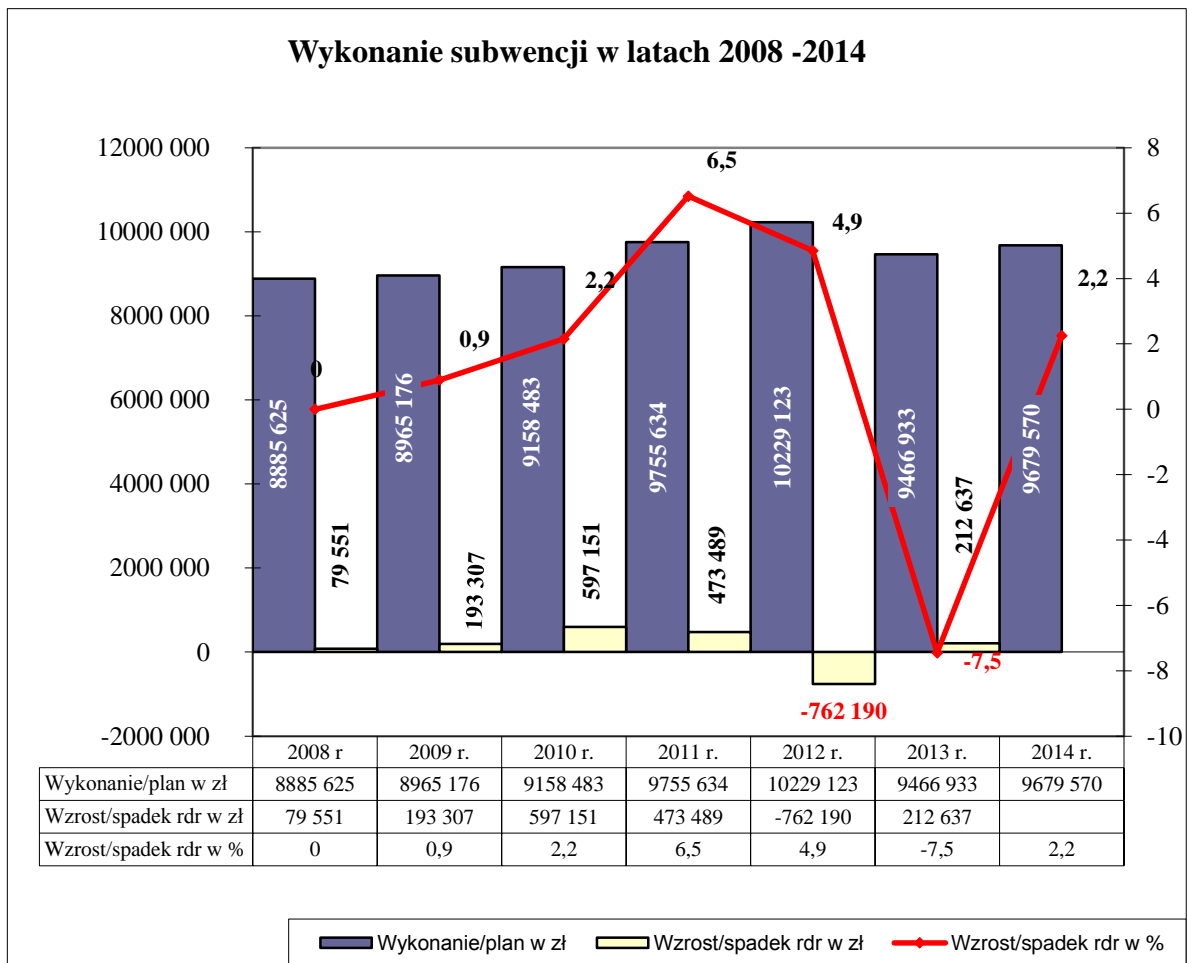
Wykres nr 23, Wykonanie podatków pobieranych przez Urzędy Skarbowe w latach 2008-2014, opracowanie własne

Dotacje stanowią w budżecie Gminy dochody, z których pokrywane są wydatki na zadania zlecone, własne lub realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje ze środków europejskich. W gminie Komprachcice w latach 2008-2014 i średni udział w dochodach ogółem wynosił 11,2%.

W ramach subwencji w Gminie Komprachcice występuje:

- 1) subwencja oświatowa,
- 2) subwencja wyrównawcza (naliczana na podstawie art. 20 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³⁵

Subwencje stanowią istotne źródło dochodów gminy, w latach 2008-2014 średni udział subwencji w dochodach ogółem wynosi 40,1%, a w dochodach bieżących własnych – 82,5%.

Wykres nr 24, Wykonanie subwencji w latach 2008-2014, opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu subwencja ogólna zmalała w roku 2013 o kwotę 762.190 zł. O ile w latach 2009 i 2013 odnotowano spadek subwencji oświatowej, to w pozostałych latach nastąpił jej wzrost, co korzystnie wpływa na finansowanie wydatków w zakresie oświaty.

Subwencja wyrównawcza, należna gminie na podstawie art. 20 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w okresie 2008-2014 zmalała o 46,5%, co daje

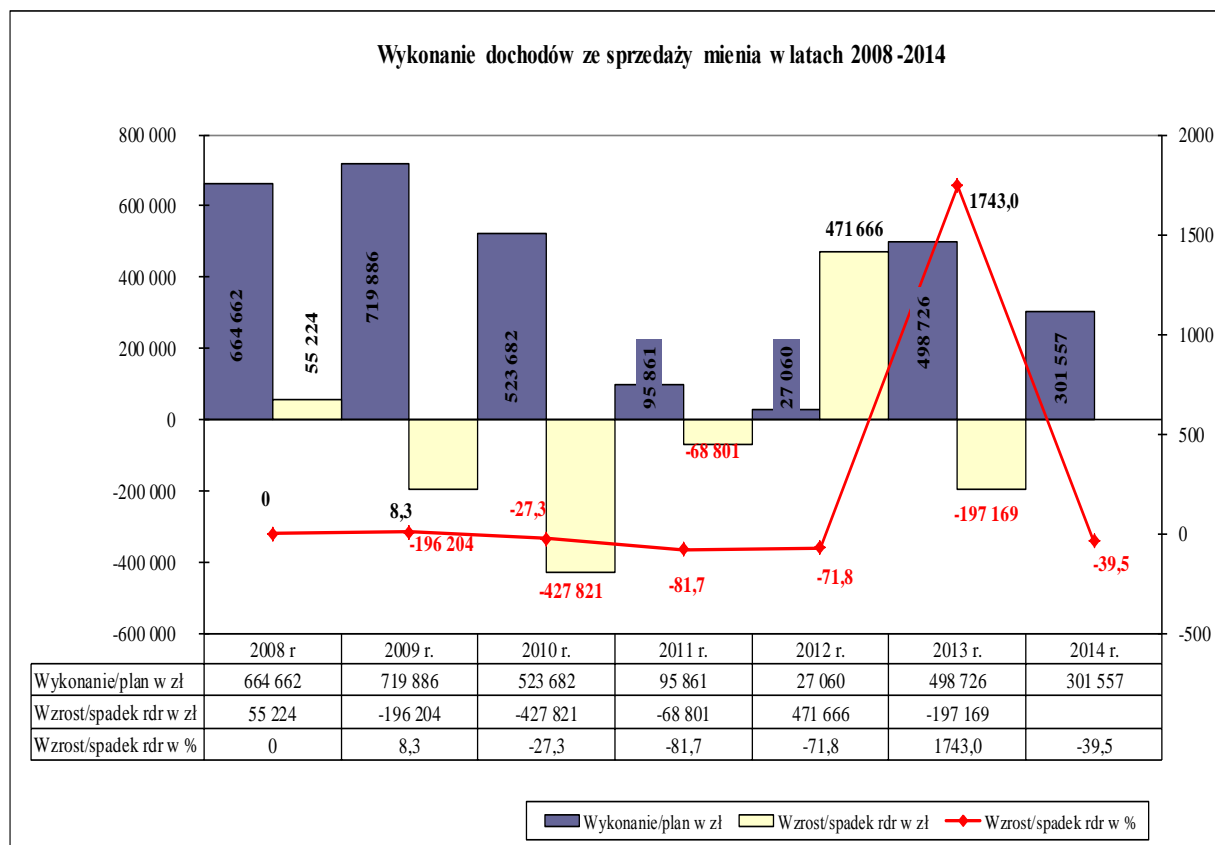
³⁵ (Dz.U. z 2015 r. poz. 513 ze zm.)

kwotę 1.056.139 zł. Spadek zanotowano od 2010 r. Subwencja ta wyliczana jest na podstawie podstawowych dochodów podatkowych gminy, w stosunku do takich samych dochodów odnotowanych w kraju w danym roku budżetowym.

Dochody bieżące stanowią ważny element budżetu, bowiem od 2014 r. obowiązuje reguła wydatkowa (art. 242 ustawy o finansach publicznych dnia 27 sierpnia 2009 r. ³⁶), która określiła zasadę finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi powiększonymi o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6.

I.X.3 DOCHODY MAJĄTKOWE

Dochody ze sprzedaży mienia mają istotny wpływ na indywidualny wskaźnik zadłużenia gminy, o czym stanowi art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych ³⁷.

Wykres nr 25, Wykonanie dochodów ze sprzedaży mienia w latach 2008-2014, opracowanie własne

I.X.4 WYDATKI BUDŻETOWE

Wydatki budżetowe w latach 2008-2014 Gminy Komprachcice przedstawione zostały w podziale na:

- a) wydatki bieżące (z wyszczególnieniem m.in. wydatków na obsługę długu, wynagrodzeń wraz z pochodnymi, wydatków na finansowanie lub współfinansowanie projektów przy udziale środków europejskich),
- b) wydatki majątkowe (w tym wydatki na finansowanie lub współfinansowanie projektów przy udziale środków europejskich).

oraz wydatki dokonane w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2014.

³⁶ Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

³⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

Wydatki bieżące w okresie 2008-2014 wzrosły o 38,1% tj. o kwotę 6.132.874 zł (dochody bieżące w tym okresie wzrosły o 4.602.352 zł). Największy udział w wydatkach bieżących mają wydatki przeznaczone na oświatę, których w latach 2008-2014 średni udział w wydatkach bieżących wynosi 54,9%. W poszczególnych latach udział wydatków przeznaczonych na oświatę i udział w finansowaniu przedstawia poniższa tabela.

WYDATKI NA FINANSOWANIE OŚWIATY ORAZ DOCHODY NA ICH REALIZACJĘ W LATACH 2008-2014

	2008 r.		2009 r.		2010 r.		2011 r.	
	Kwota	Udział*	Kwota	Udział*	Kwota	Udział*	Kwota	Udział*
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Wydatki na oświatę (dział 801 i 854)	8 814 207	54,78	9 934 765	53,59	10 442 211	55,12	10 923 984	55,98
Subwencje/dotacje pozyskane na oświatę	6 898 614	78,27	7 042 988	70,89	8 127 283	77,83	8 405 349	76,94
Różnica/Wzrost rdr	1 915 593	---	2 891 778	150,96	2 314 929	80,05	2 518 635	108,80

	2012 r.		2013 r.		2014 r.	
	Kwota	Udział*	Kwota	Udział*	Kwota	Udział*
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Wydatki na oświatę (dział 801 i 854)	11 538 284	55,95	11 719 473	53,91	12 735 179	55,46
Subwencje/dotacje pozyskane na oświatę	9 088 822	78,77	8 545 725	72,92	8 755 042	68,75
Różnica/Wzrost rdr	2 449 462	97,25	3 173 748	129,57	3 980 137	125,41

*Udział wydatków bieżących poniesionych na oświatę do wydatków bieżących ogółem/udział subwencji, dotacji w finansowaniu wydatków na oświatę. W ramach dotacji uwzględniono dotacje z budżetu państwa na finansowanie zadań oświatowych oraz dotacje na zadania finansowe przy udziale środków europejskich.

Tabela nr 22, Wydatki na finansowanie oświaty oraz dochody na ich realizację w latach 2008-2014, opracowanie własne

W tabeli wykazano, jak w latach 2008-2014 kształtuje się udział kwotowy wkładu własnego gminy w finansowaniu oświaty oraz coroczny wzrost lub spadek wyrażony w procentach, czyli rok do roku wzrost lub spadek wkładu własnego gminy w finansowaniu wydatków na oświatę.

Jak widać w okresie lat 2008-2014 zanotowany został wzrost wkładu własnego do sfinansowania wydatków bieżących na oświatę o 115,4%, czyli z kwoty 1.915.593 zł z roku 2008 wkład własny wzrósł do kwoty 3.980.137 zł w roku 2014. Różnica ta daje kwotę 2.064.544 zł. Wydatki majątkowe w okresie 2008-2014 wzrosły o 18,3%, tj. o kwotę 378.000 zł.

Poniższe tabele szczegółowo obrazują kształtowanie się wydatków w okresie objętym analizą.

WYDATKI GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2014

Wyszczególnienie	Wykonanie						
	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
	w zł						
1	2	3	4	5	6	7	8
WYDATKI OGÓŁEM z tego:	18 161 829	24 462 310	24 402 991	23 705 368	22 187 792	24 981 907	24 672 704
Wydatki bieżące z tego:	16 091 302	18 537 650	18 942 950	19 512 826	20 621 355	21 740 458	22 224 176
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	8 653 610	9 729 739	10 160 747	10 667 435	11 746 672	12 018 732	12 432 791
Dotacje	1 304 306	1 320 387	1 171 357	1 415 853	1 522 505	1 589 878	2 334 259
obsługa długu	-	172 308	195 354	224 858	256 142	85 668	98 500
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 925 614	2 054 052	2 285 072	2 207 940	2 288 663	2 403 230	2 647 420
na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków europejskich	91 066	536 715	656 616	648 949	475 918	317 719	-
pozostałe wydatki bieżące	4 116 706	4 724 449	4 473 803	4 347 791	4 807 373	5 642 949	4 711 207
Wydatki majątkowe z tego:	2 070 528	5 924 660	5 460 041	4 192 542	1 566 437	3 241 449	2 448 528
finansowane i współfinansowane z programów i projektów z udziałem środków europejskich	-	35 136	-	800 644	-	-	-

Tabela nr 23, wydatki Gminy Komprachcice w latach 2008-2014, opracowanie własne

WYDATKI BIEŻĄCE GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2011

Dział/rok	2008 r.		2009 r.		2010 r.		2011 r.	
	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Rolnictwo i łowiectwo	114 371	0,71	133 113	0,72	134 136	0,71	142 393	0,73
Transport i łączność	421 415	2,62	462 476	2,49	392 341	2,07	396 941	2,03
Gospodarka mieszkaniowa	39 459	0,25	27 012	0,15	25 709	0,14	25 761	0,13
Działalność usługowa	22 824	0,14	23 624	0,13	37 378	0,20	50 690	0,26
Administracja publiczna	2 143 498	13,32	2 555 342	13,78	2 348 635	12,40	2 459 253	12,60
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1 611	0,01	16 886	0,09	43 581	0,23	18 960	0,10
Obrona narodowa	0	0,00	964	0,01	1 990	0,01	448	0,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	149 094	0,93	206 887	1,12	229 778	1,21	210 572	1,08
Wydatki związane z poborem podatków	66 467	0,41	81 028	0,44	83 016	0,44	82 513	0,42
Obsługa długu publicznego	0	0,00	172 308	0,93	195 354	1,03	225 584	1,16
Oświata i wychowanie	8 770 981	54,51	9 910 335	53,46	10 411 517	54,96	10 870 723	55,71
Ochrona zdrowia	160 766	1,00	167 581	0,90	163 618	0,86	155 478	0,80
Pomoc społeczna	2 044 989	12,71	2 159 857	11,65	2 431 827	12,84	2 433 878	12,47
Edukacyjna opieka wychowawcza	43 226	0,27	24 430	0,13	30 695	0,16	53 261	0,27
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		0,00		0,00	21 910	0,12	33 205	0,17
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	940 587	5,85	1 104 462	5,96	917 741	4,84	752 693	3,86
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	475 625	2,96	616 421	3,33	577 647	3,05	630 722	3,23
Kultura fizyczna	696 388	4,33	874 925	4,72	896 078	4,73	969 753	4,97
Razem	16 091 301	100,00	18 537 650	100,00	18 942 950	100,00	19 512 826	100,00

Tabela nr 24, wydatki bieżące Gminy Komprachcice w latach 2008-2011, opracowanie własne

WYDATKI MAJĄTKOWE GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2011

Dział/rok	2008 r.		2009 r.		2010 r.		2011 r.	
	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Rolnictwo i łowiectwo	47 035	2,27	203 691	3,44	0	0,00	7 990	0,19
Transport i łączność	366 891	17,72	2 660 061	44,90	1 330 799	24,37	1 226 596	29,26
Gospodarka mieszkaniowa	11 080	0,54	22 563	0,38	8 960	0,16	13 172	0,31
Administracja publiczna	19 528	0,94	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	34 839	1,68	3 625	0,06	144 800	2,65	41 166	0,98
Oświata i wychowanie	17 093	0,83	34 098	0,58	541 751	9,92	0	0,00
Ochrona zdrowia	0	0,00	0	0,00	10 000	0,18	0	0,00
Pomoc społeczna	11 600	0,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 513 110	73,08	2 765 105	46,67	2 178 763	39,90	2 509 946	59,87
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0	0,00	30 988	0,52	0	0,00	0	0,00
Kultura fizyczna	49 351	2,38	204 528	3,45	1 244 968	22,80	393 672	9,39
Razem	2 070 528	100,00	5 924 660	100,00	5 460 041	100,00	4 192 542	100,00

Tabela nr 25, wydatki majątkowe Gminy Komprachcice w latach 2008-2011, opracowanie własne

WYDATKI GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2011 (udział w strukturze)

Wydatki ogółem (w zł)	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
		18 161 829	24 462 310	24 402 991
Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem (w%)	88,60	75,78	77,63	82,31
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w%)	11,40	24,22	22,37	17,69

Tabela nr 26, wydatki Gminy Komprachcice w latach 2008-2011 (udział w strukturze), opracowanie własne

WYDATKI BIEŻĄCE GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2012-2014

Dział/rok	2012 r.		2013 r.		2014 r.	
	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Rolnictwo i łowiectwo	156 014	0,76	173 152	0,80	185 266	0,83
Transport i łączność	456 661	2,21	525 738	2,42	386 038	1,74
Gospodarka mieszkaniowa	58 583	0,28	20 650	0,09	25 623	0,12
Działalność usługowa	36 580	0,18	47 927	0,22	20 679	0,09
Administracja publiczna	2 752 926	13,35	2 900 298	13,34	3 208 032	14,43
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1 921	0,01	1 933	0,01	67 075	0,30
Obrona narodowa	430	0,00	575	0,00	600	0,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	223 617	1,08	256 108	1,18	191 185	0,86
Obsługa długu publicznego	256 142	1,24	85 669	0,39	98 500	0,44
Różne rozliczenia	0		0		0	
Oświata i wychowanie	11 458 890	55,57	11 603 058	53,37	12 103 853	54,46
Ochrona zdrowia	150 978	0,73	145 200	0,67	153 950	0,69
Pomoc społeczna	2 665 622	12,93	3 208 475	14,76	2 955 655	13,30
Edukacyjna opieka wychowawcza	79 394	0,39	116 415	0,54	133 991	0,60
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	729 467	3,54	1 061 774	4,88	1 034 668	4,66
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	679 325	3,29	742 478	3,42	773 166	3,48
Kultura fizyczna	914 806	4,44	851 009	3,91	885 895	3,99
Razem	20 621 355	100,00	21 740 458	100,00	22 224 176	100,00

Tabela nr 27, wydatki bieżące Gminy Komprachcice w latach 2012-2014, opracowanie własne

WYDATKI MAJĄTKOWE GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2012-2014

Dział/rok	2012 r.		2013 r.		2014 r.	
	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze	Wykonanie	Udział w strukturze
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Rolnictwo i łowiectwo	54 006	3,45	32 000	0,99	31 803	1,30
Transport i łączność	63 951	4,08	944 569	29,14	260 126	10,62
Gospodarka mieszkaniowa	120 000	7,66	5 064	0,16	25 150	1,03
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17 100	1,09	16 703	0,52	64 000	2,61
Oświata i wychowanie	20 880	1,33	260 515	8,04	91 990	3,76
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 226 915	78,33	1 941 700	59,90	1 360 250	55,55
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	40 600	2,59	4 899	0,15	100 249	4,09
Kultura fizyczna	22 986	1,47	36 000	1,11	514 960	21,03
Razem	1 566 437	100,00	3 241 449	100,00	2 448 528	100,00

Tabela nr 28, wydatki majątkowe Gminy Komprachcice w latach 2012-2014, opracowanie własne

WYDATKI GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2012-2014 (udział w strukturze)

Wydatki ogółem (w zł)	2012 r.	2013 r.	2014 r.
		22 187 792	24 981 907
Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem (w %)	92,94	87,02	90,08
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	7,06	12,98	9,92

Tabela nr 29, wydatki Gminy Komprachcice w latach 2012-2014 (udział w strukturze), opracowanie własne

ŚREDNI UDZIAŁ DOTACJI/ŚRODKÓW NA INWESTYCJE W WYDATKACH MAJĄTKOWYCH GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2008-2014

Rok	Wydatki majątkowe	Dotacje/środki na inwestycje	Udział dotacji/środków na inwestycje w wydatkach inwestycyjnych
2008 r.	2 070 528	11 600	0,56
2009 r.	5 924 658	249 448	4,21
2010 r.	5 460 041	1 303 767	23,88
2011 r.	4 192 542	813 825	19,41
2012 r.	1 566 437	252 663	16,13
2013 r.	3 241 449	9 324	0,29
2014 r.	2 448 528	13 693	0,56
Średnia z lat 2008-2014	3 557 740	379 189	9,3

Tabela nr 30, średni udział dotacji/środków na inwestycje w wydatkach majątkowych Gminy Komprachcice w latach 2008-2014, opracowanie własne

Normy ostrożnościowe**Wskaźnik zadłużenia i obsługi zadłużenia**

Z grudniem 2013 r. zakończył się okres przejściowy dotyczący prawnej reglamentacji wysokości dopuszczalnego zadłużenia i jego obsługi, tj. okres w którym stosowane były normy ostrożnościowe wynikające z ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych, tj. limit 60% wyznaczający maksymalną granicę zadłużenia i limit 15% w stosunku do obsługi długu. Dla okresu planistycznego od 2015 r. obowiązują nowe limity środków przeznaczonych na obsługę zadłużenia obliczane indywidualnie dla każdej jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z zasadami określonymi w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W świetle tych regulacji maksymalna wysokość wskaźnika obsługi zadłużenia dla gminy Komprachcice w relacji do planowanych dochodów ogółem budżetu w 2015 r. będzie warunkowana historyczną sytuacją budżetową gminy Komprachcice z lat 2012, 2013 i 2014.

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}}\right)$$

gdzie:

- R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,
- O - planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- D - dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- Db - dochody bieżące,
- Sm - dochody ze sprzedaży majątku,
- Wb - wydatki bieżące,
- n - rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- n-1 - rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- n-2 - rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- n-3 - rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Reguła wydatkowa w zakresie wydatków bieżących

Zgodnie z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki bieżące jednostki samorządu terytorialnego nie mogą przekroczyć dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetu z lat ubiegłych lub wolne środki pozostające na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. „Regułę wydatkową” prezentuje poniższy wzór.

$$\mathbf{WB} \leq \mathbf{DB} + \mathbf{NB}$$

gdzie:

WB – wydatki bieżące

DB – dochody bieżące

NB – nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych i wolne środki pozostające na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych

Poniżej przedstawiona zostanie nadwyżka operacyjna budżetu Gminy Komprachcice w latach 2008-2014. Z punktu widzenia finansów publicznych bardzo ważne jest, aby uzyskać wynik dodatni na działalności bieżącej.

NADWYŻKA OPERACYJNA GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2012 - 2015

Wyszczególnienie	Wykonanie			Plan	Dynamika			
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	(11:5)	(12:11)	(13:14)	(14:15)
	w zł				%			
10	11	12	13	14	15	16	17	18
INFORMACJE OGÓLNE								
I. DOCHODY OGÓŁEM	25 615 398	24 740 369	25 820 659	26 367 821	105,6	96,6	104,4	102,1
II. WYDATKI OGÓŁEM	22 187 792	24 981 907	24 672 704	25 635 965	93,6	112,6	98,8	103,9
III. WYNIK	3 427 606	- 241 538	1 147 955	731 856	612,8	-7,0	-475,3	63,8
A. Część bieżąca								
I. Dochody bieżące, w tym m.in.:	25 335 675	24 232 319	25 505 409	25 747 821	108,5	95,6	105,3	101,0
1. PIT	6 753 704	6 667 477	7 605 118	8 193 023	110,8	98,7	114,1	107,7
2. Podatek od nieruchomości	3 029 538	3 287 830	3 422 773	3 400 000	102,8	108,5	104,1	99,3
3. Podatek rolny	323 498	355 135	348 341	357 500	173,0	109,8	98,1	102,6
4. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące	2 648 348	2 953 063	2 758 448	1 692 285	101,5	111,5	93,4	61,3
5. Subwencja ogólna	10 229 123	9 466 933	9 679 570	10 635 903	104,9	92,5	102,2	109,9
II. Wydatki bieżące	20 621 355	21 740 458	22 224 176	22 964 255	105,7	105,4	102,2	103,3
1. Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	11 746 672	12 018 732	12 432 791	13 175 096	110,1	102,3	103,4	106,0
2. Wydatki na obsługę długu	256 142	85 668	98 500	120 000	113,9	33,4	115,0	121,8
III. Wynik bieżący (I-II)	4 714 320	2 491 861	3 281 233	2 783 566	122,7	52,9	131,7	84,8
B. Część majątkowa								
I. Dochody majątkowe	279 723	508 050	315 250	620 000	30,7	181,6	62,1	196,7
1. Dotacje celowe na zadania inwestycyjne	252 663	9 324	13 693	-	31,0	3,7	0,0	0,0
2. Środki na inwestycje uzyskane z innych źródeł	-	-	-	320 000	-	-	-	-
3. Dochody ze sprzedaży majątku i zrównane z nimi	27 060	498 726	301 557	300 000	28,2	1843,0	60,5	99,5
II. Wydatki majątkowe	1 566 437	3 241 449	2 448 528	2 671 710	37,4	206,9	75,5	109,1
III. Wynik majątkowy (I-II)	- 1 286 714	- 2 733 399	- 2 133 278	- 2 051 710	39,2	212,4	78,0	96,2

C. Część finansowa								
I. Przychody	184 248	2 314 713	2 766 776	1 068 144	6,5	1256,3	119,5	38,6
1. Emisja obligacji	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Zaciągnięte kredyty i pożyczki, w tym	-	1 500 000	1 500 000	-	-	100,0	-	-
a) na zadania realizowane ze środków UE	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Nadwyżka z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Sprzedaż papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Spłata udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Inne źródła	184 248	814 713	1 266 776	1 068 144	22,5	442,2	155,5	84,3
II. Rozchody	2 797 141	806 399	1 700 000	1 800 000	87,5	28,8	210,8	105,9
1. Wykup obligacji	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Spłata zaciągniętych kredytów i pożyczek	2 797 141	806 399	1 700 000	1 800 000	87,5	28,8	210,8	105,9
a) pożyczki (ze środków UE)	2 797 141	-	-	-	0,0	-	-	0,0
3. Wykup papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Udzielone z budżetu pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Saldo finansowe (I-II)	- 2 612 893	1 508 314	1 066 776	- 731 856	696,7	-57,7	70,7	-68,6
D. SALDO OGÓŁEM (A+B+C)	814 713	1 266 776	2 214 731	-	442,2	155,5	174,8	0,0
Dochody ogółem, z tego:	25 615 398	24 740 369	25 820 659	26 367 821	105,6	96,6	104,4	102,1
Dochody bieżące	25 335 675	24 232 319	25 505 409	25 747 821	108,5	95,6	105,3	101,0
Dochody majątkowe	279 723	508 050	315 250	620 000	30,7	181,6	62,1	196,7
Wydatki ogółem, z tego:	22 187 792	24 981 907	24 672 704	25 635 965	93,6	112,6	98,8	103,9
Wydatki bieżące	20 621 355	21 740 458	22 224 176	22 964 255	105,7	105,4	102,2	103,3
Wydatki majątkowe	1 566 437	3 241 449	2 448 528	2 671 710	37,4	206,9	75,5	109,1
WYNIK OGÓŁEM	3 427 606	- 241 538	1 147 955	731 856	x	x	x	x
Wynik bieżący (Dochody bieżące – Wydatki bieżące)	4 714 320	2 491 861	3 281 233	2 783 566	x	x	x	x
Wynik majątkowy (Dochody majątkowe – Wydatki majątkowe)	- 1 286 714	- 2 733 399	- 2 133 278	- 2 051 710	x	x	x	x

Tabela nr 31, Nadwyżka operacyjna Gminy Komprachcice w latach 2012 – 2015, opracowanie własne; Plan na 2015 wykazano na podstawie Uchwały Nr III.7.2014 Rady Gminy Komprachcice z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2015 r.

W okresie objętym analizą Gmina Komprachcice uzyskała dodatni wynik na działalności operacyjnej. W roku 2010 i 2013 budżet gminy zamknął się deficytem odpowiednio w kwotach: 377.802 zł i 241.538 zł, który pokryty został wolnymi środkami z lat ubiegłych, co zgodne jest z art. 217 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dodatni wynik na działalności bieżącej z lat 2012-2014 korzystnie wpływa na indywidualny wskaźnik zadłużenia gminy, a ponadto zwiększa potencjał inwestycyjny gminy na lata następne, co gwarantuje jej rozwój. W dalszej części opracowania przedstawione zostaną prognozowane dane budżetów na lata 2015-2019, które opracowano na podstawie Uchwały Nr V.27.2015 Rady gminy Komprachcice z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015-2019.

PROGNOZA - NADWYŻKA OPERACYJNA GMINY KOMPRACHCICE W LATACH 2015 - 2019

Wyszczególnienie	Plan					Dynamika			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	(3:2)	(4:3)	(5:4)	(6:5)
	w zł					%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
INFORMACJE OGÓLNE									
I. DOCHODY OGÓŁEM	26 420 821	27 400 000	27 920 000	28 765 000	30 154 000	103,7	101,9	103,0	104,8
II. WYDATKI OGÓŁEM	25 742 559	26 650 000	27 170 000	28 765 000	30 154 000	103,5	102,0	105,9	104,8
III. WYNIK	678 262	750 000	750 000	-	-	110,6	100,0	0,0	0,0
A. Część bieżąca									
I. Dochody bieżące, w tym m.in.:	25 747 821	26 560 000	27 100 000	27 700 000	28 500 000	103,2	102,0	102,2	102,9
1. PIT	8 193 023	8 200 000	8 180 000	8 170 000	8 520 000	100,1	99,8	99,9	104,3
2. Podatek i opłaty lokalne, w tym:	4 491 800	4 500 000	4 600 000	4 730 000	5 100 000	100,2	102,2	102,8	107,8
a) podatek od nieruchomości	3 400 000	3 400 000	3 500 000	3 600 000	4 000 000	100,0	102,9	102,9	111,1
3. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące	2 070 000	2 130 000	2 200 000	2 260 000	2 500 000	102,9	103,3	102,7	110,6
4. Subwencja ogólna	10 635 903	10 700 000	10 900 000	11 250 000	11 500 000	100,6	101,9	103,2	102,2
II. Wydatki bieżące	22 955 849	23 260 000	24 210 000	25 240 000	26 150 000	101,3	104,1	104,3	103,6
1. Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	13 175 096	13 400 000	13 820 000	14 200 000	14 600 000	101,7	103,1	102,7	102,8
2. Wydatki na obsługę długu	120 000	100 000	75 000	25 000	-	83,3	75,0	33,3	0,0
III. Wynik bieżący (I-II)	2 791 972	3 300 000	2 890 000	2 460 000	2 350 000	118,2	87,6	85,1	95,5
B. Część majątkowa									
I. Dochody majątkowe	673 000	840 000	820 000	1 065 000	1 654 000	124,8	97,6	129,9	155,3
1. Dotacje celowe na zadania inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Środki na inwestycje uzyskane z innych źródeł	373 000	490 000	220 000	465 000	1 554 000	131,4	44,9	211,4	334,2
3. Dochody ze sprzedaży majątku i zrównane z nimi	300 000	250 000	400 000	300 000	1 000 000	83,3	160,0	75,0	333,3
II. Wydatki majątkowe	2 671 710	2 460 000	2 550 000	2 650 000	2 650 000	92,1	103,7	103,9	100,0
III. Wynik majątkowy (I-II)	- 1 998 710	- 1 620 000	- 1 730 000	- 1 585 000	- 996 000	81,1	106,8	91,6	62,8

C. Część finansowa									
I. Przychody	1 121 738	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0
1. Emisja obligacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Zaciągnięte kredyty i pożyczki, w tym	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a) na zadania realizowane ze środków UE	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Nadwyżka z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Sprzedaż papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Spłata udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Inne źródła	1 121 738	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0
II. Rozchody	1 800 000	750 000	750 000	-	-	41,7	100,0	0,0	0,0
1. Wykup obligacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Spłata zaciągniętych kredytów i pożyczek	1 800 000	750 000	750 000	-	-	41,7	100,0	0,0	0,0
a) pożyczki (za środków UE)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Wykup papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Udzielone z budżetu pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Inne cele	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Saldo finansowe (I-II)	- 678 262	- 750 000	- 750 000	-	-	110,6	100,0	0,0	0,0
D. SALDO OGÓŁEM (A+B+C)	115 000	930 000	410 000	875 000	1 354 000	808,7	44,1	213,4	154,7
Dochody ogółem, z tego:	26 420 821	27 400 000	27 920 000	28 765 000	30 154 000	103,7	101,9	103,0	104,8
Dochody bieżące	25 747 821	26 560 000	27 100 000	27 700 000	28 500 000	103,2	102,0	102,2	102,9
Dochody majątkowe	673 000	840 000	820 000	1 065 000	1 654 000	124,8	97,6	129,9	155,3
Wydatki ogółem, z tego:	25 742 559	26 650 000	27 170 000	28 765 000	30 154 000	103,5	102,0	105,9	104,8
Wydatki bieżące	22 955 849	23 260 000	24 210 000	25 240 000	26 150 000	101,3	104,1	104,3	103,6
Wydatki majątkowe	2 671 710	2 460 000	2 550 000	2 650 000	2 650 000	92,1	103,7	103,9	100,0
WYNIK OGÓŁEM	678 262	750 000	750 000	-	-	x	x	x	x
Wynik bieżący (Dochody bieżące – Wydatki bieżące)	2 791 972	3 300 000	2 890 000	2 460 000	2 350 000	x	x	x	x
Wynik majątkowy (Dochody majątkowe – Wydatki majątkowe)	- 1 998 710	- 1 620 000	- 1 730 000	- 1 585 000	- 996 000	x	x	x	x

Tabela nr 32, prognoza, Nadwyżka operacyjna Gminy Komprachcice w latach 2015 – 2019, opracowanie własne

Wskaźniki przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Komprachcice zgodne są z założeniami makroekonomicznymi opracowanymi przez Ministerstwo Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego (aktualizacja z dnia 2 października 2014 r.).

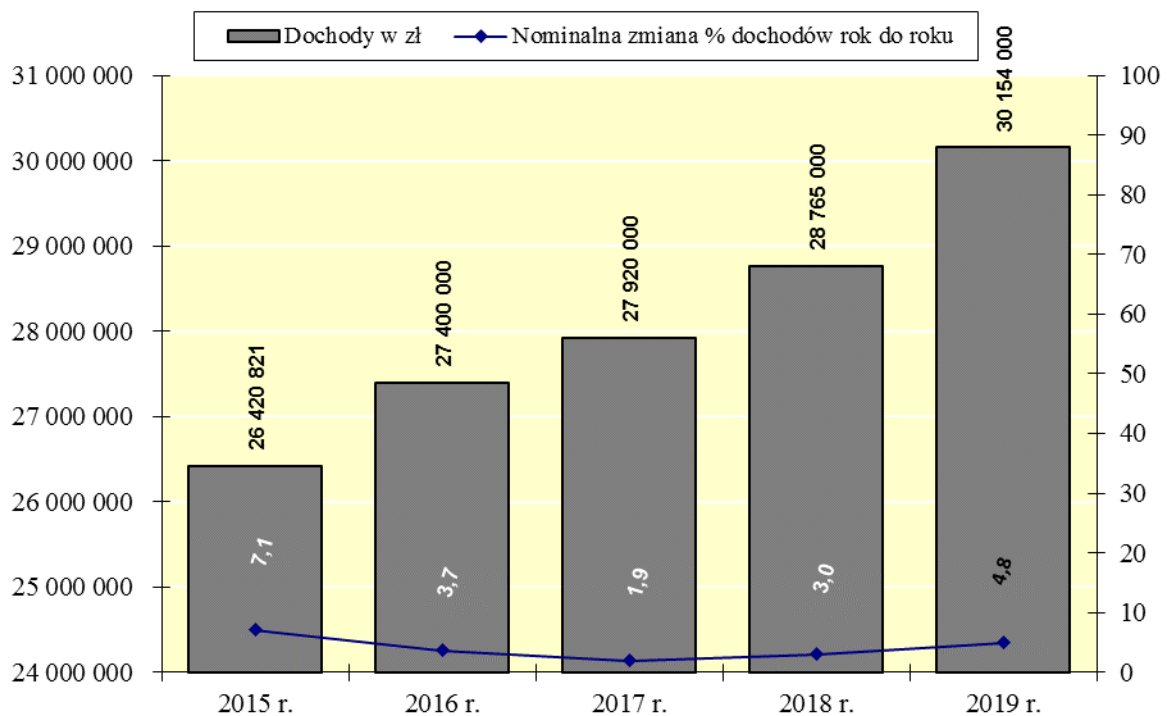
W okresie 2015-2019 przewiduje się:

- 1) uzyskanie nadwyżki budżetowej w latach 2015-2017,
- 2) uzyskanie dodatniego wyniku na działalności bieżącej w całym okresie prognozy,
- 3) zachowanie wskaźników określonych w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych,
- 4) utrzymanie 10% wskaźnika wydatków majątkowych w wydatkach ogółem.

Perspektywa finansowa gminy Komprachcice na lata 2015-2019 **przewiduje wypełnienie przedmiotowej normy ostrożnościowej we wszystkich prognozowanych latach.**

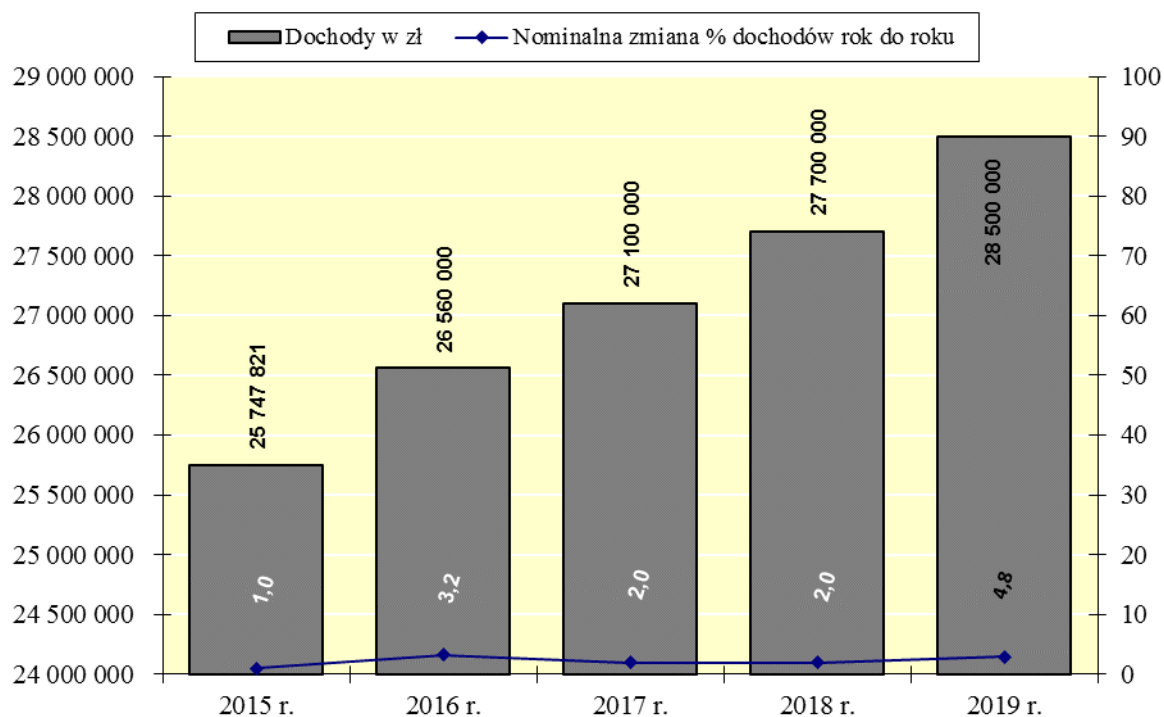
Poniżej przedstawiona została analiza dochodów w podziale na dochody bieżące i majątkowe z wyszczególnieniem ważnych z punktu widzenia budżetu Komprachcice źródeł dochodów własnych. Wskaźniki wzrostu rdr wskazują, że dane opracowane zostały zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Ministerstwo Finansów, nie budzą zastrzeżeń ich realizacji.

PROGNOZA DOCHODÓW OGÓŁEM GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

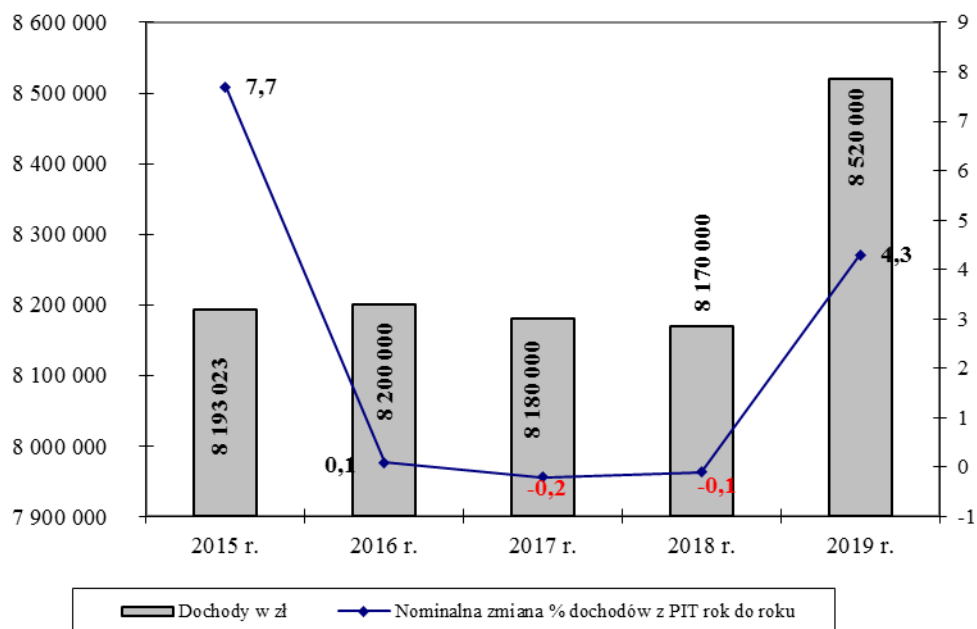
Wykres nr 26, prognoza dochodów ogółem Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

PROGNOZA DOCHODÓW BIEŻĄCYCH GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

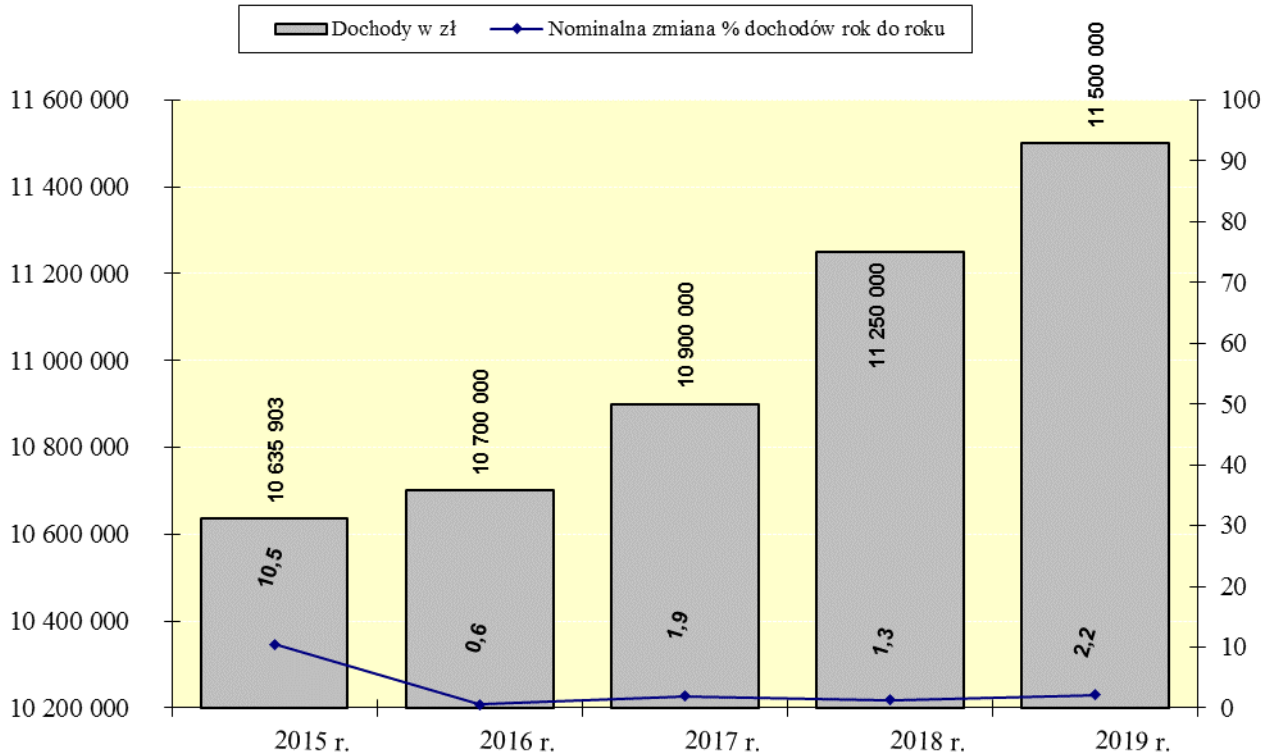
Wykres nr 27, Prognoza dochodów bieżących Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

PROGNOZA DOCHODÓW Z PIT GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

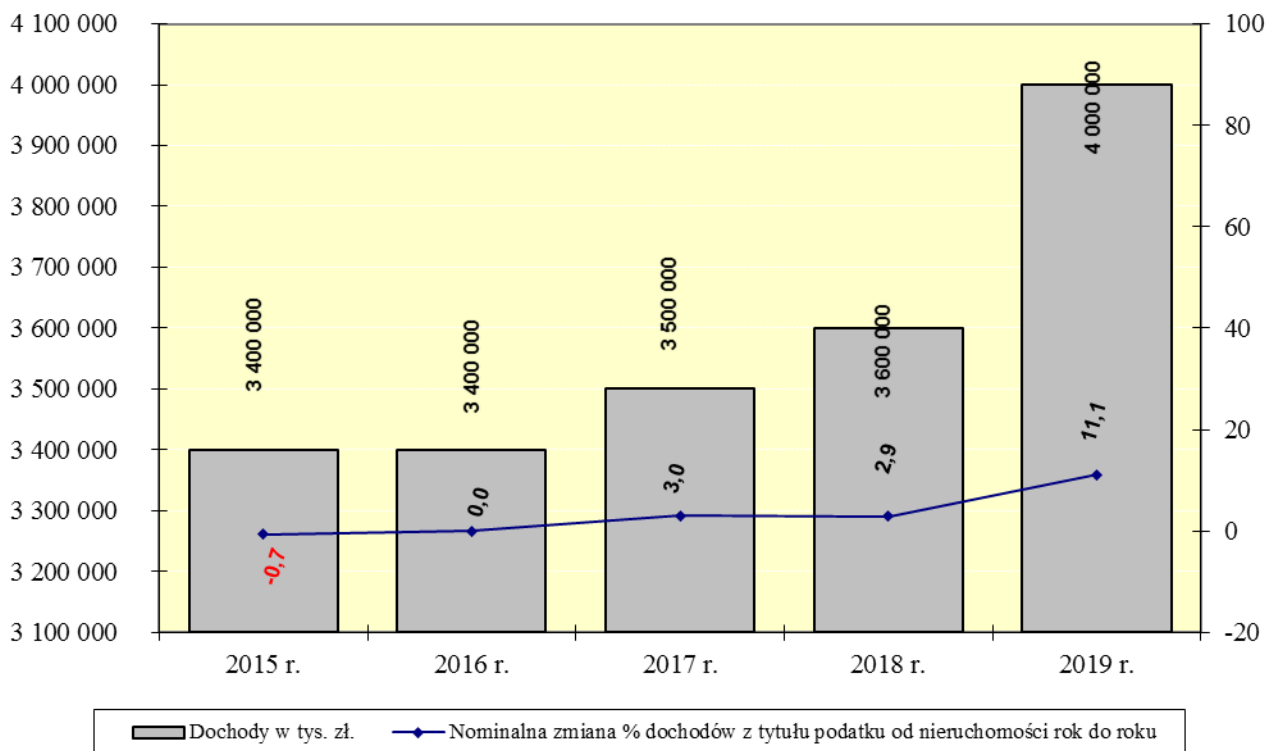
Wykres nr 28, Prognoza dochodów z PIT Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

PROGNOZA DOCHODÓW Z SUBWENCJI OGÓLNEJ GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

Wykres nr 29, Prognoza dochodów z subwencji ogólnej Gminy Komprachcice na lata 2015-2019 opracowanie własne

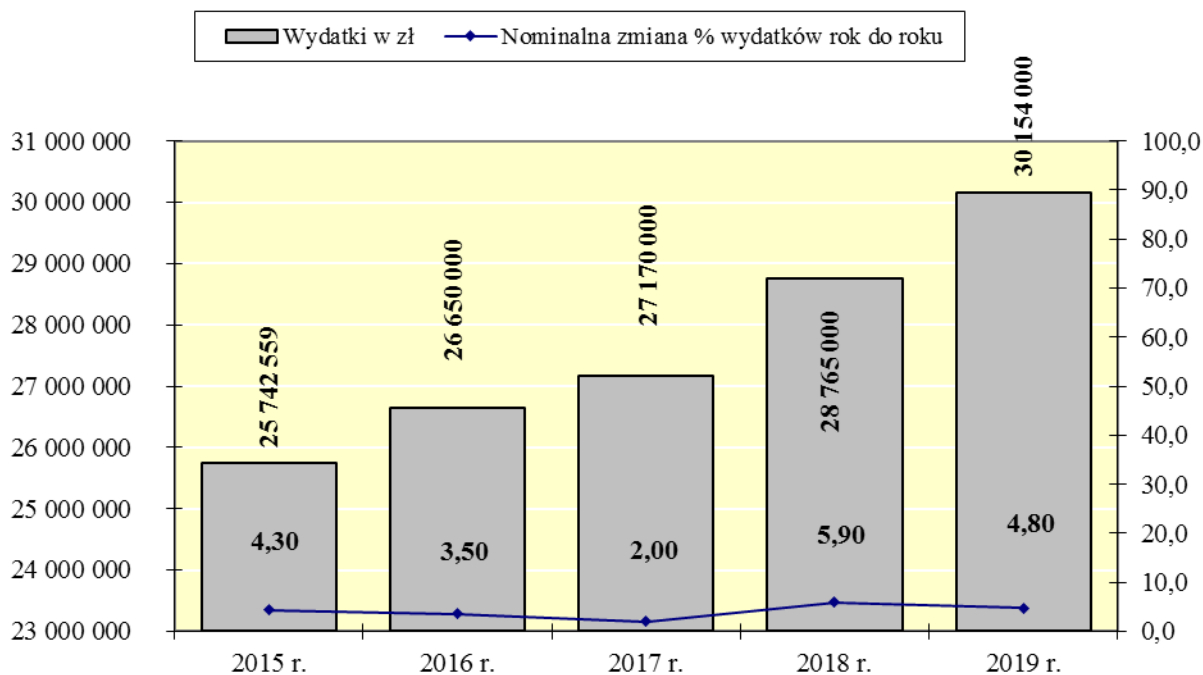
PROGNOZA DOCHODÓW Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

Wykres nr 30, Prognoza dochodów z podatku od nieruchomości Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

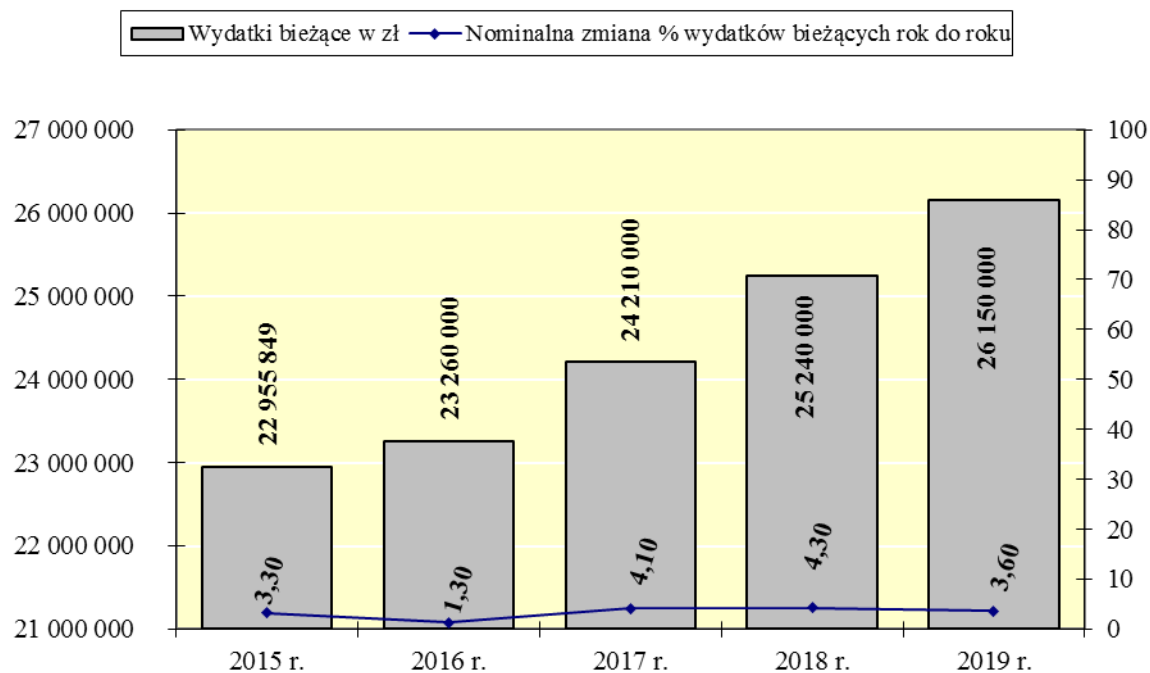
W zakresie wydatków dokonano podobnej analizy, poniżej wskazane zostały wydatki w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Wskaźniki wzrostu rdr nie budzą zastrzeżeń.

PROGNOZA WYDATKÓW OGÓŁEM GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

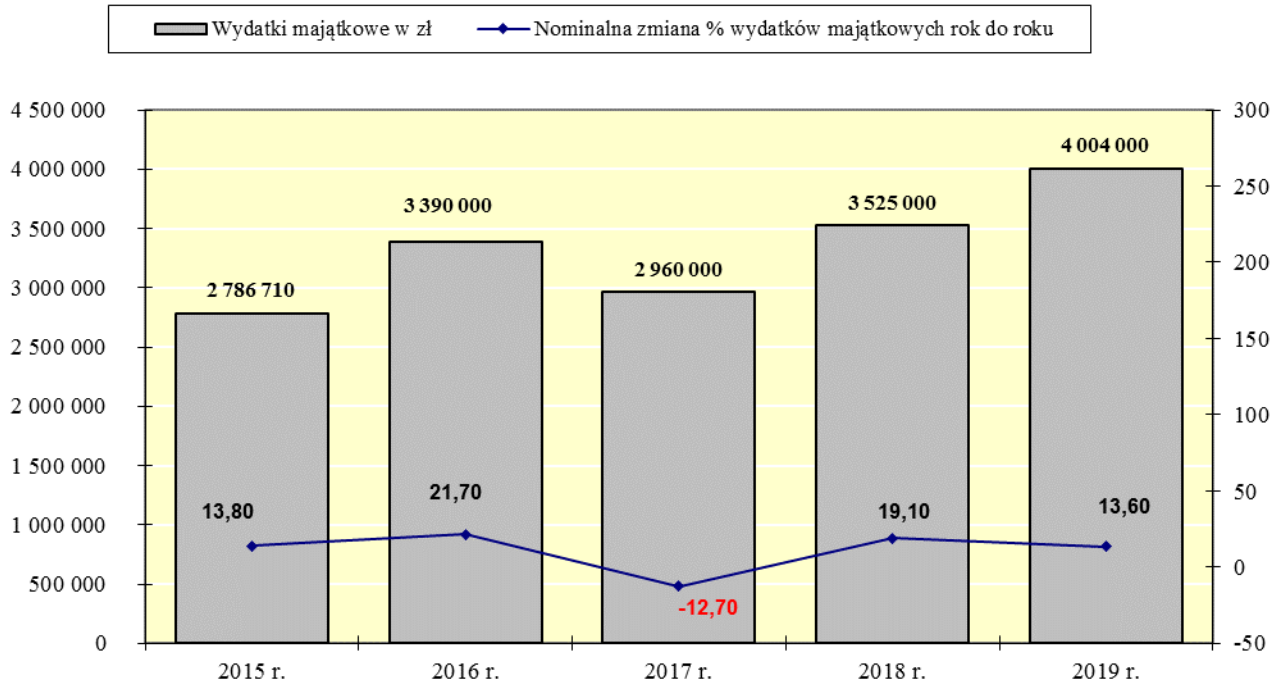
Wykres nr 31, prognoza wydatków ogółem Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

PROGNOZA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

Wykres nr 32, Prognoza wydatków bieżących Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

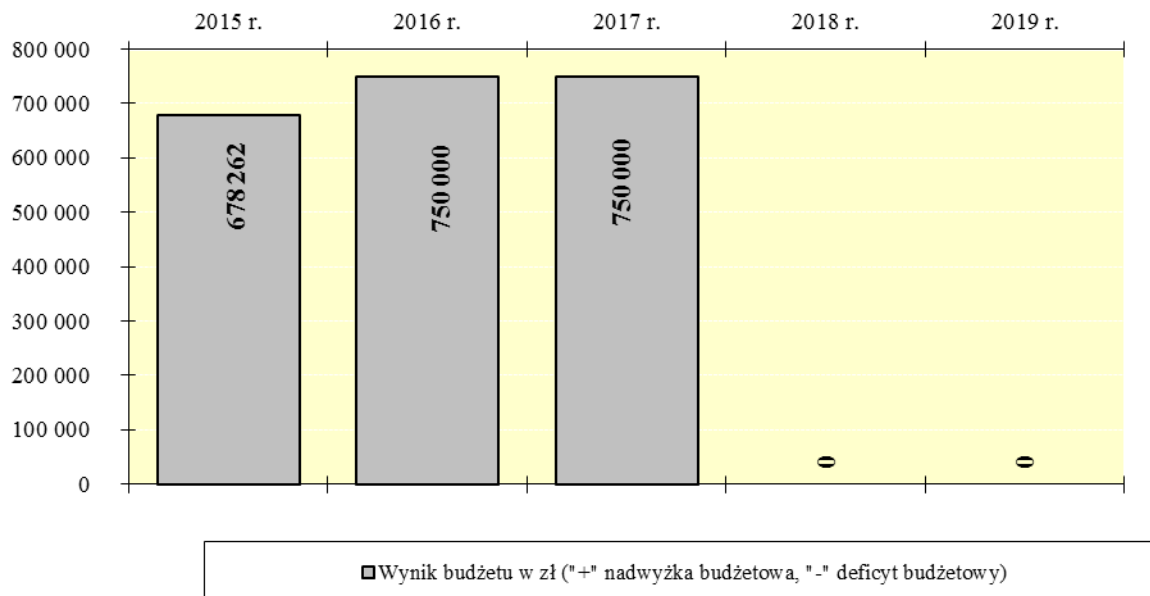
PROGNOZA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

Wykres nr 33, Prognoza wydatków majątkowych Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

Biorąc pod uwagę dochody i wydatki Gmina Komprachcice planuje uzyskać dodatni wynik budżetu.

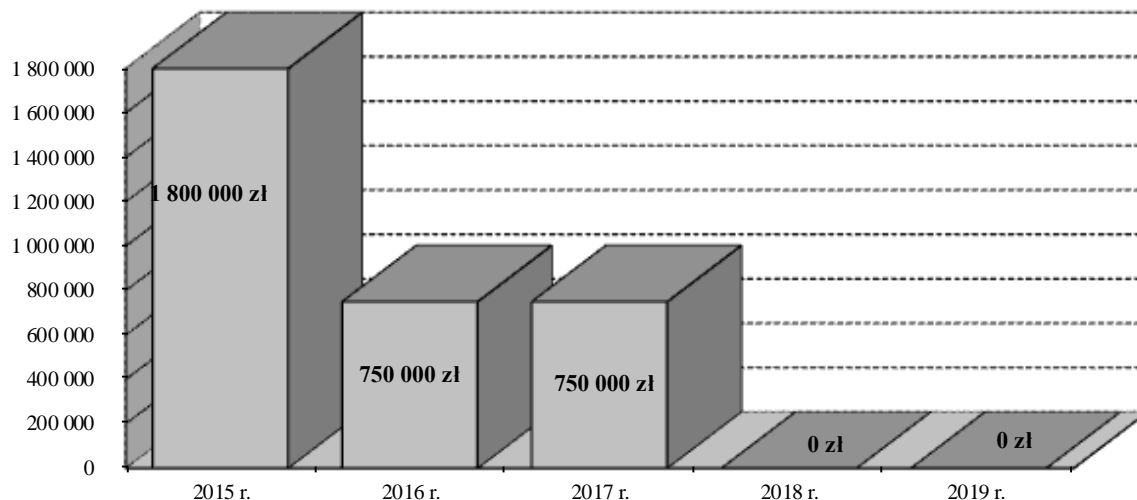
PROGNOZA WYNIKU BUDŻETU GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

Wykres nr 34, Prognoza wyniku budżetu Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

Plan rozchodów ujętych w WPF 2015-2019 przewiduje spłatę kredytu do roku 2017.

PROGNOZA ROZCHODÓW GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

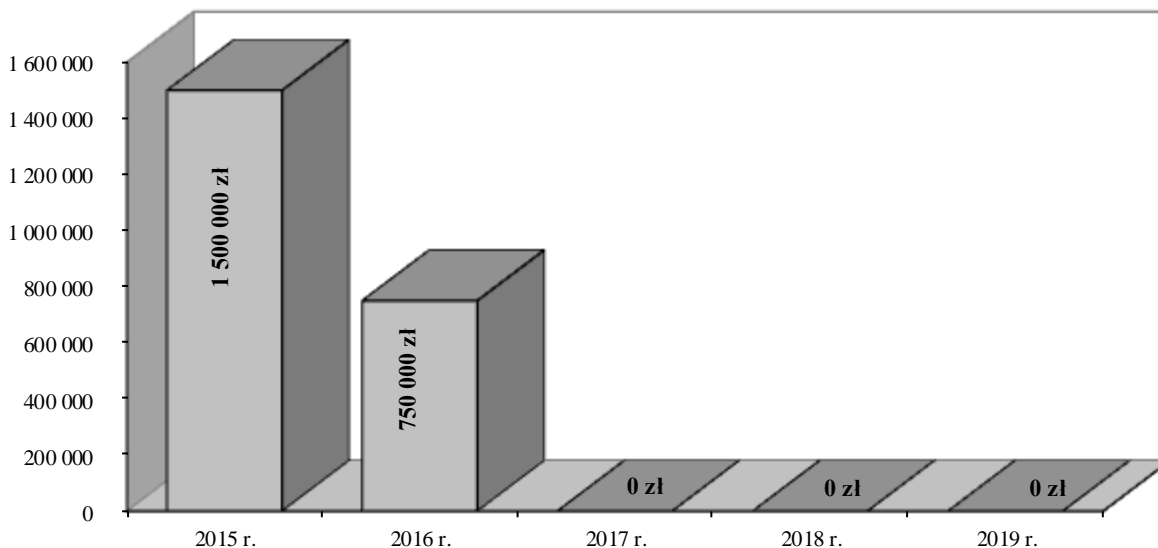

Wykres nr 35, Prognoza rozchodów Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

Prognoza długu Gminy Komprachcice na lata 2015-2019

Stan zadłużenia na koniec 2014 r. wynosił 3.300.000 zł, co stanowi 13,1% w stosunku do wykonanych dochodów z tego roku.

PROGNOZA DŁUGU GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2015-2019

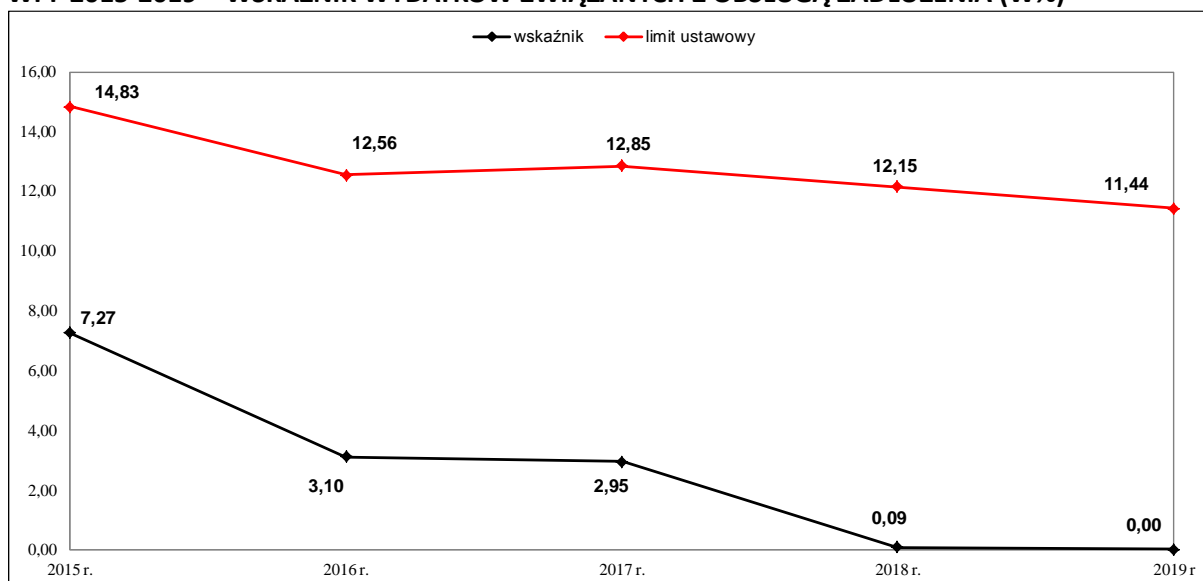
Wykres nr 36, Prognoza długu Gminy Komprachcice na lata 2015-2019, opracowanie własne

Limit wydatków związanych z obsługą zadłużenia – obowiązuje od 2014 r.

Zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, począwszy od 2014r. w danym roku budżetowym relacja wydatków związanych z obsługą zadłużenia (kapitał i odsetki) i udzielonymi poręczeniami i gwarancjami a dochodami nie może być wyższa od relacji pomiędzy różnicą dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatkami bieżącymi a dochodami, obliczanej dla trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy, jako średnia

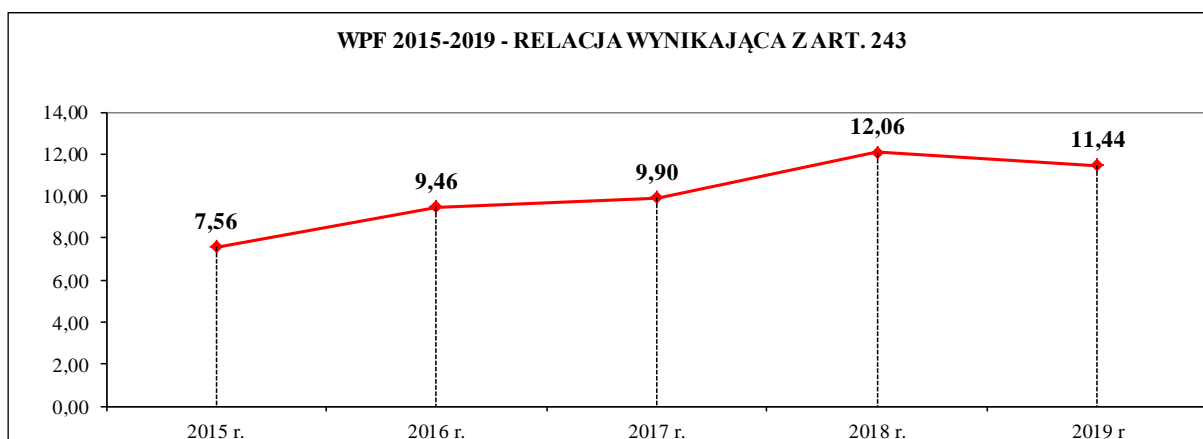
arytmetyczna z trzech lat. Poniższe wykresy prezentują prognozę kształtowania się wskaźnika limitu wydatków związanych z obsługą zadłużenia w perspektywie objętej WPF 2015-2019.

WPF 2015-2019 – WSKAŹNIK WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ ZADŁUŻENIA (W%)

Wykres nr 37, WPF 2015-2019 – WSKAŹNIK WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ ZADŁUŻENIA (W%), opracowanie własne

Jak wskazuje powyższy wykres wskaźnik wydatków związanych z obsługą zadłużenia Gminy Komprachcice znacznie odbiega od limitu ustawowego, co w perspektywie czasu daje możliwość zaciągania zobowiązań, a tym samym rozwoju Gminy poprzez inwestowanie. Od roku 2014 wskaźnik wskazany w poniższej tabeli nie może mieć wartości.

Wykres nr 38, WPF 2015-2019 – wskaźnik wydatków związanych z obsługą zadłużenia (w%), opracowanie własne

PODUMOWANIE ROZDZIAŁU:

Podstawowym źródłem sfinansowania strategii w latach 2015-2020 będą środki własne budżetu Gminy Komprachcice, środki pochodzące z funduszy celowych krajowych oraz funduszy europejskich. Zakłada się, że w zakresie skutecznego zabezpieczenia środków własnych na realizację przedsięwzięć strategicznych (w tym wskazanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy na lata 2015-2019), gmina realizując przyjętą politykę rozwoju, aktywnie i efektywnie będzie wykorzystywać dostępne instrumenty dłużne (kredyty, obligacje, pożyczki itp.). Środki te powinny być w pierwszej kolejności przeznaczane na wkład własny przy realizacji tych przedsięwzięć, które mają wysokie szanse pozyskania dofinansowania z funduszy zewnętrznych. Realizując politykę zarządzania długiem,

gmina powinna równocześnie zwracać uwagę, by mieć możliwość absorpcji funduszy zewnętrznych przez cały okres realizacji strategii.

Polityka fiskalna jednostki samorządu terytorialnego jest ważnym narzędziem w procesie kreowania wzrostu gospodarczego. Jest to dobór źródeł i metod gromadzenia dochodów publicznych dla osiągnięcia celów społecznych i gospodarczych. Przyjęta w gminie polityka podatkowa może pobudzać lokalną społeczność do określonych działań oraz aktywizować inwestorów. Zresztą świadomie kreowana gospodarka finansowa władz samorządowych wpływa również na rozwój wielu innych dziedzin. To również jedno z najważniejszych i realnych narzędzi, na które władze lokalne mają wpływ. Ustawa o finansach publicznych i inne przepisy dopuszczają taką możliwość. Wykonanie dochodów własnych w gminach powiązane jest z wysokością obowiązujących stawek podatków lokalnych i opłat oraz wielkością udzielonych ulg, zwolnień, odroczeń i umorzeń. Przedstawiciele samorządu terytorialnego mogą stanowić przepisy prawa lokalnego o zasięgu generalnym tzn. dla obszaru całej jednostki administracyjnej, którą zarządza (są to np. uchwały) oraz indywidualnym (decyzje administracyjne). Z drugiej strony polityka fiskalna, może służyć również ograniczeniu pewnych niepożądanych z punktu widzenia gminy i lokalnej społeczności rodzajów działalności poprzez ustanowienie maksymalnych stawek podatkowych. System podatków i opłat przypisany gminom jest bardzo rozbudowany, poza udziałem w podatku dochodowym od osób fizycznych i w podatku dochodowym od osób prawnych, budżet gminy zasilany jest przez podatki lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek od spadków i darowizn, karta podatkowa) i opłaty lokalne (targowa, miejscowa, uzdrowskowa, od posiadania psów). Ze względu na specyfikę gminy następuje tutaj zjawisko typowe dla relacji obszarów miast i miejscowości podmiejskich. Utrzymująca się popularność terenów pod budownictwo jednorodzinne na obszarze gminy Komprachcice skutkuje zwiększoną liczbą domów budowanych przez mieszkańców miasta. Ci z kolei, często dysponując prócz domu na obszarze gminy i jednocześnie mieszkaniem w Opolu, nie podejmują decyzji o przemeldowaniu na teren wiejski. Wiąże się to najczęściej z faktem pracy w mieście, a tym samym koniecznością - jeśli jest to rodzina z dzieckiem/dziećmi – zagwarantowania opieki żłobkowej, przedszkolnej i poszkolnej. Zameldowanie w Opolu pozwala na wybór tamtejszych placówek. Od trzech lat samorząd Komprachcic informuje możliwości złożenia w urzędzie skarbowym druku "ZAP 3", umożliwiającego deklarację płacenia podatku w miejscu zamieszkania, a nie zameldowania. Do mieszkańców trafiają ulotki informujące o możliwości rozliczania się w miejscu zamieszkania i o tym, jakie skutki ma to dla gminy. Urząd podaje przykłady inwestycji służące poprawie życia mieszkańców, jakie mogłyby być zrealizowane ze zwiększonych dochodów.

Reasumując stan finansów Gminy Komprachcice należy uznać za stabilny, dający możliwość dalszego rozwoju gminy poprzez kontynuację założonych przedsięwzięć.

Mocne strony budżetu gminy:

1. Zrównoważone i stabilne źródła dochodów bieżących
 - Wpływy z podatku PIT,
 - Wpływy z podatku od nieruchomości,
 - subwencje
2. Utrzymanie reguły wydatkowej – nadwyżka na działalności bieżącej (relatywnie wysokie, w relacji do wydatków bieżących, dochody bieżące),
3. Wykonanie planu dochodów majątkowych,
4. Niskie wydatki na obsługę długu,
5. Niskie zadłużenie gminy

Wszystko to wpływa korzystnie na stan finansów gminy i zwiększa jej potencjał w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym europejskich z nowego okresu programowania.

Słabe strony:

1. Wysoki wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych gminy (wyższy od 75% i niższy od 92% wskaźnika podstawowych dochodów kraju).

CZĘŚĆ II: ANALIZA SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych): **S** (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu, **W** (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego podmiotu, **O** (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu szansę korzystnej zmiany, **T** (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej. Informacje zostały opracowane na podstawie części I niniejszej strategii - Raportu o stanie gminy, danych pozyskanych podczas otwartych warsztatów i z formularzy elektronicznych umieszczonych na stronie www.komprachcice.pl, profilu gminy na portalu społecznościowym oraz na stronie „Blog o Komprachcicach”.

MOCNE STRONY

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Nowe funkcje przestrzeni publicznych w miejscowościach: place zabaw, boiska, plenerowe miejsca integracji w niektórych miejscowościach
- Istniejące MPZP dla części obszaru gminy (Chmielowice, Żerkowice, Komprachcice, Osiny)
- Kościół pw. św. Marcina w Ochodzach – najważniejszy obiekt zabytkowy gminy
- Zwarta zabudowa ciągła wsi, ułatwiająca komunikację i realizowanie inwestycji sieciowych, np. budowy kanalizacji, gazyfikacji, wodociągi
- Miejsce po grodzisku w Polskiej Nowej Wsi
- Kapliczki, krzyże, figury, na domach, dzwonnice, dwory, zabytkowe domy, parki, aleje drzew, młyny – dowody dziedzictwa kulturowego i historycznego
- Usytuowanie Aeroklubu Opolskiego w Polskiej Nowej Wsi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Zmodernizowane miejsca spotkań na wsiach (Dziekaństwo, Wawelno, Chmielowice, Osiny, Ochodze)
- Zmodernizowane świetlice w Domecku, Wawelnie i Osinach
- Rozwinięta publiczna infrastruktura sportowa i rekreacyjna – powstanie kompleksów sportowych (np. ul. Rolnicza, boisko wraz z otoczeniem w Chmielowicach, w Ochodzach)
- Działający Klub Seniora – wyodrębnione pomieszczenie w Samorządowym Ośrodku Kultury
- Wybudowanie żłobka w Polskiej Nowej Wsi
- Dostępność na terenie gminy usług medycznych i opiekuńczych
- Zwodociągowanie całego obszaru
- Skanalizowanie niemal całego obszaru gminy, poza obszarami rozwijającymi się pod względem budowlanym po rozpoczęciu projektu
- Wdrożony system gospodarki odpadami
- Dostępność gazu z sieci w części gminy
- Siłownie plenerowe w Polskiej Nowej Wsi i Wawelnie
- Godziny otwarcia świetlic szkolnych i przedszkoli dostosowane do potrzeb rodziców pracujących
- Optymalna sieć placówek oświatowych (przedszkola i szkoły w wielu sołectwach)
- Gminna Biblioteka Publiczna oraz świetlice w Komprachcicach, Wawelnie, Domecku, Dziekaństwie i Żerkowicach zapewniają wszystkim zainteresowanym bezpłatny dostęp do Internetu i do stanowisk komputerowych
- Internet światłowodowy na terenie gminy

UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

- Położenie w bezpośredniej bliskości miasta wojewódzkiego: bezpośredni rynek zbytu

(przede wszystkim oferowanych usług)

- Dobre połączenia komunikacyjne z Opolem, Nysą (kolej)
- Bliskość węzłów autostrady (A4): Prądy, Dąbrówka
- Bardzo dobre połączenia komunikacyjne, w tym połączenia komunikacją miejską z Opolem
- Bezpośrednie położenie w sąsiedztwie Borów Niemodlińskich

GOSPODARKA I RYNEK PRACY, USŁUGI TURYSTYCZNE I REKREACJA

- Duża liczba podmiotów działalności gospodarczej przypadające na jednego mieszkańca
- Zróżnicowany rynek usług
- Stabilność istniejących na obszarze gminy firm
- Podmioty oferujące organizację imprez okolicznościowych (*Atlantis* - Komprachcice, *Urban* – Polska Nowa Wieś, *Bar Myśliwski* – Ochodze, *Złoty Róg* – Wawelno, *Stary Dom* – Domecko)
- Rozwinięte usługi gastronomiczne i noclegowe
- Restauracja *Stary Dom* w Domecku – organizator wydarzeń muzycznych o randze co najmniej ponadwojewódzkiej
- Popularność obszaru gminy wśród rowerzystów (zwłaszcza tych z Opola)
- Aeroklub Opolski – lotnisko położone na terenie gminy – miejsce pracy

LUDZIE, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- Doświadczenie organizacji społecznych (np. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wawelno, Towarzystwa Przyjaciół Chmielowic, Forum dla Gminy Komprachcice, jednostek OSP, klubów sportowych) w realizowaniu własnych projektów społecznych (w tym inwestycyjnych – siłownia Paula Fitness Club/Wawelno)
- Duża liczba imprez plenerowych (festynów wiejskich); wydarzeń artystycznych (organizowanych przez Samorządowy Ośrodek Kultury); imprez sportowych (organizowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz kluby sportowe), II liga piłki ręcznej – hala OSiR trwałe relacje międzynarodowe z partnerami z Czech (Mesto Albrechtice) i Niemiec (Hasbergen) podtrzymywane przez Gminne Stowarzyszenie Partnerskie „PARTNER”
- Wdrażane na terenie gminy: Program Odnowa Wsi w Województwie Opolskim, akcje animacyjne Partnerstwa Borów Niemodlińskich oraz program „Działaj Lokalnie” – motywujące społeczność do aktywności na rzecz swoich miejscowości
- Rozpoznawalny w regionie zespół „Attonare” – wypromowana marka gminy
- Organizacja przez Samorządowy Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji rozpoznawalnych imprez o charakterze regionalnym
- Działający na terenie gminy Aeroklub Opolski
- Bogaty kalendarz imprez środowiskowych organizowanych przez placówki oświatowe

SŁABE STRONY

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Brak bezpiecznych ciągów pieszo-rowerowych na odcinku Wawelno - Polska Nowa Wieś, Komprachcice – Ochodze
- Brak dróg rowerowych i oznakowanych ścieżek rowerowych na terenie gminy
- Ciągi komunikacyjne niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób starszych (brak: obniżen w chodnikach nie tylko w miejscach przejścia przez jezdnię; miejsc odpoczynku na trasach wiodących do miejsc użyteczności publicznej) i wózków
- Nierównomierny rozwój obszaru pod względem przestrzennym – Komprachcice w porównaniu z innymi miejscowościami, zwłaszcza Domeckiem
- Brak w miejscowościach estetycznie zaaranżowanych miejsc handlu (np. targowiska)
- Brak przestrzeni publicznej do wypoczynku

- Brak tablic informacyjnych dla danych miejscowości: mapy, plany, schematy, opracowania elektroniczne dostępne z urządzeń mobilnych
- Opuszczone budynki mieszkalne i gospodarcze z nieuregulowanym stanem prawnym
- Za mała w stosunku do potrzeb świetlica w Chmielowicach
- Brak oświetlenia na drogach wewnętrznych
- Brak bezpiecznych skrzyżowań (rond)
- Brak zabezpieczenia przeciwpożarowego kościoła w Ochodzach
- Zniszczony i zaniedbany zabytkowy park w Domecku
- Zły stan techniczny dróg wewnętrznych i niektórych gminnych
- Nieodnowione obiekty historyczne, pomniki, obelisk poległych mieszkańców
- Niewyremontowane obiekty sportowe
- Niedostępny publicznie park w Chmielowicach

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach komunalnych i przestrzeniach publicznych (np. oświetlenie)
- Niedoinwestowane obiekty komunalne generujące wysokie koszty ogrzewania
- Niedostateczne – w odniesieniu do oczekiwań – wyposażenie placówek przedszkolnych i szkolnych w nowoczesne narzędzia IT (ang. information technology – technologia informacyjna)
- Brak miejsc aktywnej rekreacji w większości miejscowości (siłownie zewnętrzne, urządzenia street workout)
- Brak plenerowego miejsca spotkań i placu zabaw w Żerkowicach
- Brak domu (miejsc) dziennego pobytu dla seniorów
- Standard obiektu, w którym mieści się Samorządowy Ośrodek Kultury nie odpowiada ofercie tej instytucji
- Brak szkolnych obiektów sportowych (sale, hale gimnastyczne, boiska sportowe)
- Brak mieszkań socjalnych, komunalnych
- Słabo rozwinięta specjalistyka medyczna
- Niedostateczne usługi pielęgniarstwa i rehabilitacyjne
- Niedostosowanie budynków szkolnych i przedszkolnych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych
- Brak rozbudowy i budowy strażnic pożarnych oraz niedostosowane obiekty remiz dla jednostek OSP Komprachcice i OSP Wawelno
- Przestarzałe samochody OSP; braki w pozostałym sprzęcie
- Brak bezpiecznych rozwiązań komunikacyjnych między wsiami i gminami (szczególnie dla seniorów i dzieci w wieku szkolnym)
- Standard obiektów szkolnych niedostateczny (PSP Komprachcice, PSP Chmielowice, PSP Domecko, PSP Wawelno, PSSP Ochodze)
- Słaba dostępność do usług opiekuńczych świadczonych przez Caritas
- Brak dojazdu do tych placówek dla osób nie posiadających własnego transportu do ośrodka zdrowia i aptek

UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

- Zbyt łatwy dostęp do oferty miasta: edukacyjnej, zawodowej, kulturalnej.
- Nierównomierny rozwój komunikacji publicznej na terenie gminy (mała liczba autobusów do Domecka i Dziekaństwa)
- Niewystarczająca i chaotycznie rozmieszczona ilość znaków informacyjnych – np. dojazd na A4 i innych drogowskazów

GOSPODARKA I RYNEK PRACY, USŁUGI TURYSTYCZNE I REKREACJA

- Brak wyodrębnionych lokalnych stref gospodarczych
- Brak produktu turystycznego typowego dla obszaru gminy
- Brak spójnego systemu informacji o usługach turystycznych i okołoturystycznych oraz punktów informacji turystycznej
- Brak bezpłatnej promocji drobnej przedsiębiorczości
- Trudny dostęp na terenie gminy do informacji na temat wsparcia przedsiębiorczości
- Niedostateczna liczba miejsc noclegowych
- Ograniczona dostępność obiektów sportowych (godz. popołudniowe, soboty, niedziele)
- Brak informacji wizualnej, brak informacji o ciekawych miejscach, brak przewodników i mapek, schematów
- Trudny dostęp do informacji na temat działalności gospodarczej – rozproszony, wymagający wiedzy o źródłach, stronach, instytucjach pośredniczących
- Niedostępność instytucji otoczenia biznesu na terenie gminy

LUDZIE, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- Aktywność grup społecznych sformalizowana tylko w części miejscowości (Chmielowice, Komprachcice, Wawelno, Ochodze, Domecko)
- Słabe zintegrowanie mieszkańców „starych” z „nowymi”
- Ograniczone wpływy z podatku PIT do budżetu gminy ze względu na fakt zameldowania w miejscu innym niż miejsce zamieszkania
- Niespójny i czasami wykluczający się kalendarz imprez
- W części wsi brak liderów lokalnych, wypalenie się idei działalności społecznej
- Kalendarz imprez to w większości festyny – potrzeba nowych, atrakcyjnych form wypoczynku dla młodych rodzin, dzieci i młodzieży
- Nierówne traktowanie miejscowości: I liga: Polska Nowa Wieś, Komprachcice, Wawelno, Chmielowice; II liga: Osiny, Domecko, Ochodze; III liga: Dziekaństwo, Żerkowice
- Brak infrastruktury i oferty zajęć i wydarzeń dostosowanej do potrzeb seniorów
- Brak chęci integracji ze strony niektórych nowych mieszkańców gminy

SZANSE

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE, W TYM OBIEKTY ZABYTKOWE

- Fundusze unijne w latach 2014-2020
- Fundusze dodatkowe przeznaczone na obszary przygraniczne
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Poprawa estetyki przestrzeni dzięki wdrożeniu Ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu
- Rozwój stref ekonomicznych i ścisła współpraca z miastem

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- Promocja programów prosumenckich (mieszkaniec produkuje i zarazem korzysta z wytwarzanej energii)
- Konieczność dostosowywania się do przepisów unijnych w zakresie ochrony środowiska
- Przynależność gminy Komprachcice do Aglomeracji Opolskiej oraz obszaru działania Stowarzyszenia Partnerstwo Borów Niemodlińskich

UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

- Rozwój gospodarczy obszarów przy autostradzie (A4)
- Bliskość ośrodków akademickich (Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski, Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu)
- Usunięcie nieopłacalnych połączeń komunikacyjnych (likwidacja autobusy linii numer 80 o godzinie 6:05) i dodanie dogodniejszych godzin powrotów z Opoła (godzina 14-15).
- Większa liczba autobusów jeżdżących przez Domecko linii numer 8

GOSPODARKA I RYNEK PRACY, USŁUGI TURYSTYCZNE I REKREACJA

- Transfery dochodów, wiedzy i technologii,
- Doświadczenia wynikające z remigracji i imigracji
- Rozwój „silver economy”
- Skuteczna promocja województwa opolskiego jako obszaru atrakcyjnego turystycznie
- Sprzyjająca polityka regionalna nastawiona na rozwój obszarów wiejskich
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Moda na turystykę kwalifikowaną (sporty, np. rowerowe, biegi, nordic walking)
- Trendy związane z zainteresowaniem eko życiem, slow life (życiem w swoim własnym tempie), slow food (starannym wyborze tego, co jemy i delectowaniu się potrawami bez pośpiechu; wybieraniu produktów nieprzetworzonych, wytworzonych w tradycyjny sposób oraz chronieniem przed zapomnieniem lokalnych potraw)
- Wzmocnienie i unowocześnienie programów adaptacyjnych adresowanych do bezrobotnych

LUDZIE, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- Sprzyjające rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego przepisy krajowe i unijne
- Aktywna polityka prorodzinna (Specjalna Strefa Demograficzna w województwie)
- Połączenie wiedzy, umiejętności oraz finansów gmin obszaru w celu wdrożenia wspólnych zasad i standardów związanych ze zwiększeniem populacji
- Dostępność zaplecza naukowego Opoła.

ZAGROŻENIA

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Słabe zainteresowanie ośrodków akademickich współpracą z obszarami wiejskimi w zakresie budowania nowoczesnych (ale zgodnych z tradycyjną funkcją wsi) koncepcji zagospodarowania
- Przestrzenne skutki emigracji zarobkowej i pozostawianie obiektów bez właścicieli – pogarszająca się tkanka budowlana na wsiach
- Słaba współpraca ośrodków akademickich i gminy

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Brak zainteresowania inwestycjami proekologicznymi na terenie gminy
- Niekorzystne zmiany klimatyczne
- Zmiana struktur hydrologicznych (związana m.in. z nadmierną melioracją)
- Wysokie koszty indywidualne związane z ochroną środowiska

GOSPODARKA I RYNEK PRACY, USŁUGI TURYSTYCZNE I REKREACJA

- Odpływ dużych podmiotów gospodarczych z subregionu

- Niepewna polityka fiskalna kraju
- Migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy
- Skomplikowane przepisy i mało czytelne prawo – niechęć do rozpoczęcia działalności gospodarczej
- Cykliczność kryzysów gospodarczych w UE
- Upadek firm w pobliskich miastach
- Zbyt długi czas wdrażania funduszy unijnych („mrożenie” pieniędzy przedsiębiorców)
- Deficyt w rozwoju nowych technologii w województwie
- Wielopokoleniowe bezrobocie (strukturalne)
- Wspieranie potrzebujących kosztem przedsiębiorczych
- Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej w kraju

LUDZIE, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- Trendy związane ze zmniejszaniem się liczby ludności i odpływem za granicę najbardziej przedsiębiorczych
- Kryzys demograficzny
- Postępująca indywidualizacja życia społecznego
- Starzenie się społeczeństwa, a jednocześnie mały przyrost naturalny
- Zmniejszone wpływy do budżetów gmin obszaru spowodowane migracją mieszkańców
- Promocja celebryckiego stylu życia, a tym samym postaw odrzucających związek z obszarami wiejskimi
- Przyzwyczajenia wynikające z hermetyczności środowiska kulturowego (stosunek wobec obcych, przybyszów, tradycyjna i utrwalona postawa wobec kobiet)
- Niezrozumienie kultury i tradycji społeczności gminy przez niektórych nowych mieszkańców
- Zmniejszone wpływy do budżetów gmin obszaru spowodowane migracją mieszkańców i niechęcią nowych mieszkańców do wyboru właściwego dla miejsca zamieszkania urzędu skarbowego

CZĘŚĆ III:
WIZJA I CELE ROZWOJOWE GMINY
KOMPRACHCICE

ROZDZIAŁ III.I: ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

III.I.1 DEPOPULACJA

Dane statystyczne potwierdzają, że w gminie Komprachcice obserwujemy niekorzystny trend demograficzny typowy dla całego województwa opolskiego, i szerzej – dla całego kraju. Spadek liczby mieszkańców to skutek niskiego przyrostu naturalnego oraz migracji do sąsiednich metropolii: Wrocławia, Katowic; stolicy kraju: Warszawy oraz stolicy województwa: Opola, a także innych państw Unii Europejskiej.

Zmniejszającą się liczbą mieszkańców to przede wszystkim zmniejszenie wpływów do budżetu gminy, a w ujęciu długofalowym konsekwencje w postaci zmniejszonych wydatków na inwestycje i przedsięwzięcia związane z rozwojem lokalnym. Mniejsza liczba mieszkańców to również mniejsza liczba potencjalnych konsumentów dóbr wytwarzanych przez lokalne firmy (najczęściej przedsiębiorstwa handlowe i usługowe), które pozbawione możliwości zarabiania i rozwoju, ograniczają bądź likwidują działalność. Efekt: kurcząca się liczba miejsc pracy i zanik aktywności gospodarczej, co powoduje zwiększoną migrację zarobkową i jeszcze większy spadek liczby ludności. Konsekwencje depopulacji odczuwalne przez mieszkańców, którzy pozostali:

- finansowe (mniejsze wpływy do budżetu gminy, ograniczone inwestycje)
- gospodarcze (zanikanie aktywności gospodarczej, ograniczenie dostępności usług i produktów)
- społeczne (zmiana struktur demograficznych, rozluźnienie więzów rodzinnych, społecznych)
- ubytek kadr kwalifikowanych (opuszczanie gminy przede wszystkim przez specjalistów – osoby, które najszybciej i najłatwiej odnajdą się na innych rynkach pracy).

Depopulacja jest skutkiem przede wszystkim wyjazdu poza granice gminy młodych mieszkańców oraz bardzo niskiego (choć na obszarze gminy Komprachcice wciąż jeszcze dodatniego) przyrostu naturalnego. Należy odnotować, że obszar gminy opuszczają przede wszystkim osoby młode, ambitne i przedsiębiorcze. To właśnie takie osoby decydują się najszybciej na podjęcie ryzyka i rozpoczęcie nowego życia w środowisku nieznanym i konkurencyjnym. Pierwszym etapem opuszczania gminy jest wyjazd młodych ludzi do szkoły ponadgimnazjalnej oraz na studia do Opola, Wrocławia, Warszawy, za granicę, które to ośrodki, prócz oferty edukacyjnej, przyciągają ich obszerniejszą i ciekawszą ofertą spędzania wolnego czasu.

III.I.2 ZMIANA STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ

Skutkiem trendów depopulacyjnych jest zmiana struktury demograficznej obszaru. W świetle prognoz Eurostatu, udział osób powyżej 65 roku życia w samej tylko populacji Unii Europejskiej, wzrośnie do roku 2050 z 17% do 30%, natomiast osób poniżej 24 roku życia spadnie z 30% do 23%. Społeczeństwo – w tym i mieszkańcy Gminy Komprachcice – starzeje się. Spadek urodzeń, który nastąpił po 1985 r. i wciąż się utrzymuje, oraz niskie natężenie urodzeń spowodowały, że w wiek prokreacji wchodzi coraz mniej liczne roczniki. Obecnie nawet wzrost współczynnika dzietności do poziomu gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń (2,1-2,15) nie wpłynie w okresie, którego moglibyśmy być bezpośrednimi obserwatorami, do odwrócenia tych procesów i nie powstrzyma ani zmniejszania się liczby ludności obszaru, ani jej postępującego starzenia.

Znaczący wzrost liczby osób starszych występuje w 2015 r., gdy w wiek 65 lat wchodzi osoby urodzone w 1950 r. (pierwszy okres wyżu powojennego), a w kolejnych latach będą to grono zasilać kolejne bardzo liczne roczniki wyżu urodzeń z lat pięćdziesiątych. Po roku 2020 roku dynamika procesu ulegnie spowolnieniu aż do 2035 r., po czym – aż do 2050 r. – nastąpi kolejne zwiększenie liczebności tej grupy ludności, jako konsekwencja wchodzenia w wiek starości demograficznej licznych roczników z lat 1970-1985. Dane Eurostatu wskazują, że w 2050 r. liczba osób w wieku 65 lat i więcej będzie stanowiła na terenach wiejskich 224,9% zasobów z 2013 r., czyli w przypadku gminy Komprachcice – ponad 1200 osób.

Obok odnotowanych wyzów demograficznych regularnie zasilających grupę osób starszych na obszarze gminy, na zmianę struktury demograficznej wpływ ma również wydłużanie się dalszego trwania życia. Zgodnie z założeniami prognozy – urodzony w 2050 r. mężczyzna będzie miał przed

sobą średnio 81,1 lat życia, a więc o 9 lat więcej niż w 2013 r., natomiast przeciętne trwanie życia kobiet wyniesie 87,5, czyli o 6,4 lat dłużej niż obecnie.

Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 r. będzie wzrastał w strukturze demograficznej udział grupy 65-79 lat (zasilanych osobami urodzonymi w latach 1949-1965) przy jednoczesnym ubywaniu osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Natomiast po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych - wiek ten osiągną osoby urodzone w czasie powojennego wyżu. W 2040 r. osoby 80 i więcej lat będą stanowiły 36% zbiorowości osób starszych (w 2050 odsetek ten spadnie do 32%). Liczba ludności w wieku 80 lat i więcej wykazywana w roku bieżącym wzrośnie w roku 2050 r. ponad dwukrotnie – do 29% , przy czym 62% tej grupy stanowić będą kobiety.

III.1.3 NISKA INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARCZA I BRAK NOWYCH MIEJSC PRACY

Procesy, jakie zachodzą w związku z rozwojem technologii, zmniejszeniem liczby ludności, otwarciem granic w obszarze Unii Europejskiej rodzą skutki społeczne, a te z kolei konsekwencje gospodarcze. Z jednej strony nastąpił wzrost wymiany myśli, towarów i usług, rozwój nowych technologii, z drugiej zmienia się charakter pracy (etatyzm zastępowany jest nową organizacją zatrudnienia na umowach cywilno-prawnych, powszechnie nazywanych „śmieciowymi”), coraz większe jest zapotrzebowanie na wysokie kwalifikacje, a maleją oferty związane z pracą wymagającą niskich kwalifikacji, kwalifikacje zresztą coraz szybciej tracą na wartości, w związku z czym rozwija się potrzeba ustawicznego kształcenia, pracownicy obecni i potencjalni są dużo bardziej mobilni (kompetencyjnie oraz geograficznie), zmienia się charakter rodziny, najważniejszym elementem w strukturze społecznej – odbiorcami usług i produktów – stają się osoby w wieku 65 plus oraz 85 plus. Skutki – jeszcze nie akceptowane powszechnie – to elastyczny wiek emerytalny, promowanie dłuższej aktywności zawodowej oraz podejmowanie działań na rzecz aktywności kobiet oraz osób wyłączonych z rynku pracy.

Istotnym problemem związanym z komprachcickim rynkiem pracy jest sytuacja materialna tych grup, które odczuwają realne zagrożenie egzystencji: stracili bądź są przekonani, że stracą pracę, a ich wiek, mobilność, czy kwalifikacje nie odpowiadają potrzebom rynku. Z drugiej strony osoby zainteresowane powrotem zza granicy oczekują porównywalnych do tych uzyskiwanych za granicą pensji, umożliwiających im życie na poziomie, do którego się przyzwyczaili. Takich warunków nie spełnią tradycyjne miejsca pracy w firmach, które w związku z wysokimi kosztami zatrudnienia w Polsce starają się te koszty jak najbardziej ograniczyć i oferują zazwyczaj wynagrodzenie nie odpowiadające oczekiwaniom oraz kwalifikacjom potencjalnych pracowników. Charakterystyka lokalnego rynku pracy to przede wszystkim handel i usługi oraz przewaga działalności gospodarczej prowadzonej przez osoby fizyczne. Zagrożeniem rozwoju tych dwóch sektorów (a zwłaszcza handlu) jest bliskość Opola, w tym Centrum Handlowego Karolinka (bezpośredni dojazd do tej strefy handlowej z sołectwa Chmielowice). Wśród usług komercyjnych znacząco i na korzyść wyróżniają się lokale gastronomiczne, które specjalizują się w organizowaniu uroczystości rodzinnych (wesela, komunie, jubileusze). W ich wypadku następuje dywersyfikacja działalności i wprowadzenie usług noclegowych. Rozpoznawalnym poza granicami gminy (a nawet województwa) przedsiębiorcą jest restauracja „Stary Dom” w Domecku, organizator koncertów odnotowywanych w skali kraju, jako ważne wydarzenia muzyczne. Potencjał tego miejsca w odniesieniu do rozwoju gminy wydaje się gospodarczo niewykorzystany.

W lokalnej strukturze przedsiębiorstw nie ma firm zajmujących się innowacyjnymi branżami, np. związanymi z wdrażaniem technologii wysokiej jakości, w tym np. odnawialnych źródeł energii. Mimo zauważalnych zmian demograficznych nie pojawiły się na obszarze gminy firmy oferujące usługi dla osób w wieku poprodukcyjnym, czyli działających w branży tzw. „silver economy”, tj. wspieranie aktywności zawodowej ludzi starszych w polityce społecznej jest ważnym aspektem w dokumentach programowych Unii Europejskiej. Ze względu na wydłużenie życia mieszkańców UE, zmiany struktury demograficznej i zwiększenie liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz seniorów w wieku 65 i więcej lat priorytetowym działaniem stało się zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób

starszych oraz skuteczne przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek w zatrudnieniu. W odniesieniu do grupy osób wymagających opieki nie rozwinęła się infrastruktura wspierająca. Przedsiębiorcy zgłaszają, iż na drodze w rozwoju ich firm stoją:

1. wysokie koszty pracy (ZUS)
2. trudności w pozyskiwaniu środków na rozwój swoich firm
3. duża konkurencja na rynku

W kwestionariuszach przedsiębiorcy wskazywali także na wysokie koszty dotyczące wynajmu i utrzymania lokalu, zatrudnienia pracowników, dojazdów, obsługi marketingu itp. Wskazywali również na to, iż koszty te są wysokie również ze względu na czas, jaki trzeba poświęcić na spełnienie wszystkich obowiązków wobec prawa oraz tych, które wymusza rynek. Trudności w pozyskiwaniu środków na rozwój firmy wiążą się wg komentarzy przedsiębiorców, z tym, że nie mają oni wiedzy gdzie szukać informacji na ich temat. Kwestie dotacji lub wsparcia oferowanego w ramach projektów unijnych są złożone do tego stopnia, że wykluczają ich z możliwości ubiegania się o nie. Przedsiębiorcy wskazując na trudności w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania zwracali uwagę na konieczność korzystania z wyspecjalizowanych jednostek doradczych, co wiąże się z kosztami i poświęconą dużą ilością czasu.

W toku konsultacji społecznych przedsiębiorcy uznali, że najpilniejszymi do rozwiązania są kwestie dotyczące:

1. uproszczeń systemowych dla przedsiębiorstw (proceduralnych i prawnych)
2. obniżenia kosztów pracy (wskazano również tutaj możliwość wsparcia finansowego ze strony banków, operatorów finansowych oraz gmin w zakresie spłaty należności społeczno-skarbowych, w razie przejściowych trudności)
3. bezpłatnej promocji drobnej przedsiębiorczości – w tego typu działaniach przedsiębiorcy widzą rolę gmin oraz instytucji wsparcia biznesu, a także organizacji pozarządowych.

Szanse rozwoju gminy, upatruje się przede wszystkim w rozwoju gospodarczym, a w jego zakresie przede wszystkim:

1. we wsparciu nawiązywania partnerstw branżowych, w celu wspólnej promocji oraz pozyskiwania środków na rozwój firm oraz zlecenie usług publicznych w tym zakresie rodzimym przedsiębiorcom lub organizacjom
2. w upraszczaniu procedur prawno-administracyjnych
3. w budowaniu systemowych rozwiązań pomagających lokalnym przedsiębiorcom na optymalizację kosztów oraz intensyfikację zysków
4. w stworzeniu zcentralizowanych miejsc handlu
5. w budowaniu sprawnej komunikacji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji wspierających przedsiębiorczość oraz przedsiębiorców
6. w zwiększeniu udziału partnerów społecznych w kształtowaniu polityki rozwoju, na każdym etapie decyzyjności
7. w rozbudowywaniu infrastruktury gminy, aby mieszkańcy mogli na miejscu zaspokajać swoje potrzeby – zatrudnienie, zakupy, korzystanie z oferty edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej itp.
8. we wsparciu doradczo-szkoleniowym drobnych przedsiębiorców lokalnych.

Przedsiębiorcy upatrują możliwości rozwoju gospodarczego gminy przede wszystkim w ułatwieniu dostępu do środków finansowych zarówno z programów unijnych oraz wsparciu budowania kooperacji i współpracy w ramach działalności gospodarczej z partnerami biznesowymi oraz organizacjami otoczenia biznesu i przedstawicielami społecznymi. To nowy trend, który pojawia się w związku ze wzrostem społecznej świadomości lokalnej. Na trzecim miejscu przedsiębiorcy diagnozują szanse w rozwoju infrastruktury technicznej.

III.1.4 PRZESTRZEŃ WYMAGAJĄCA PRZEKSZTAŁCENÍ

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Można przyjąć za ustawodawcą, że:

- ład przestrzenny i zrównoważony rozwój są wartościami stanowiącymi nadrzędny układ odniesienia dla czynności podejmowanych na gruncie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ład przestrzenny jest pojęciem wieloaspektowym, łączącym w sobie aspekty społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe i estetyczne;
- ład przestrzenny jest pojęciem adekwatnym do wszystkich skali (poziomów) planowania przestrzennego.

W kształtowaniu rozwoju przestrzennego, zgodnego z celami przypisanymi niniejszej strategii ważne będzie także odniesienie się do specyfiki miejscowości gminy Komprachcice. Obszary wiejskie są dowodem na specyfikę odrębności kulturowej z jednej strony, z drugiej stały się nośnikiem informacji o lokalnej tradycji i dziedzictwie kulturowym. Dla zachowania specyfiki obszaru oraz wykorzystania jej w rozwoju przestrzennym, społecznym i gospodarczym należy utrzymać i promować tę odrębność, unikając zmiany zagospodarowania wsi na typowe podmiejskie osiedla wielofunkcyjne, w których nie uwzględnia się tradycyjnych form budownictwa, czy zagospodarowania terenów zielonych. Takie zagrożenie wynika zwłaszcza z narzuconej przez bliskość miasta funkcji mieszkalnej gminy Komprachcice. Poddanie się tendencjom miejskim na teren wiejski może w przyszłości doprowadzić do ujednolicenia wsi gminy z układem przestrzennym Opola. Rozwój przestrzenny suburbiów jest procesem nieuniknionym, wynikającym z konieczności zaspokojenia niezbędnych potrzeb współczesnego człowieka, ale należy pamiętać o pogodzeniu procesów urbanizacyjnych z zachowaniem zasobów przestrzennych

Gmina Komprachcice na miarę swoich możliwości finansowych systematycznie prowadzi remonty i inwestycje związane z ochroną obiektów komunalnych i zagospodarowaniem przestrzeni publicznej. Działaniom tym wtórują przedstawiciele sołectw w ramach funduszu sołectkiego i organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wawelno; Towarzystwo Przyjaciół Chmielowic), a także jednostki organizacyjne: szkoły, przedszkola oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach. Wszystkie jednak miały na celu nie tylko poprawę stanu infrastruktury komunalnej, ale również stworzenie mieszkańcom gminy warunków do wyrażania własnej aktywności oraz integracji. Nie ma jednak spójnej koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej sołectw i budowania wsi wizerunkowych. Miejscowości nie różnią się między sobą: mieszkańcy wyrażają podobne potrzeby związane z posiadaniem własnego miejsca integracji zagospodarowanego zazwyczaj w identyczny sposób: wiata/altana, plac zabaw, w wybranych miejscowościach siłownie zewnętrzne, boiska. Każda ze społeczności deklaruje potrzebę posiadania świetlicy wiejskiej, chociaż wydaje się to uzasadnione jedynie w przypadku Chmielowic, których przedstawiciele na warsztacie poświęconym analizie SWOT deklarowali, że w zebraniach wiejskich i innych wydarzeniach uczestniczy w tym sołectwie zawsze ponad 100 osób. Brakuje systemu identyfikacji wizualnej – zarazem spójnej dla całego obszaru gminy, ale i charakterystycznej dla każdej z miejscowości. Podejmowane działania są jednostkowe, ograniczają się do potrzeb jednego sołectwa i nie poprzedza ich propozycja otwartej dyskusji przedstawicieli wszystkich sołectw gminy. Ponieważ przestrzeń publiczna nie sprzyja inicjowaniu międzysołeckich projektów, następuje ograniczenie działań integracyjnych między społecznościami, a wszelkie działania mają przede wszystkim charakter konkurencyjny.

Właściwie zagospodarowana przestrzeń publiczna ma umożliwiać bezproblemowe poruszanie się, spacer, aktywną rekreację, uprawianie sportów. Pod względem infrastruktury sportowej i rekreacyjnej gmina Komprachcice stanowi doskonałe zaplecze do rozwoju wybranych dyscyplin: piłki nożnej, ręcznej, koszykówki, lekkoatletyki, tenisa ziemnego. Hala sportowa oraz teren przyległy spełnia standardy pozwalające na wdrożenie kolejnych działań związanych z propagacją sportu. Kompleks sportowy „Orlik” przy ulicy Rolniczej jest potencjalnie równie atrakcyjnym miejscem, nie ma jednak zagospodarowanego otoczenia (parkingi, dojazd), co wpływa na jakość organizowanych tam wydarzeń. Na terenie gminy nie ma odpowiedniego miejsca do prezentacji sztuki i wydarzeń artystycznych, w tym również imprez masowych.

Ważnym partnerem w kształtowaniu przestrzeni publicznej są organizacje pozarządowe, które w sprzyjających okolicznościach mogą samodzielnie podejmować działania, których celem

będzie poprawa estetyki obszaru. Powinny mieć w tym względzie wsparcie administracji samorządowej, np. w zleceniu zadań własnych gminy w ramach otwartych konkursów ofert.

Odpowiedzią na zidentyfikowane problemy są cele strategiczne, operacyjne oraz konkretne przedsięwzięcia.

ROZDZIAŁ III.II: WIZJA I CELE ROZWOJOWE

Rozwój gminy Komprachcice zależy od wielu czynników zewnętrznych, w tym przepisów i programów Unii Europejskiej, warunków tworzonych przez państwo polskie, a także okoliczności globalnych, jak zmiany klimatyczne, czy kryzysy gospodarcze. Są jednak czynniki zależne od ludzi, którzy zamieszkują ten obszar i ich reprezentacje: samorząd lokalny, organizacje społeczne, przedsiębiorców. Zgodnie z przyjętymi przez Polskę i Unię Europejską założeniami wszelkie działania podejmowane przez wspólnotę gminną będą zgodne z ideą zwiększenia liczby ludności gminy i zatrudnienia wśród jej mieszkańców, a także wykorzystania najmocniejszych stron obszaru w budowaniu jego konkurencyjności.

Wizja rozwoju gminy Komprachcice zakłada, że do roku 2020 obszar ten będą zamieszkiwali ludzie o kwalifikacjach dostosowanych do lokalnego i regionalnego rynku pracy, otwarci na zmianę; dumni z rozwoju infrastruktury społecznej: nowoczesnych szkół, pełniących prócz edukacyjnej również rolę kulturotwórczą i integracyjną, bezpiecznych rozwiązań komunikacyjnych, funkcjonalnych dla osób starszych oraz interesującej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, wykorzystywanej przez mieszkańców w różnym wieku. Gmina Komprachcice utwali swój wizerunek miejsca przyjaznego do zamieszkania, interesującego dla rozwoju podmiejskiej rekreacji oraz sportu. Nastąpi większa integracja mieszkańców gminy, a nowi członkowie lokalnych społeczności chętniej zaangażują się w sprawy wsi, identyfikując się z miejscem zamieszkania. Lokalni przedsiębiorcy będą rozwijać swoje usługi, wykorzystując nowoczesne narzędzia technologiczne, dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej oraz dzięki instytucjom wsparcia biznesu i organizacji społecznych.

Realizacja takiej wizji zależy od osiągnięcia założonych celów. Założeniem dokumentu rozwojowego nie jest zaproponowanie interwencji w każdym analizowanym obszarze. Wśród zapisów raportu, czy też wyników badania opinii oraz wyrażenia ich w analizie SWOT są zapisy z pewnością ważne dla lokalnej społeczności, lecz nie mające wpływu na rozwój gminy, jako jednego organizmu, obszaru zamieszkanego przez wspólnotę, a nie konglomerat odrębnych osad. Niektóre proponowane zagadnienia będą rozwiązywane na bieżąco, w ramach budżetów rocznych (w przypadku jednostki samorządu terytorialnego), czy planowanych wydatków własnych (przedsiębiorcy, organizacje społeczne) – z udziałem bądź nie funduszy zewnętrznych. Do takich zadań należą m.in. przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury oraz zakupem wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych, czy też budowy, rozbudowy, czy remonty świetlic wiejskich, wyznaczania tras turystycznych. Mają one zapewne znaczenie społeczne dla określonych grup, nie stanowią jednak potencjału rozwojowego gminy, jak całego obszaru. Nie zawieramy w opisie celów także projektów sieciowych, które wynikają z innych dokumentów, których Gmina Komprachcice jest sygnatariuszem, jak strategii opracowanej na potrzeby realizacji zadań przez Aglomerację Opolską. Proponujemy jednak te cele, które do wybranych zagadnień nawiązują. Ich zgodność przedstawiamy w następnym rozdziale.

CEL STRATEGICZNY 1:

STWORZENIE WARUNKÓW DO ZWIĘKSZENIA LICZBY MIESZKAŃCÓW GMINY KOMPRACHCICE

Uruchomienie procesu zwiększania się liczby mieszkańców Gminy Komprachcice, to najważniejszy cel, który w rzeczywistości determinuje osiągnięcie pozostałych. Samorząd lokalny, wsparty działaniami mieszkańców powinien zacząć tworzyć warunki do wyboru tego obszaru na miejsce zamieszkania i płacenie tutaj podatków. Wzrost liczby ludności będzie skutkował wzrostem zwrotu podatku PIT do budżetu i zwiększeniem jego możliwości inwestycyjnych, co z kolei wpłynie na

poprawę jakości życia wszystkich podmiotów życia publicznego i społecznego. Nowi mieszkańcy obszaru to również powód do rozwoju działalności małych podmiotów handlowych i usługowych, które powstaną, by odpowiedzieć na potrzeby rozwijającej się społeczności. Zwrot podatku z CIT (w przypadku osób prawnych) również zasili lokalny budżet.

Trudno zaspokoić wszystkie wskazane przez mieszkańców w trakcie prac nad strategią potrzeby – większość z nich nie zależy bowiem od działań na szczeblu samorządowym. Osobiste potrzeby i preferencje potencjalnych mieszkańców wskazane w badaniach Eurostat, to: szybki dojazd do pracy; drogi dobrej jakości, bezpieczne chodniki, estetyczne aranżacje przestrzeni, sielskość wsi; ciekawa oferta rozrywkowa i kulturalna; poczucie bezpieczeństwa; łatwy dostęp do sklepów, żłobków, przedszkoli i szkół (działających dłużej niż standardowo) oraz dóbr kultury; rozwinięta strefa rekreacyjna (sale fitness, boiska, place zabaw itp.) oraz panująca na dane miejsce moda. Prócz zmian, jakie na obszarze gminy muszą zajść, niezbędna będzie także celowana promocja. Należy sobie uzmysłwić, że stworzenie takich warunków wpłynie na przyciągnięcie nowych mieszkańców z innych obszarów powiatu lub regionu. Może także wpłynąć na zwiększenie reemigracji. Wsparciem należy objąć młode rodziny – należy stworzyć warunki, które sprawią, że wszystkie, lub niemal wszystkie potrzeby rodzin z małymi dziećmi będą zaspokojone: profesjonalna opieka, ciągi komunikacyjne bez barier dla wózków, miejsca odpoczynku, miejsca zabawy oraz poczucie bezpieczeństwa. Funkcjonalna przestrzeń przyjazna dla różnych grup: osób z trudnościami w poruszaniu się, dla rodzin z małymi dziećmi i seniorów (pow. 65 lat) powinna spełnić takie same warunki, na które mają wpływ:

- ciągłość struktur zielonych i przestrzeni publicznych
- hierarchiczny i jednocześnie sieciowy układ ulic
- wielofunkcyjność przestrzeni publicznych
- dostępność usług
- miejsca sprzyjające budowaniu więzi między mieszkańcami: przedszkole, szkoła podstawowa, miejsce kultu, sklep, lekarz, miejsce spotkań (obiekt i/lub miejsce plenerowe)
- jakość miejsc sprzyjających budowaniu więzi między mieszkańcami: standard techniczny, ich estetyczność oraz dostępność

CEL STRATEGICZNY 1 JEST ODPOWIEDZIĄ NA ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY:

DEPOPULACJA

ZMIANA STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ

PRZESTRZEŃ WYMAGAJĄCA PRZEKSZTAŁCEŃ

CEL OPERACYJNY 1.1

ROZWÓJ FUNKcjONALNYCH OBSZARÓW ORAZ INFRASTRUKTURY I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO GMINY KOMPRACHCICE

OPIS CELU: Przestrzeń publiczna powinna odpowiadać na oczekiwania mieszkańców oraz osób, które mieszkańcami nie są, ale z przestrzeni tej korzystają, czyli odwiedzających i turystów. Ze względu na fakt, że obszar gminy stał się dla mieszkańców komprachcickich wsi, miasta Opola oraz gmin ościennych miejscem popołudniowej i weekendowej rekreacji (rowery, nordic walking, biegi) jeden teren musi łączyć różne funkcje i potrzeby różnych grup. Zakładamy, że w wyznaczonym obszarze znajdują się (razem bądź osobno):

- bezpieczne ciągi komunikacyjne bez barier architektonicznych
- miejsca odpoczynku (odpowiednia liczba, regularne rozmieszczenie) dostosowane do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci
- miejsca odpoczynku dla odwiedzających – parkingi, stojaki na rowery, ławki, informacje wizualne
- zaplecze sanitarne – toalety publiczne
- chodniki gładkie, ale nieśliskie, szerokie, zwięzające się ku drodze
- ronda – bezpieczne skrzyżowania i ograniczenie niskiej emisji
- oświetlenie ulic (wykorzystujące odnawialne źródła energii)
- przejrzyste i jednoznaczne oznakowanie
- miejsca dla rodziców z bardzo małymi dziećmi
- miejsca rekreacji: siłownie zewnętrzne, urządzenia street workout, platformy tai chi

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

1.1.1 BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONT BEZPIECZNYCH TRAS KOMUNIKACYJNYCH: DRÓG , CHODNIKÓW, DRÓG I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH WRAZ Z OZNAKOWANIEM

ZADANIA: Budowa ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Komprachcice – Ochodze
Budowa ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Polska Nowa Wieś – Wawelno
Oznakowanie szlaków rowerowych udostępniających zasoby kulturowe i przyrodnicze Gminy

1.1.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELONYCH, W TYM ZAŁOŻEŃ PARKOWYCH

ZADANIA: Rewitalizacja parku w Domecku wraz z wyposażeniem w małą infrastrukturę
Zagospodarowanie przestrzeni po zbiornikach p-poż i innych placów w poszczególnych sołectwach

1.1.3 ZAGOSPODAROWANIE DOSTĘPNYCH PUBLICZNIE PRZESTRZENI SPORTU, REKREACJI I INTEGRACJI I ICH WYPOSAŻENIE W BEZPIECZNY I NOWOCZESNY SPRZĘT I URZĄDZENIA

ZADANIA: Zagospodarowanie kompleksu rekreacyjno – sportowego w Polskiej Nowej Wsi
Modernizacja boisk przyszkolnych
Zagospodarowanie plenerowych miejsc spotkań w poszczególnych sołectwach

1.1.4 BUDOWA I ARANŻACJA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I ODPOCZYNKOWEJ

1.1.5 BUDOWA, ROZBUDOWA, MODERNIZACJA W TYM TERMOMODERNIZACJA ORAZ WYPOSAŻENIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

ZADANIA: Termomodernizacja i remont szkół
Przebudowa, rozbudowa i wyposażenie Gminnej Biblioteki Publicznej
Przebudowa, rozbudowa i wyposażenie Samorządowego Ośrodka Kultury
Budowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Komprachcicach - centrum zarządzania kryzysowego

1.1.6 INTEGRACJA SPOŁECZNA PRZEZ KULTURĘ, TRADYCJĘ, REKREACJĘ I SPORT I WSPÓLNĄ PROMOCJĘ OBSZARU

ZAKŁADANE EFEKTY:

- łatwiejsza komunikacja pieszo-rowerowa, a co za tym idzie: rzadsze wykorzystanie samochodu i ograniczenie niskiej emisji, rozwój kontaktów międzyludzkich
- poprawa estetyki miejscowości
- wzrost bezpieczeństwa publicznego
- poprawa jakości oferty kulturalnej i dostępności zasobów kulturowych i przyrodniczych Gminy
- poprawa infrastruktury placówek oświatowych
- zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach
- identyfikacja z miejscem zamieszkania: mieszkańcy skłonni są zaangażować się w sprawy lokalne, dbają o otoczenie, rozumieją konieczność dostosowania się do estetyki miejsca, czy ograniczeń terytorialnych, wyznają wspólne wartości (doceniają wkład w rozwój innych ludzi, dorobek materialny społeczności, lokalną kulturę)
- współpracujące ze sobą grupy i organizacje realizujące projekty o charakterze społecznym, w tym integracyjnym i promocyjnym
- imprezy promujące obszar o charakterze integracyjnym, kulturotwórczym, obrzędowym, rekreacyjnym i sportowym
- wydawnictwa promocyjne

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 1.1				
ROZWÓJ FUNKcjONALNYCH OBSZARÓW ORAZ INFRASTRUKTURY I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO GMINY KOMPRACHCICE				
1.1.1 BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONT BEZPIECZNYCH TRAS KOMUNIKACYJNYCH: DRÓG , CHODNIKÓW, DRÓG I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH WRAZ Z OZNAKOWANIEM	<p>OPRACOWANIE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I ICH SPOŁECZNE KONSULTOWANIE</p> <p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>WDROŻENIE PROGRAMU PROMES DLA ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ NALEŻĄCYCH DO TEJ GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p>	<p>Liczba kilometrów wybudowanych lub zmodernizowanych dróg, chodników w latach 2015-2020</p> <p>Długość wybudowanych dróg rowerowych w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Programy rządowe (drogowe)</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>
1.1.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELONYCH, W TYM ZAŁOŻEŃ PARKOWYCH	<p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>WDROŻENIE PROGRAMU PROMES DLA ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p>	<p>Powierzchnia terenów poddanych interwencji w latach 2015-2020</p>	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (otwarte konkursy ofert)</p>

<p>1.1.3 ZAGOSPODAROWANIE DOSTĘPNYCH PUBLICZNIE PRZESTRZENI SPORTU, REKREACJI I INTEGRACJI I ICH WYPOSAŻENIE W BEZPIECZNY I NOWOCZESNY SPRZĘT I URZĄDZENIA</p>	<p>PROWADZENIE KAMPAanii PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA IMPREZ, WYDARZEŃ I KONKURSÓW SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach</p>	<p>Powierzchnia terenów poddanych interwencji w latach 2015-2020</p> <p>Liczba zamontowanych urządzeń i sprzętu na wskazanych terenach w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>
<p>1.1.4 BUDOWA I ARANŻACJA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I ODPOCZYNKOWEJ</p>	<p>PROWADZENIE KAMPAanii PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA WYDARZEŃ REKREACYJNYCH NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach</p> <p>Przedsiębiorcy</p>	<p>Liczba punktów małej infrastruktury turystycznej i odpoczynkowej w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p> <p>Programy rządowe (drogowe)</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>

<p>1.1.5 BUDOWA, ROZBUDOWA, MODERNIZACJA W TYM TERMOMODERNIZACJA ORAZ WYPOSAŻENIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA WYDARZEŃ KULTURALNYCH NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p> <p>WDROŻENIE INNOWACYJNYCH DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH ADRESOWANYCH DO PRZEDSZKOLAKÓW I UCZNIÓW</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Samorządowy Ośrodek Kultury w Komprachcicach</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach</p> <p>Przedszkola</p> <p>Szkoły</p>	<p>Liczba obiektów poddanych interwencji w latach 2015-2020</p> <p>Powierzchnia zmodernizowanych obiektów w latach 2015-2020</p> <p>Liczba urządzeń i sprzętu zakupionego w ramach interwencji w latach 2015-2020</p> <p>Liczba wdrożonych innowacyjnych programów edukacyjnych w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>
<p>1.1.6 INTEGRACJA SPOŁECZNA PRZEZ KULTURĘ, TRADYCJĘ, REKREACJĘ I SPORT I WSPÓLNĄ PROMOCJĘ OBSZARU</p>	<p>IMPREZY PROMUJĄCE OBSZAR O CHARAKTERZE INTEGRACYJNYM, KULTUROTWÓRCZYM, OBRZĘDOWYM, REKREACYJNYM I SPORTOWYM</p> <p>WYDAWNICTWA PROMOCYJNE</p>			

CEL OPERACYJNY 1.2

WSPARCIE TWORZENIA I ROZWOJU USŁUG SENIORALNYCH

OPIS CELU:

Ze względu na zmieniającą się strukturę demograficzną społeczeństwa gminy Komprachcice oraz wydłużenie trwania życia należy przygotować się na wsparcie powiększającej się grupy osób w wieku 65 i więcej lat oraz 85 i więcej lat. Obie te grupy wymagają zainteresowania środowisk, w których żyją, jednak ich wyodrębnienie związane jest z różnorodnością wsparcia i oferty do nich adresowanych. Ze względu na różnice w długości trwania życia to kobiety na starość zostają statystycznie najczęściej same. Samodzielność w wieku 65 i więcej lat wiąże się wciąż z możliwością aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym, natomiast w wieku 85 i więcej lat z trudnościami dnia codziennego: przemieszczaniem się (sprzątaniem, robieniem zakupów), nawiązywaniem kontaktów, chorobami wieku starczego. Ze względu na wiejski charakter gminy jej samotni, starsi mieszkańcy ostatnie lata swojego życia spędzają samotnie w domach wymagających odpowiedniego zarządzania (dom, zabudowania gospodarskie, ogród itp.). Rozwiązaniem, poprawiającym byt seniorów, jest wykorzystanie istniejących oraz pozyskiwanie nowych zasobów komunalnych i ich dostosowanie do potrzeb wiekowych mieszkańców, zgodnie z zasadami obowiązującymi dla tego typu budownictwa:

- zabudowa sprzyjająca nawiązywaniu kontaktów i budowaniem relacji z sąsiadami i współmieszkańcami
- obiekty pozbawione barier architektonicznych
- zintegrowane systemy powiadamiania służb społecznych w przypadku wypadków
- tworzenie obiektów z mieszkaniami dla seniorów w centrach miejscowości lub w dogodnych pod względem komunikacyjnym miejscach
- koncentracja publicznych oraz komercyjnych usług społecznych w pobliżu domów dostosowanych do potrzeb seniorów

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ

1.2.1 BUDOWA LUB ADAPTACJA ZASOBÓW KOMUNALNYCH NA MIESZKANIA DLA SENIORÓW

1.2.2 STWORZENIE POTENCJAŁU KOMUNALNEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

GOSPODARCZYCH ZWIĄZNYCH Z USŁUGAMI ŚWIADCZONYMI DLA SENIORÓW

1.2.3 WSPARCIE PROCESU WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO SENIORÓW (Z UDZIAŁEM PODMIOTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO: SAMORZĄD, SZKOŁY, INSTYTUCJE KULTURY, OŚRODEK SPORTU I REKREACJI, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, PRZEDSIĘBIORCÓW)

ZAKŁADANE EFEKTY:

- starzenie się „w miejscu” – wspieranie seniorów w życiu we własnym środowisku
- większa liczba seniorów – płatników podatków – mieszkańcami gminy
- pozyskiwania i adaptacja nowych zasobów komunalnych, w tym również obiektów przekazywanych przez seniorów i ich rodziny w zamian za przeniesienie do domów dostosowanych do potrzeb osób starszych
- rozwój publicznych usług senioralnych: służby zdrowia, usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych
- rozwój komercyjnych usług senioralnych
- wykorzystanie różnorodnych kanałów dystrybucji informacji oraz promocji działań
- wykorzystanie potencjału seniorów
- stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 1.2 WSPARCIE TWORZENIA I ROZWOJU USŁUG SENIORALNYCH				
1.2.1 BUDOWA LUB ADAPTACJA ZASOBÓW KOMUNALNYCH NA MIESZKANIA DLA SENIORÓW	INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW POZYSKIWANIE ZASOBÓW KOMUNALNYCH W ZAMIAN ZA TWORZENIE SYSTEMU OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI WŁĄCZENIE SIĘ W DZIAŁANIA SIECI MIAST I GMIN PRZYJAZNYCH STARZENIU SIĘ	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Organizacje pozarządowe Sołectwa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Powierzchnia wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych do potrzeb seniorów obiektów komunalnych w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających z wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych do potrzeb seniorów obiektów komunalnych w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe
1.2.2 STWORZENIE POTENCJAŁU KOMUNALNEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH ZWIĄZANYCH Z USŁUGAMI ŚWIADCZONYMI DLA SENIORÓW	INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW WDROŻENIE PROGRAMU PROMES DLA ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADŃ ZWIĄZANYCH Z PIEKĄ ORAZ USŁUGAMI SENIORALNYMI	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Organizacje pozarządowe Sołectwa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Przedsiębiorcy Podmioty ekonomii społecznej	Powierzchnia obiektów i przestrzeni komunalnych, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z usługami świadczonymi dla seniorów w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających z wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych do potrzeb seniorów obiektów komunalnych w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających z oferty adresowanej do seniorów gminy Komprachcice w latach 2015-2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe (w tym: FIO, ASOS) Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (otwarte konkursy ofert)

<p>1.2.3 WSPARCIE PROCESU WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO SENIORÓW (Z UDZIAŁEM PODMIOTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO: SAMORZĄD, SZKOŁY, INSTYTUCJE KULTURY, OŚRODEK SPORTU I REKREACJI, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, PRZEDSIĘBIORCÓW)</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA WYDARZEŃ INTEGRACYJNYCH, EDUKACYJNYCH, REKREACYJNYCH NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach</p> <p>Samorządowy Ośrodek Kultury</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Przedsiębiorcy</p> <p>Podmioty ekonomii społecznej</p>	<p>Liczba osób korzystających z oferty adresowanej do seniorów gminy Komprachcice w latach 2015-2020</p> <p>Liczba wydarzeń związanych z procesem włączenia społecznego organizowanych przez partnerów (samodzielnie bądź w partnerstwie) w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>
--	---	---	--	--

CEL STRATEGICZNY 2:

ROZWÓJ INNOWACYJNEJ I KONKURENCYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Pod pojęciem przedsiębiorczości rozumiemy wszystkie działania, w efekcie których powstaną na obszarze gminy Komprachcice nowe podmioty gospodarcze: samozatrudnienie, mikro i małe firmy, średnie i duże przedsiębiorstwa, ale też organizacje społeczne, która w ramach własnych statutów prowadzą odpłatną i nieodpłatną działalność, a także rejestrują się, jako podmioty gospodarcze. Ze względu na dużą liczbę stabilnych przedsiębiorstw należy też wspierać już istniejące podmioty. Z tego też względu należy zróżnicować narzędzia, które rozwój gospodarczy będą wzmacniać. Samorząd nie ma możliwości tworzenia miejsc pracy, może jednak odpowiadać na zidentyfikowane potrzeby i w ramach przepisów prawa wspierać przedsiębiorców. Należy wziąć pod uwagę fakt rozwoju technologii oraz zwiększonego wsparcia w okresie programowym 2014-2020 na badania i rozwój, a także bliskość Politechniki Opolskiej - uczelni odnoszącej sukcesy w tym obszarze i już współpracującej z instytucjami gminnymi, która może być najlepszym partnerem dla gminy w tym zakresie. Ponieważ proces przejmowania klientów-mieszkańców gminy Komprachcice przez miasto Opole już trwa, należy nie tyle konkurować z miejską ofertą (wygrana nie jest już możliwa), ale stworzyć podstawy do rozwoju usług, które na obszarze, gdzie proces decyzyjny i łatwość w budowaniu relacji (także gospodarczych) jest szybszy i skuteczniejszy. Odwrócenie trendu przepływu klientów jest możliwe, jeśli gmina Komprachcice, traktowana jako spójny organizm wszystkich podmiotów życia społecznego wybierze jako oś rozwojową gospodarkę małych innowacyjnych przedsiębiorstw. W przeciwnym razie jako pierwsi odejdą klienci sklepów, następnie usług komercyjnych, a potem usług publicznych, w tym szkół i przedszkoli. Należy też wziąć pod uwagę, że rozwój gospodarczy, jak zaznaczyliśmy wcześniej, nie jest przypisany jedynie do przedsiębiorców, ale także do organizacji społecznych, w tym organizacji ekonomii społecznej.

CEL STRATEGICZNY 2 JEST ODPOWIEDZIĄ NA ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

NISKA INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARCZA I BRAK NOWYCH MIEJSC PRACY

CEL OPERACYJNY 2.1

ROZWÓJ OBSZARÓW AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE

OPIS CELU: Ze względu na brak obecnie promocji wyznaczonych miejsc rozwoju gospodarczego należy zaplanować ich koncentrację, włączając w to tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, pamiętając, by nie ograniczać się jedynie do stolicy gminy. Rozwój gminy powinien następować w sposób zrównoważony, więc należy włączać w ten proces wszystkie sołectwa na takich samych warunkach. Obszary i obiekty, które mogą stać się miejscem koncentracji handlu i usług, w tym usług tzw. celowanych, czyli w naszym przypadku: innowacyjnych, wykorzystujących nowe technologie, społecznych – angażujących różne podmioty oraz usług adresowanych do seniorów.

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

2.1.1 WSPARCIE TWORZENIA GOSPODARCZYCH INKUBATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2.1.2 WYZNACZENIE I PROMOCJA OBSZARÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO

2.1.3 BUDOWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

2.1.4 WSPARCIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURALNEGO PRZEDSIĘBIORSTW, W TYM ROZWÓJ E-USŁUG ORAZ USŁUG TURYSTYCZNYCH I OKOŁOTURYSTYCZNYCH

ZAKŁADANE EFEKTY:

- sukces ekonomiczny lokalnych inwestycji komercyjnych
- koncentracja przestrzenna sektora gospodarczego
- rozwój nowych form gospodarczych związanych z lokalnymi zasobami (a w tym: spółdzielnie socjalne, inkubatory)
- wzmocnienie dostępności instytucji wsparcia biznesu
- zwiększenie wykorzystania sieci internetowej w rozwoju gospodarki i administracji publicznej
- pobudzanie potencjału przedsiębiorców w celu zwiększenia zastosowania rozwiązań cyfrowych w gospodarce i administracji

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 2.1 ROZWÓJ OBSZARÓW AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE				
2.1.1 WSPARCIE TWORZENIA GOSPODARCZYCH INKUBATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH STWORZENIE ZACHĘT DLA POTENCJALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Przedsiębiorcy	Powierzchnia wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych na potrzeby inkubatorów przedsiębiorczości obiektów w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających z inkubatorów przedsiębiorczości obiektów komunalnych w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe
2.1.2 WYZNACZENIE I PROMOCJA OBSZARÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO	PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH STWORZENIE ZACHĘT DLA POTENCJALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Przedsiębiorcy	Powierzchnia obiektów i przestrzeni, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2015-2020 Liczba przedsiębiorców korzystających obiektów i przestrzeni, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe

<p>2.1.3 BUDOWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII</p>	<p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Zarządy dróg Organizacje pozarządowe Sołectwa Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach Samorządowy Ośrodek Kultury Przedsiębiorcy Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach</p>	<p>Powierzchnia wybudowanych i przebudowanych obiektów infrastruktury technicznej w latach 2015-2020</p> <p>Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia OZE w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Fundusze transgraniczne Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
<p>2.1.4 WSPARCIE POTENCJAŁU INFRASTRUKTURALNEGO PRZEDSIĘBIORSTW, W TYM ROZWÓJ E-USŁUG ORAZ USŁUG TURYSTYCZNYCH I OKOŁOTURYSTYCZNYCH</p>	<p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Zarządy dróg Organizacje pozarządowe Sołectwa Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach Samorządowy Ośrodek Kultury Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach Przedsiębiorcy Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach</p>	<p>Liczba e-projektów zrealizowanych w ramach jednostek administracji publicznej w latach 2015-2020</p> <p>Liczba e-projektów zrealizowanych przez podmioty komercyjne i społeczne w latach 2015-2020</p> <p>Liczba mieszkańców gminy Komprachcice, które korzystają z e-usług w roku 2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Programy rządowe</p>

CEL OPERACYJNY 2.2

WSPARCIE PROCESÓW WŁĄCZANIA GOSPODARCZEGO MIESZKAŃCÓW GMINY KOMPRACHCICE

OPIS CELU: Rynek pracy o charakterze specjalistycznym, oferujący pracę dla kadry z wykształceniem średnim i wyższym będzie też większą szansą na uzyskania satysfakcjonujących zarobków przez obecnych i przyszłych mieszkańców gminy. Obecnie gospodarka lokalna jest oparta przede wszystkim na handlu i usługach – jej zróżnicowanie w kolejnych latach i tworzenie specjalistycznego rynku usług wysokich technologii powinno być rozwijane w kooperacji z gminnymi placówkami oświatowymi. Tego typu usługi nie wymagają skomplikowanych i kosztochłonnych inwestycji, a jedynie rozwoju sieci światłowodowej, zbudowania skutecznych relacji z uczelnią, rozwinięcia dodatkowych form edukacji oraz wdrożenia systemu wsparcia przedsiębiorców w ramach pomocy publicznej.

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

2.2.1 NOWOCZESNE, WYKORZYSTUJĄCE LOKALNY KAPITAŁ SPOŁECZNY PLACÓWKI OŚWIATOWE: PRZEDSZKOLA I SZKOŁY NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE

2.2.2 WDROŻENIE PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I POZASZKOLNYCH FORM KSZTAŁCENIA ROZWIJAJĄCYCH KOMPETENCJE MIESZKAŃCÓW GMINY, W TYM DZIECI I MŁODZIEŻY

2.2.3 TWORZENIE SPÓJNEGO I NOWOCZESNEGO SYSTEMU INFORMACJI I PROMOCJI

2.2.4 WDROŻENIE SYSTEMU POMOCY PUBLICZNEJ ORAZ ZACHĘT GOSPODARCZYCH

2.2.5 BUDOWA MARKI „INNOWACYJNA GMINA KOMPRACHCICE”

ZAKŁADANE EFEKTY:

- wyspecjalizowanie się gminnych placówek oświatowych (innowacje technologiczne)
- w odpowiedzi na wyróżniającą się ofertę szkół - zwiększenie liczby uczniów o osoby spoza terenu gminy
- zwiększenie aktywności na rynku pracy osób starszych (50 i więcej lat) – wyposażenie ich w kompetencje pożądane na rynku pracy
- zwiększenie rozpoznawalności gminy Komprachcice w regionie jako miejsca aktywnego rozwoju gospodarczego
- zwiększenie aktywności oraz jakości korzystania z Internetu

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL 2.2 WSPARCIE PROCESÓW WŁĄCZANIA GOSPODARCZEGO MIESZKAŃCÓW GMINY KOMPRACHCICE				
2.2.1 NOWOCZESNE, WYKORZYSTUJĄCE LOKALNY KAPITAŁ SPOŁECZNY PLACÓWKI OŚWIATOWE: PRZEDSZKOLA I SZKOŁY NA TERENIE GMINY KOMPRACHCICE	PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH ORGANIZACJA WYDARZEŃ ADRESOWANYCH DO PRZEDSZKOLAKÓW, UCZNIÓW I ICH RODZICÓW	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Organizacje społeczne Przedszkola Szkoły	Liczba placówek wyposażonych w sprzęt nowych technologii w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających ze sprzętu nowych technologii zakupionego w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe
2.2.2 WDROŻENIE PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I POZASZKOLNYCH FORM KSZTAŁCENIA ROZWIJAJĄCYCH KOMPETENCJE MIESZKAŃCÓW GMINY, W TYM DZIECI I MŁODZIEŻY	INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH NAWIĄZYWANIE PARTNERSTW NA RZECZ REALIZACJI PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I POZASZKOLNYCH FORM KSZTAŁCENIA WDROŻENIE INNOWACYJNYCH DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH ADRESOWANYCH DO PRZEDSZKOLAKÓW I UCZNIÓW	Urząd Gminy Komprachcice Rada Gminy Komprachcice Przedsiębiorcy Szkoły Organizacje społeczne Lokalne i regionalne instytucje i jednostki edukacyjne	Liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych w latach 2015-2020 Liczba osób uczestniczących w procesie kształcenia ustawicznego w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe PO Wiedza Edukacja Rozwój

<p>2.2.3 TWORZENIE SPÓJNEGO I NOWOCZESNEGO SYSTEMU INFORMACJI I PROMOCJI</p>	<p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach</p> <p>Samorządowy Ośrodek Kultury</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach</p> <p>Przedsiębiorcy</p> <p>Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach</p>	<p>Liczba projektów o charakterze informacyjnym i promocyjnym realizowana przez instytucje i jednostki administracji publicznej w latach 2015-2020</p> <p>Liczba projektów o charakterze informacyjnym i promocyjnym realizowana przez podmioty komercyjne i organizacje społeczne w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p> <p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
<p>2.2.4 WDROŻENIE SYSTEMU POMOCY PUBLICZNEJ ORAZ ZACHĘT GOSPODARCZYCH</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Sołectwa</p> <p>Przedsiębiorcy</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Opolu</p>	<p>Liczba mieszkańców gminy Komprachcice, którzy skorzystali z pomocy publicznej i zachęt gospodarczych w latach 2015-2020</p> <p>Procent wzrostu liczby zarejestrowanych na terenie gminy podmiotów gospodarczych w latach od wdrożenia systemu pomocy publicznej i zachęt gospodarczych do roku 2020</p>	<p>Budżet gminy</p>

<p>2.2.5 BUDOWA MARKI „INNOWACYJNA GMINA KOMPRACHCICE”</p>	<p>PROWADZENIE PROFILI GMINY W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH</p> <p>AKTUALIZACJA STRONY INTERNETOWEJ GMINY I JEDNOSTEK</p> <p>SYSTEMATYCZNA WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI O ZASIĘGU LOKALNYM I REGIONALNYM</p> <p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p> <p>UDZIAŁ W TARGACH I KONKURSACH</p> <p>ORGANIZACJA IMPREZ INTEGRACYJNYCH</p>	<p>Urząd Gminy Komprachcice</p> <p>Rada Gminy Komprachcice</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach</p> <p>Samorządowy Ośrodek Kultury</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach</p> <p>Przedsiębiorcy</p>	<p>Wzrost rozpoznawalności gminy Komprachcice jako ośrodka innowacyjnej edukacji i przedsiębiorczości od wdrożenia działań budujących markę do roku 2020</p> <p>Liczba materiałów publikowanych/edytowanych przez media lokalne, regionalne i krajowe, których tematem będzie innowacyjność gminy Komprachcice w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Granty dla organizacji społecznych</p>
--	---	---	---	---

Wyzwania rozwojowe, jakie stają przed mieszkańcami gminy Komprachcice zostały określone w szczególności w rozdziałach poprzednich. Realizacja w latach 2016-2020 założonych celów doprowadzi do pozytywnej zmiany postaw i rozwoju nowoczesnych usług i edukacji. Osiągnięcie satysfakcjonujących wskaźników osiągnięcia założonych celów określi ostateczne kierunki rozwojowe gminy. Strategiczne wyzwania polityki lokalnej koncentrują się na lepszym wykorzystaniu obszarów gminy Komprachcice do tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu i zatrudnieniu rozwoju innowacyjności, przeciwdziałaniu negatywnym trendom demograficznym, wspieraniu rozwoju kapitału społecznego, większym wykorzystaniu i poprawie jakości zasobów pracy, ochronie środowiska, wspieraniu rozwoju infrastruktury teleinformatycznej oraz transportowej. Wszystko to ma służyć wzmocnieniu konkurencyjności tego obszaru oraz podniesieniu jakości usług świadczonych przez podmioty.

Zakładamy, że do roku 2025 gmina Komprachcice będzie realizować zadania, związane z poniższymi celami:

- 1) poprawa sytuacji demograficznej;
- 2) obszar przyjazny seniorom
- 3) wzrost konkurencyjności: innowacyjna gospodarka i inteligentne specjalizacje;
- 4) rozwój instytucji otoczenia biznesu;
- 5) wysoka aktywność zawodowa mieszkańców gminy oraz adaptacyjność zasobów pracy;
- 6) odpowiedni standard infrastruktury komunalnej;
- 7) gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
- 8) czyste środowisko i promocja odnawialnych źródeł energii.

Spółeczność gminy Komprachcice – realizatorzy niniejszej strategii muszą liczyć się z okolicznościami, które obecnie są jedynie zasygnalizowane w trendach związanych przede wszystkim: zwiększoną depopulacją, strukturą demograficzną z większym niż zakładamy udziałem osób starszych, drastycznym ograniczeniem dopływu środków unijnych, czy obowiązkami wynikającymi z konieczności przyjęcia imigrantów.

CZĘŚĆ IV: MONITORING I EWALUACJA

Realizacja założeń strategii, to nie obowiązek administracji, ale całej wspólnoty, która zamieszkuje obszar gminy Komprachcice. Oczywiście, można założyć, że realizatorami o najwyższych kompetencjach (wiedzy i umiejętnościach) są pracownicy Urzędu Gminy w Komprachcicach, jednostek organizacyjnych oraz radni. Osiągnięcie założonych celów nie będzie jednak zależeć tylko od nich, niezbędne jest zatem przygotowanie pozostałych podmiotów życia społecznego do wdrażania i monitorowania tego dokumentu.

Społeczne grupy nieformalne powinny zostać przeszkolone w zakresie sformalizowania swoich działań, a razem z istniejącymi organizacjami pozarządowymi w temacie zarządzania projektami, pozyskiwania funduszy zewnętrznych, finansowania działalności społecznej w ogóle oraz księgowości i rozliczania projektów. Przedsiębiorcy z kolei mogą uczestniczyć w seminariach związanych z wdrażaniem nowych narzędzi technologicznych, finansowania własnych projektów oraz budowania sieci gospodarczych i włączania się w istniejące. Administracja samorządowa mogłaby stać się specjalistą od sieciowania podmiotów, zarządzania logistycznego, działań promocyjnych oraz informacyjnych. I w tym zakresie powinna brać udział w określonych działaniach edukacyjnych.

W każdym społeczeństwie istnieją trzy grupy podmiotów:

- **podmioty o charakterze publicznym** (dostarczające dobra publiczne) – nazywane sektorem pierwszym
- **podmioty o charakterze prywatnym** (dostarczające dobra komercyjne), podmioty prowadzące działalność gospodarczą – nazywane sektorem drugim
- **podmioty o charakterze prywatnym** (dostarczające dobra publiczne), czyli organizacje pozarządowe – nazywane sektorem trzecim

Funkcjonowanie lokalnej gospodarki w największym stopniu związane jest z sektorem drugim. Należy pamiętać, że firmy prywatne angażują się w rozwój gospodarczy poprzez swoją aktywność tam, gdzie istnieją warunki umożliwiające im uzyskanie zwrotu zaangażowanego kapitału.

ROZDZIAŁ IV.I: MONITOROWANIE

Podstawowym celem monitoringu jest umożliwienie sprawnego zarządzania projektami, które w niniejszej strategii zapisane są w formie celów operacyjnych. Umożliwia to właściwą koordynację poszczególnych zadań i ocenę postępu ich realizacji oraz skuteczności ich wdrażania. W sytuacji idealnej, do której będą dążyć koordynatorzy strategii, monitoring będzie dzielił się na monitoring rzeczowy, który wykaże, czy założone w programie wskaźniki zostały uzyskane i czy odstępstwa od tych wskaźników wpływają na stopień osiągnięcia celów operacyjnych. Drugi obszar poddany monitoringowi to wskaźniki finansowe. Ze względu na specyficzną działalność, jaką jest funkcjonowanie jednostki samorządu terytorialnego wskaźniki finansowe mogą być oceniane jedynie w odniesieniu do wydatków przeznaczonych w budżecie na realizację projektów (osiąganie celów operacyjnych). Bez szczegółowych wiarygodnych badań trudno byłoby stwierdzić, jaki wpływ na pobudzenie lokalnej gospodarki i wzrost dochodowości istniejących i powstających firm ma realizacja niniejszego programu. W przypadku strategii najbardziej interesujące będą dla nas wskaźniki rzeczowe – ilościowe.

Koordynatorzy programu (np. pracownicy Urzędu Gminy w Komprachcicach oraz jednostek organizacyjnych, zarządy organizacji społecznych) będą zobowiązani do rocznego monitorowania wskaźników przypisanych do celów operacyjnych i działań. Ułatwieniem takich działań powinno być powołanie zespołu analizującego wdrażanie strategii. Dokonuje się tego poprzez monitorowanie założonych wskaźników osiągnięcia celów, które można zdefiniować, jako systematyczne i ciągłe zbieranie, analizę i wykorzystanie informacji dla kontroli zarządzania i podejmowania decyzji. Monitorowanie projektów realizowanych w ramach strategii stanowi integralną część codziennego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie których zarządzający mogą

zidentyfikować i rozwiązać problemy związane z wdrażaniem, ocenić postęp w stosunku do pierwotnych planów.

Cechy monitorowania wdrażania:

- jest to systematyczne działanie w ramach zarządzania
- osiągnięty postęp jest porównywany do planu w celu wskazania na konieczne działania naprawcze
- ma miejsce na wszystkich poziomach zarządzania
- wykorzystuje zarówno formalne raportowanie jak i komunikaty nieformalne
- skupia się na zasobach, działaniach i wynikach w ramach matrycy logicznej

W trakcie trwania kadencji realizacja strategii zostanie poddana analizie przeprowadzonej przez radnych gminy Komprachcice na podstawie rocznych danych przedstawionych przez zespół powołany przez monitorowania wskaźników strategii. Odbędzie się to dwukrotnie podczas kadencji – w jej połowie (koniec roku 2016, 2020) i na koniec (2018, 2024).

IV.II: EWALUACJA

Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena strategii, tj. jego założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w jego ramach działań. Powinna dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji o obiekcie badania wspierając w ten sposób proces decyzyjny oraz współdziałanie wszystkich partnerów zaangażowanych w realizację programu. Podczas przeprowadzania ewaluacji powinniśmy dowiedzieć się, jak program jest oceniany przez poszczególne osoby lub grupy osób, będących beneficjentami strategii.

Etapy projektowania ewaluacji

Definiowanie przedmiotu ewaluacji (przedmiot, kwestia, czas)

Sformułowanie kluczowych pytań badawczych – ogólne pytania, które sami sobie zadajemy

Określenie kryteriów ewaluacji – według przyjętych standardów (np. zgodne z formalnymi założeniami badanego projektu)

Dobór metod badawczych

Określenie próby badawczej (biorąc pod uwagę pieniądze i czas)

Zbieranie danych

Określenie formy prezentacji danych (raportu) (kto otrzyma raport?)

W fazie ewaluacji instytucja finansująca projekty realizowane w ramach strategii ocenia je po to, by stwierdzić co zostało osiągnięte i wyciągnąć wnioski. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć projektu w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji projektu do poprawy schematu przyszłych projektów i programów. Przy dokonywaniu ewaluacji korzysta się z rutynowych raportów przygotowanych w trakcie wdrażania projektu, ewaluacja może także obejmować dodatkowe badania za pomocą monitorowania zewnętrznego lub specjalnie powołanych komisji.

Ewaluacja - cechy:

- jest oceną sukcesu projektu
- w ramach ewaluacji dokonuje się oceny odpowiedniości, skuteczności, efektywności, wpływu i trwałości projektu w stosunku do jego określonych celów
- koncentruje się bardziej na stosunku wyników do celu i celu do celów ogólnych
- sprawdza spójność planowania w ramach projektu
- sprawdza wpływ ważnych założeń
- oparta jest na podstawowych zasadach: bezstronności, niezależności i wiarygodności

Ewaluacja zostanie przeprowadzona po roku 2020.

**CZĘŚĆ V:
ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI
DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE
STRATEGICZNYM I ROZWOJOWYM**

Cele wskazane w niniejszym opracowaniu są zgodne z dokumentami programowymi Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz dokumentami o charakterze regionalnym i lokalnym. Odwołujemy się do treści obowiązujących dokumentów, dostępnych na stronach wymienionych niżej programów.

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO (PO IS)

Głównym celem polityki energetycznej kraju jest stworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenie potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Jest punktem wyjścia do opracowania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W dokumencie wyznaczone zostały trzy cele operacyjne, które mają służyć realizacji celu głównego: czyli wsparciu gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Cele operacyjne programu:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju;
- zwiększenie konkurencyjności i efektywności energetycznej gospodarki narodowej;
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Pomoc będą mogły uzyskać m.in. przedsięwzięcia związane z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych (tj. wiatr, woda, słońce, geotermia, biomasa, biogaz), jak również z budową sieci umożliwiających przyłączenia jednostek OZE do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ponadto, na poziomie regionalnym wsparcie będą mogły uzyskać inwestycje obejmujące budowę instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw.

Wsparcie miast obejmuje w szczególności interwencje związane z realizacją strategii niskoemisyjnych, w tym transportu publicznego, rewitalizację przestrzeni miejskich uwzględniającą aspekty środowiskowe (poprzez działania dotyczące kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, odnawialnych źródeł energii), ochronę środowiska, w tym gospodarkę wodno-kanalizacyjną, odpadową i rekultywację terenów zdegradowanych, kulturę i infrastrukturę zdrowotną, w szczególności związaną z systemem ratownictwa medycznego.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ (PO IR)

Celem tego programu jest wsparcie prowadzenie badań naukowych, rozwój nowych, innowacyjnych technologii oraz działania na rzecz podnoszenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw. Najważniejszym planowanym efektem jest pobudzenie innowacyjności polskiej gospodarki, poprzez zwiększenie nakładów prywatnych na B+R oraz kreowanie popytu przedsiębiorstw na innowacje i prace badawczo-rozwojowe.

Przewidziane w Programie obszary wsparcia to:

- budowa nowych i wzmacnianie istniejących powiązań między sektorem nauki a przedsiębiorstwami,
- rozwój innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzmocnienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

Dofinansowanie kierowane będzie zwłaszcza na wsparcie całego procesu powstawania innowacji od fazy inkubacji pomysłu, poprzez działalność badawczą i rozwojową (B+R), prototypowanie aż po wdrażanie wyników badań. Szczególny nacisk położony zostanie na współpracę w ramach konsorcjów naukowych oraz jednostek naukowych i przedsiębiorstw. Istotne znaczenie będzie miało wspieranie obszarów określonych jako inteligentne specjalizacje (krajowe i regionalne). Ze względu na wysokie ryzyko związane z realizacją innowacyjnych projektów, finansowanie badań naukowych i innowacyjności w ramach PO IR będzie opierać się w dużej mierze na wsparciu dotacyjnym.

Wsparcie adresowane będzie m.in. do: przedsiębiorstw w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz jednostek naukowych, a także instytucji otoczenia biznesu, takich jak. Nastąpi wzmocnienie powiązań między przedsiębiorstwami i nauką; rozwój innowacyjności przedsiębiorstw; podniesienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej. W przypadku działań o charakterze systemowym, bezpośrednimi odbiorcami wsparcia będą jednostki administracji publicznej, natomiast pośrednimi: przedsiębiorstwa, jednostki naukowe i instytucje otoczenia biznesu.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ (PO WER)

Program odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w obszarach: zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

PO WER będzie wspierać następujące obszary:

- zatrudnienie i mobilność pracowników,
- włączenie społeczne i walkę z ubóstwem,
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- wzmacnianie sprawności i efektywności państwa.

Beneficjentami PO WER 2014-2020 będą zarówno podmioty prywatne, jak i podmioty publiczne

Grupami docelowymi działań realizowanych w ramach PO WER będą m.in:

- osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-24 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 24. roku życia bez pracy
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 29. roku życia bez pracy w odniesieniu do pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- pracodawcy i ich pracownicy,
- osoby objęte programami profilaktycznymi,
- osoby odbywające karę pozbawienia wolności,
- społeczność romska.

PO WER będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na realizację Programu przeznaczono blisko 5 mld Euro – stanowi to aż 32 proc. wszystkich środków Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczonych dla Polski na lata 2014 – 2020.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM POLSKA CYFROWA

W ramach Programu wspierane będą następujące inwestycje:

- poszerzanie dostępu do sieci szerokopasmowych,
- rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,
- zwiększenie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych w usługach, np. e-administracja, e-integracja, e-kultura, e-zdrowie.

Celem głównym POPC jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ REPUBLIKA CZESKA – RZECZPOSPOLITA POLSKA 2014-2020

Podstawową, niezmienną zasadą dla beneficjentów chcących realizować projekt w ramach programu jest znalezienie zagranicznego partnera zainteresowanego współpracą. Beneficjentami programów mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia. Programy skierowane są także do jednostek administracji ustanowionych przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych – m.in. placówek medycznych, edukacyjnych, kulturalnych, policji i straży pożarnej, parków ochrony przyrody. Inną ważną grupę stanowią organizacje pozarządowe i działające non-profit, a także szkoły wyższe, ośrodki akademickie i uczelnie oraz instytucje promujące zrównoważony rozwój, innowacyjność i przedsiębiorczość.

Cele niniejszej strategii są zgodne z Osią priorytetową 3: Edukacja i kwalifikacje. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. Oś 3 nawiązuje do problemu, jakim jest wysoka stopa bezrobocia wśród ludzi młodych w wieku do 24 lat na obszarze oraz coraz gorszym poziomem wykształcenia ludności (w porównaniu ze statystykami ogólnokrajowymi). Oczekiwanym efektem będzie poprawa umiejętności osób wchodzących na rynek pracy na obszarze wsparcia w zakresie znalezienia po obu stronach granicy pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013) należy traktować jako jedno z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. Oznacza to, że Program ma się przyczyniać do osiągnięcia celów w niej określonych poprzez podejmowanie działań, uznanych za najistotniejsze w latach 2007- 2013 z punktu widzenia rozwoju regionu. Program został oficjalnie zatwierdzony przez Komisję Europejską 4 października 2007 r.

Celem głównym RPO WO 2007-2013 jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania. Dla osiągnięcia celu głównego określono siedem celów strategicznych, realizowanych poprzez odpowiadające im siedem priorytetów RPO WO 2007-2013, z czego cele niniejszej strategii są zgodne z priorytetami:

- Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
- Społeczeństwo informacyjne
- Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

STRATEGIA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Zgodnie z tym dokumentem najpoważniejszym wyzwaniem rozwojowym, stojącym przed regionem jest zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Odpowiedzią na ten problem jest realizacja kompleksowych działań: wspierających rodzinę, przyciągających nowe inwestycje, wspierających, przedsiębiorczość i innowacyjność, tworzących nowe miejsca pracy, podnoszących kompetencje zawodowe mieszkańców. Szansą jest dla nas wykorzystanie potencjału osób starszych oraz dostosowanie oferty usług do potrzeb tej grupy mieszkańców.

Realizacja wskazanych wyżej działań sprawi, że w roku 2020 województwo opolskie będzie regionem wielokulturowym, w którym na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy: wykształceni, otwarci na zmianę, wiedzę i innowacje, a także aktywni – na rynku pracy i poza nim; przyjaznym środowiskiem życia mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców i wszystkich reprezentantów przestrzeni społeczno-gospodarczej; województwem z atrakcyjną ofertą rynku pracy, edukacyjną, kulturalną i gospodarczą, zachęcającą do wyboru tego regionu jako miejsca do zamieszkania, wypoczynku, inwestycji i rozwoju działalności innowacyjnej.

Strategia rozwoju gminy Komprachcice jest zgodna z poniższymi celami strategii wojewódzkiej:

CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy
CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna
CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka
CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa
CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna
CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług
CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie

Źródło: www.umwo.opole.pl

EUROPA 2020

STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Cele strategii gminnej są zgodne z tymi priorytetami.

Źródło: ec.europa.eu

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Dokument ten w swoich założeniach jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, dlatego też w wielu celach i priorytetach strategia Gminy Komprachcice znajduje w nim odzwierciedlenie. Wspólnymi założeniami są:

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności

Cel II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego, odnoszącym się m.in. do kształcenia ustawicznego, rozwoju kierunków i jakości edukacji

Źródło: www.mir.gov.pl

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010 -2020

Dokument ten określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Wizja i cele rozwojowe Gminy Komprachcice są zgodne z pkt 5 KSRR - *Wizja i cel strategiczny rozwoju regionalnego*; 5.1. *Wizja rozwoju regionalnego Polski do roku 2020* tego dokumentu.

Źródło: www.mir.gov.pl

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KOMPRACHCICE NA LATA 2009 -2012 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2013-2016

Cele strategii odnoszą się do Programu Ochrony Środowiska w punktach:

6.1.3. Cele ekologiczne dla Gminy Komprachcice: środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody.

9.8. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Źródło: www.bip.komprachcice.pl

STUDIUM UWARUNKOWAŃ ZABUDOWY PRZESTRZENNEJ GMINY KOMPRACHCICE

Dokument ten zakłada podniesienie poziomu atrakcyjności regionu, promocja regionu, zagospodarowanie wyrobisk jako terenów sportowo – rekreacyjnych, poprawa jakości dróg i chodników, likwidacja zaniedbań infrastruktury komunalnej, przygotowanie terenów pod inwestycje, dopasowanie rozwiązań technicznych do potrzeb niepełnosprawnych, uaktywnianie dzieci i młodzieży w zakresie uprawiania sportów masowych, podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego, rozbudowa bazy turystycznej i hotelowej, w co doskonale wpisują się cele gminnej strategii. W rozdziale II studium uwarunkowań zatytułowanym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” możemy znaleźć wiele zagadnień zawartych także w strategii rozwoju gminy, są nimi cele polityki przestrzennej gminy:

- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz stanu sanitarnego środowiska
- Aktywizacja gospodarcza gminy
- Poprawa ładu przestrzennego jednostek osadniczych
- Harmonijny i racjonalny rozwój budownictwa mieszkaniowego
- Poprawa jakości usług publicznych, komunalnych i komercyjnych
- Integracja społeczności lokalnej
- Otwarcie gminy dla osób niepełnosprawnych
- Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej poprzez usprawnienie istniejących systemów i realizację nowych
- Uzbrojenie obszarów zurbanizowanych

Źródło: www.bip.komprachcice.pl

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY KOMPRACHCICE

Problemy zidentyfikowane w strategii rozwoju gminy znajdują także swoje odzwierciedlenie w planie gospodarki niskoemisyjnej, w celu strategicznym tego dokumentu, oraz w celach operacyjnych:

- wdrażanie misji gminy, jako obszaru dynamicznych inwestycji, zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny
- ograniczanie emisji CO₂
- promocja i poprawa efektywności energetycznej budynków
- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza
- promocja i wdrażanie idei budownictwa energooszczędnego
- zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- promocja i realizacja wizji zrównoważonego rozwoju
- realizacja idei wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią

Źródło: www.bip.komprachcice.pl

STRATEGIA ZIT AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Strategia Rozwoju Gminy Komprachcice jest zgodna z dwoma priorytetami Strategii ZIT Aglomeracji Opolskiej:

Priorytet 1: Nowe inwestycje i wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców Aglomeracji Opolskiej

Cel 1.1

Stworzenie dogodnych warunków dla inwestycji generujących nowe miejsca pracy

Priorytet 2: Gospodarka niskoemisyjna

Cel 2.1

Poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie OZE

Cel 2.2

Poprawa jakości powietrza

Działanie 2.1.1

Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach Aglomeracji Opolskiej

Działanie 2.2.1

Wdrożenie gospodarki niskoemisyjnej w Aglomeracji Opolskiej

Priorytet 4: Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej

Cel 4.1

Budowa ponadregionalnej marki kulturalnej marki Aglomeracji Opolskiej

Działanie 4.1.1

Renowacja i promocja unikalnych zasobów kulturowych Aglomeracji Opolskiej

Priorytet 3: Wysoka jakość edukacji

Cel 3.1

Rozwój kompetencji istotnych na rynku pracy

Działania

Działanie 3.1.1 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej

Działanie 3.1.2 Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej

Źródło: www.aglomeracja-opolska.pl

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA PARTNERSTWO BORÓW NIEMODLIŃSKICH

Cele rozwojowe strategii Gminy Komprachcice są częściowo tożsame z celami ogólnymi i szczegółowymi Lokalnej Strategii Rozwoju ww. stowarzyszenia:

I. ROZWÓJ EKOLOGICZNO-EKONOMICZNO-PRZESTRZENNY

W OPARCIU O WYKORZYSTANIE ZASOBÓW KULTUROWYCH, PRZYRODNICZYCH I HISTORYCZNYCH PARTNERSTWA BORÓW NIEMODLIŃSKICH

I.1. BYT – LAS MOŻLIWOŚCI

Aktywizacja i wzmocnienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Przedsięwzięcie 1

Bory Niemodlińskie miejscem zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi

Przedsięwzięcie 2

Rozwój agroturystyki, bazy gastronomicznej i noclegowej oraz turystyki aktywnej

Przedsięwzięcie 3

Odtworzenie i wykorzystanie dawnych zawodów, rękodzielnictwa i produktów regionalnych

I.2. TOŻSAMOŚĆ – LAS ATRAKCJI

Wykorzystanie turystyki do utrzymania i rozwoju tożsamości i jakości życia

Przedsięwzięcie 4

Przestrzeń kultur – materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Partnerstwa Borów Niemodlińskich

Przedsięwzięcie 5

Krajobrazy – dziedzictwo przyrodnicze ożywione i nieożywione

II. ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA POPRZEC WZROST I WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

II.1. JAKOŚĆ I STANDARD - LAS AKTYWNOŚCI

Podniesienie jakości życia poprzez wzrost i wzmocnienie aktywności społecznej

Przedsięwzięcie 6

Aktywizacja kulturalno-sportowo-rekreacyjna

Przedsięwzięcie 7

Wzmocnienie potencjału administracyjnego organizacji społecznych

Na dzień opracowania niniejszej strategii trwa aktualizacja lokalnej strategii rozwoju.

Źródło: www.boryniemodlinskie.pl